Redacció i Administració:
Passeig de Gràcia, 84. — Telèfon 1651-A
Tallers d'impremta:
Barbarà, núms. 11 i 13.— Telèfon 1816-A

PREUS DE SUSCRIPCIO
EDICIO DIARIA

Barcelona . . . . 3 Ptes. mes.
Catalunya i Espanya. 7'50 " trimestre
Amèrica llatina . . 8'50 " "
Altres països . . 25 " "

LA PUBLICITAT

BARCELONA, DIMARTS, 5 DE JUNY 1923

ANY XLV—NUM. 15419—PREU: 10 CENTIMS

—Noi: això d'Espanya és una mina!...
—Rai de gran!

LES ACTES COMPRADES

Les tres quartes parts de les actes de diputat a Corts per Catalunya són actes comprades per vil preu de diner. De 44 diputats, n'hi ha almenys una trentena que han comprat el càrrec en l'encant electoral. La malura tendeix a agreujar-se i a estendre's. I a Madrid xipollegen cada vegada amb més gust en els expedients tacats que dels districtes catalans arriben al Tribunal Suprem d'Espanya. En aquesta corrupció creuen trobar la prova que Catalunya està tan demoralitzada i tan podrida com les altres terres peninsulars. Tot això és una vergonya, i cal que els catalans la sentim.

Mal servei fan a la pàtria nostra els qui, acceptant la lluita en un terreny fangós, arrosseguen la bandera barrada pels mercats de vots, que es van fent famosos a les comarques. Per culpa d'aquests elements, el nom i la causa de Catalunya han de passar per l'oprobi de les paraules despectives. "Tots són igual!", crida la gent, ací i allà. Si per tenir representacions parlamentàries cal apel·lar a aquests recursos, val més renunciar a aquelles representacions i deixar als homes dels partits caciquistes i anti-catalans la deshonrosa exclusiva de la corrupció del sufragi.

Un català de bona mena i de bona fe que assisteixi a les vistes de les actes dels districtes catalans, haurà d'avergonyir-se profundament. Veurà que en la gran majoria dels casos, els candidats triomfants i els derrotats han comprat vots a l'engròs i censos enters. Les etiquetes polítiques es barregen i es confonen en uns mateixos procediments. El Tribunal Suprem hauria d'anul·lar quasi totes les actes. I el tort no està en les actes anul·lades, per nombroses que siguin, llevat d'algun cas excepcional, sinó en l'aprovació de moltes altes. La parcialitat madrilenya consisteix a deixar passar actes llordes, quan les porten els amics de les colles madrilenyes o algun heterodox influent, i no pas a anul·lar les que porten algunes persones poc grates a Madrid pel seu nom o per la seva filiació política.

Es necessari que certs grups catalanistes renunciïn en absolut a la imitació dels clàssics procediments caciquistes de l'Espanya decadent. Es ja notori que la major part de les actes que tenen són comprades. En aquestes condicions, no pot fer cap efecte el comptar amb quinze, ni amb vint, ni amb vint-i-cinc diputats. Un sol diputat amb l'acta neta i ben guanyada pesa molt més a les Corts espanyoles que una dotzena de diputats amb actes que fan soroll de moneda. Per aquests camins no s'aconseguirà mai, no ja el triomf de la llibertat catalana, sinó ni el respecte a la causa de Catalunya.

Ja sabem que sovint la compra de vots realitzada té per objecte el contrarestar els procediments de corrupció i de frau usats pels adversaris. Però apart del caràcter intrínsecament inacceptable d'aquest recurs de defensa, hi ha la raó pràctica de la seva ineficàcia. Pocs diputats, però elegits verament per la voluntat de poble, tindrien una força parlamentària superior a la de vint diputats amb actes de compra-venda.

Quin respecte pot inspirar a Madrid una agrupació patriòtica, si els seus representants s'hi presenten amb títols fraudulents? Quin respecte pot inspirar Catalunya, si se'ls posa davant els ulls l'evidència que una bona part del poble català, tal com el poble espanyol, fa abandó de les seves més nobles prerrogatives democràtiques, i es ven el vot? Quina distinció hi haurà, naturalment, entre l'Empordà i la Manxa, entre el Pla de Lleyda i les Hurdes?

Ara es parla de terribles obstruccions parlamentàries i de retirades teatrals. Tot fa creure que aquestes amenaces són el darrer esforç per salvar unes actes en perill d'anul·lació. Fa trist que l'artilleria grossa sigui aplicada a les incidències de lletjos plets d'eleccions, als quals es dóna més importància que als interessos vitals i als drets nacionals de Catalunya.

DE SARAGOSSA

Assassinat de l'arquebisbe de Saragossa :: Resulten ferits el familiar que l'acompanyava i el xòfer

COM ES REALITZA L'ATEMPTAT

Saragossa.—L'arquebisbe d'aquesta diòcesi, cardenal Soldevila, ha estat víctima d'un atemptat.

L'atemptat s'ha perpetrat quan el cardenal passava, a dos quarts de tres de la tarda, per un carrer cèntric, acompanyat d'un dels seus familiars.

Els agressors, amagats darrera la paret d'un convent, han fet una nodrida descàrrega, resultant morts el cardenal Soldevila, el familiar que l'acompanyava i el xofer.

S'ignoren més detalls.

Són molt pocs els detalls que es coneixen de l'atemptat que ha costat la vida al cardenal arquebisbe de Saragossa.

Aquest es dirigia a un convent que hi ha a tres o quatre quilòmetres del lloc on esdevingué el fet, i fou assaltat l'auto en què anava mb els seus familiars per tres individus.

Un d'aquests es posà en mig de la carretera, sense fer veure beu patent el seu propòsit perquè el xofer parés la marxa, i de seguida des de davant d'ell i pels costats els altres tirotejaren el cotxe.

Feren més de vint dispars i a conseqüència d'ells l'arquebisbe-cardenal quedà mort a l'acte, essent algunes les bales que el tocaren.

Un dels familiars i el cotxer reberen també greus ferides.

La notícia de l'assassinat ha produït enorme emoció, que augmenta tal com es van coneixent els detalls.

Com cada tarda, el cardenal es dirigia a la finca "El terminillo", situada a poca distància de la ciutat.

Estava prop d'allí l'auto quan es veié córrer els subjectes que es posaren a vora la reixa.

Abans de què s'hagués parat l'auto, aquells individus, un per cada finestra del vehicle, feren nombrosos dispars, broscs dispars.

L'automòbil presenta 13 senyals.

L'arquebisbe rebé una bala que li entrà per l'espatlle i l'interessà al cor, causant-li la mort al pocs segons.

El familiar Lluís Lastres, malgrat haver rebut dos trets al braç, tingué serenitat per a donar-li la absolució "sub conditione".

El xòfer rebé dues ferides, una al coll i altre a la cara, lleus.

Tots dos foren assistis a la Clínica del doctor Lozano, un cop foren portats a Saragossa.

De seguida es presentaren al lloc del crim les autoritats, el provisor de la diòcesi i nombrós públic, que anà allí en cotxes i a peu.

El jutjat que entén en l'assumpte és el de Sant Pau.

A les sis de la tarda ha arribat al Palau arquebisbal el cadàver que demà serà embalsamat, exposant-se en la capella ardent que s'installarà.

El Cabilde s'ha reunit per a prendre acords sobre el comandament de l'archidiòcesis.

Dels agressors no se'n sap res. Fugiren a camps a través, pistola en mà. En prou feines hi han dades del seu aspecte personal.

Ningú s'explica l'agressió, puix l'arquebisbe portava més de vint anys dials.

HONORS AL CARDENAL

Al Govern continuava aquesta nit la impressió produïda per l'assassinat del cardenal Soldevila.

El president del Consell ha conferenciat amb el ministre de Gràcia i Justícia i aquest amb el comte de Romanones.

S'ha convingut que demà vagi al Senat En López Muñoz a pronunciar, en nom del Govern, un discurs necrològic i de condemna de l'atemptat, i després, a les 6'20, surti cap a Saragossa en l'exprés, a fi de presidir l'enterrament, que se celebrarà demà passat.

Al Congrés pronunciarà paraules de pèsam el marquès d'Alhucemas.

L'oferiment de la Indùstria

En un dels articles anteriors explicava perquè no es publica a temps el pla Bergmann i alhora perquè a la darrera nota alemanya no es parlava de la indústria altrament que assegurant que es pendrien mesures legals perquè contribuís a les reparacions. Jo deia que la raó d'això és que, malgrat totes les afirmacions del Govern, la indústria mai no ha estat disposada a collaborar en cap pla seriós de reparacions. Al que dubtés d'això, l'actual oferiment de la indústria li haurà obert els ulls. El ministre Rosenberg digué al Reichstag: "Naturalment, senyors, naturalment, que estàvem d'acord amb la indústria quan presentàrem el pla Bergmann!" Es curiós: pel gener el Govern estava d'acord amb la indústria, i ara, pel maig, no ho està, malgrat que no presenta cap pla fonamentalment diferent dels que segons diu estava disposat a presentar pel gener. Potser cap allà al setembre resultarà que per l'abril estaven Govern i Indústria en perfecte acord.

No-res-menys, tenim un oferiment de la indústria; ple de condicions i de qüestions prèvies, però, al cap i a la fi, un oferiment. La pressió a la Ruhr comença de fer efecte. La indústria durant aquests cinc mesos ha perdut molt. No tant com ella vol fer creure, però, en tot cas, sumes molt importants. Això li ha fet adoptar una actitud més conciliadora.

L'oferiment de la indústria es basa en el principi consignat en el tractat de Versalles que només responen dels deutes de les reparacions els béns i els ingressos de l'Estat. Per tant, la collaboració de la indústria és voluntària i només és un complement de l'acció de l'Estat. Només, en el cas que els béns de l'Estat i els seus ingressos sien insuficients per les reparacions, es pot demanar la collaboració dels particulars.

La indústria diu, que regits els serveis de l'Estat (especialment la xarxa de ferrocarrils) segons els principis de la producció privada, fora fàcil d'obtenir de tots ells un mínim de 600 milions de marcs or anuals. A aquests 600 milions de marcs la indústria proposa que s'hi afegeixin 500 milions anuals més durant 30 anys, que serien proporcionats per la indústria, la banca, l'agricultura, la propietat immoble, etc. Ella està disposada a encarregar-se del 40 per 100 d'aquesta quantitat, o sia de 200 milions.

Examinem primer la quantitat. La quantitat de 1.100 milions anuals durant 30 anys, representa, suposant que els pagaments comencessin de seguida, una valor actual d'uns 23 a 26 miliards segons el tipus de descompte que es prengui. Si pensem que els aliats troben insuficient l'oferiment de 30 miliards, podrem veure la primera dificultat perquè el pla sia viable.

Però el que és greu i ha causat molt de malestar són les condicions que la indústria posa per donar aquesta garantia. Als cercles parlamentaris ha molestat que la indústria tracti el Govern d'igual a igual. Altrament els seus desitjos de supressió de tot control de l'exportació, de tota regulació de preus, l'atac dissimulat a la jornada de vuit hores i a legislació obrera i sobretot la modificació que demana de la política d'impostos que ja no li pot ésser més favorable, han provocat la protesta de les organitzacions socialistes i àdhuc de les democràtiques. Altrament hi ha en el pla condicions posades als aliats com la que diu que s'ha de donar a Alemanya llibertat absoluta en concertar tractats de comerç. Es sabut, que segons el tractat de Versalles aquest dret estava limitat per l'obligació d'Alemanya de concedir tracte de nació més afavorida als estats aliats. Es molt dubtós que els aliats acceptin això si no és a canvi de fortes concessions.

Com es pot veure, doncs, l'oferiment de la indústria dista d'ésser una cosa amb condicions de viabilitat. Dintre d'Alemanya no ha acontentat a ningú; fora d'Alemanya probablement menys. Totes les aparièncics són que Alemanya està deixant passar l'hora d'intervenir eficaçment en la determinació del seu propi futur.

L'oferiment de la indústria demostra que no hi ha un "leader" industrial de gran estil. L'oferiment és tímid, vol jugar a la guerra. Un capità d'indústria de gran estil com segurament era Rathenau, tindria més gosadia. Un programa de reparacions ample i generós d'un gran industrial, potser fora més exposat que l'actual, però, en canvi, ningú no sap les possibilitats d'influència econòmica i política que donaria als que el duguessin a cap.

Malauradament, l'home que hauria pogut fer això, Rathenau, és mort. Hi ha Stinnes. Però Stinnes, potser en el fons no és res més que un borsista afortunat sense—relativament, es clar, —aquelles ilimitades ambicions que caracteritzen al veritable capità d'indústria.

Joan Crexells

UNA EXCEPCIO

L'ex-emperatriu Zita no escriurà les seves memòries tot i trobar-se en situació molt difícil

Viena, 4.—L'ex-emperadriu Zita ha rebut proposicions de cases editorials nordamericanes oferint-li nombroses sumes per tal que escrigui les seves memòries.

L'ex-emperadriu ha manifestat que no pot escriure-les per tal com no va tenir mai el costum de prendre notes sobre els esdeveniments de la seva vida.

Sembla que l'ex-emperadriu, per atendre a les seves necessitats econòmiques intenta desprendre's de la cèlebre bíblia d Bosco de Este, incunable, d'una valor extraordinària.—Radio.

VIOLENT PREGADA AL CANADA

Winnipeg, 4. — S'ha desencadenat una violent pedregada que ha devastat completament grans extensions de terres cultivades, causant danys enormes.

A causa de la crescuda dels rius s'han esfondrat nombrosos ponts i algunes cases de pagès han quedat destruïdes.

Full de dietari

LES OPINIONS D'UN "MAESTRO"

A Madrid no poden viure sense tenir un "maestro de periodistas". Van tenir a Juli Burell que havia escrit un article insuportable titulat: "Cristo en Fornos". Van tenir a Marian de Càvia i ara tenen a Robert Castrovido.

Aquest notable senyor, més d'una vegada s'ha engrescat amb les coses de Catalunya i àdhuc ha arribat a declarar-se autonomista convençut. Però a mesura que esdevé "maestro" intensifica el seu espanyolisme, essent incomprensible que un "maestro de periodistas" deixi de donar una nota profundament ortodoxa.

En "El Pueblo", de València, ha publicat adés un article, "Terrorismo y Separatismo", en el qual, partint d'un fet cert—el pur nacionalisme de les noves generacions—alça una bastida d'inexactituds.

"Barcelona—diu—està com l'Havana a les darreries del segle passat. Els infants maleeixen Espanya en català. Els joves parlen en català de separatisme."

Afegeix que el nacionalisme és la pesta bubònica de la intel·ligència, i pregunta, donant mostra d'un gust exquisit: "Es sord En Rovira i Virgili perquè és nacionalista o és nacionalista perquè és sord?".

El nostre amic Ed. Martínez Ferrando ha contestat oportuníssimament aquesta gentil pregunta, formulant una altra pregunta no menys gentil: "Es coix el senyor Castrovido perquè és castellanista i federal o és totes dues coses perquè és coix?".

Afirma el senyor Castrovido, com havia afirmat el senyor Salaverria, que Acció Catalana és una imitació de l'"Action Française". Per què? Només ho diu; no prova tan sols de demostrar-ho.

D'una banda, el senyor Castrovido diu que tot el moviment catalanista és una tartarinada; d'altra banda, tracta d'idiotes els Governs espanyols perquè no deturen la seva embranzida. D'una banda, declara que l'error dels nacionalistes és creure que a Catalunya tothom és separatista; d'altra banda, reconeix que a Catalunya només els vells se senten espanyols, i aconsella els Governs que no hi confiïn. Per un cantó afirma que el nacionalisme no es guareix amb el decret de Mancomunitat, ni amb la República federal; per un altre cantó, dóna a entendre que només la modificació del règim en sentit republicà federal podria resoldre el problema... El conjunt fa témer que el poder de coordinació del "maestro" està perillosament afeblit.

El seu darrer crit és perquè l'Estat no abandoni l'escola. Verament l'escola és una eina preciosa. Però el senyor Castrovido suposa que ha estat ella la que ha injectat el virus separatista a la novella generació catalana. No, bon senyor Castrovido. La immensa majoria dels nacionalistes ha estat formada en escoles i Universitat vigorosament espanyoles, per bé que pobrament científiques. Tots nosaltres hem ingerit els tòpics unitaris, les falsificacions històriques i la palla retòrica que contenen els llibres de text i els manuals oficials.

Carles Soldevila

ELS CAPTAIRES

Aquesta Barcelona inurbana, on totes les sutzures tenen acolliment, no podia per menys d'assenyalar-se com l'estatjadora benvolent dels captaires de totes les Espanyes. Els pidolaires professionals i taüls de totes les províncies espanyoles no tenen altre ideal que arreconar les pessetes necessàries per fer el viatge de Barcelona i quedar-s'hi incrustats com una paparra, amb la certesa de treure gran partit de la inèrcia ancestral que en llur terra ja no dóna ni per menjar pa i all. L'un s'ho diu a l'altre: Ah, Barcelona! Ah quan podré anar a trobar-hi la cunyada que, captant, s'hi ha fet una posició! I un dia el poble és sotraquejat de la gran nova: En Pau, En Pere o En Berenguera demà agafa el tren i s'en va al Potosí!

Hi ha captaire d'aquests que en baixar del tren, sense ni tan sols anar a veure la cunyada, sense preguntar res a ningú, ja s'agenolla a la primera cantonada, ja estén els braços en creu i ja es posa a pidolar amb el cuplet més patètic que la seva imaginació li ha dictat pel camí. N'he vist un que fins encenia un ciri a banda i banda de la seva pròpia crucifixió.

Als barris baixos s'hi solen encaminar els captaires baladrers, els jeremies plebeus que saben trencar els cors amb una melopea que sembla de "Hermano de la Sangre", lletra d'En Villaespesa i musica de "Carceleras": "¡Escuchad padres y madres!..."

Als barris rics s'hi acomoden els discrets i els "guapos". Arriben de bon matí, ben enclenxats, ben empomadats, ben endreçats i nets, les puntes del bigoti sergentí pasmades pel cosmètic i recargolades com un renec d'oreneta. En arribar, aquest captaire, que és un captaire íntegre, pur, sense mutilació, sense defecte de cap mena, en arribar, doncs, al seu "establiment", es posa de seguida a la feina i amb un ardor que no es calmarà en tot el matí. El primer que fa és ajassar-se a terra, estendre davant seu un mocador de butxaca ben brut, escampar-hi unes peces de cinc i deu cèntims i esperar la passada de les raspes. A totes té el cor robat i totes estan entendrides per l'enorme desgràcia que aclapara un tan bon mosso; totes cotitzen aquest sentiment damunt el mocador policrom. I la "calderilla" passa seguidament del parterre a la butxaca; mai el captaire deixa a la vista una quantitat que pugui desmoralitzar la seva clientela.

Després ve l'hora de les senyores, senyoretes o senyorasses, l'hora de la missa. Les senyores enmantellinades i carregades de devocionaris com per un exili perpetu al país de la devoció, no són pas menys sensibles que les cuineres: la "calderilla" no deixa de ploure damunt el mocador; sovint un petit diàleg de simpatia i tendresa s'estableix magnànim des de les altures daurades fins a la misèria indignada d'aquell Job de pa sucat amb oli. No sols de pa viu l'home!

Hi ha també la captaire, la vídua desconhortada i amb un etern fillet de bolquers malaltís. Hi ha la pobra vergonyant, la senyora que fou rica i que ara, obligada a captar, amaga el cap sota un vel negre i refugia el seu pudor de pidolaire novella en el recó ombriu d'una escaleta: fa trenta anys que fa de pidolaire novella; fa trenta anys que la gent s'ho creu; fa trenta anys que la bona dona està segura d'haver trobat el que li convenia.

Hi ha els captaires esguerrats de debò, els que manquen d'un dit o d'una ungla; n'hi ha que fins manquen de dues ungles. Aquests tenen una mutilació que val una fortuna: s'ha de tenir una ànima de cuinera molt empedreïda per resistir impassiblement aquesta tragèdia i sentir-se avar de cinc o deu miserables cèntims. Quan hom pensa en el malgastament de diners i d'energia que els països embolicats en la gran guerra feren per reeducar els soldats mutilats, quan hom evoca això, la veritat, no pot deixar de fer-se un panxó de riure. Davant del profit que ací a Barcelona els mutilats han sabut treure de les llurs mutilacions, hom s'ha de sentir meravellat de l'enginy i de la gràcia llatines i mediterrànies.

De vegades el municipi de Barcelona vol fer—com aquell qui res—el mateix que fan els municipis de tercer i de quart ordre en matèria de mendicitat: prohibir-la. I què fa el nostre municipi per prohibir la mendicitat? Ordenar als captaires que abandonin el carrer en tant que captaires o bé que s'hi quedin en tant que comerciants. Què podrem vendre, pobrets de nosaltres, si no tenim am ni em?—diuen els captaires, que el qui més i el qui menys té compte corrent a la Caixa d'Estalvis i un hortet a Montjuich per matar-hi les hores cada tarda. Veneu mistos, veneu agulles—respon el guàrdia misericordiós.

D'aleshores ençà els captaires dipositen, amb la primera "calderilla" que ha de fer d'esquer, quatre capses de mistos o bé quatre papers d'agulles damunt el plateret de la mandra, damunt el mocador de la galvana. De mica en mica, però, tothom es va cansant de tant de rigor, i aviat es retorna al platet i al mocador sense mistos ni agulles: el retorn a la natura! El nostre poble ama la *simplicitat*.

El captaire és un home decent, una bona persona, incapaç de fer mal a ningú. Deixeu-lo captar el matí i fer la bescambrilla al bar o a la taverna a la tarda, o bé plantar quatre faves al seu hortet mentre remulla una esqueixada i refresca un tomàtec i un petriconet.

Jo conec tres captaires que, de seguida que han pogut, han deixat la vida massa passiva de pidolaire i s'han llançat als grans negocis. L'un d'ells va baixar borni d'Aragó, va captar durant tretze anys, amb prou traça i constància per reunir un capitalet, i de seguida es posà a especular en la petita construcció, ço que ell entenia, per haber treballat de paleta al seu poble. Avui té tres cases de cinc pisos a la Diagonal, es passeja en automòbil i beu mistela per tot dia. El segon és fill d'Alacant i captà durant vuit anys i, de seguida que es veié amb cor, es llançà al negoci de les edicions pornogràfiques. Avui dóna feina seguida a dues impremtes i es fa dir "sí, senyor".

El tercer, que al començ vestia a la manera del pagès de Castella la Nova, no sé pas com s'ho ha fet, però el cas és que després d'haver-lo vist captant en companyia d'un vell durant uns quatre anys, i després d'haver-lo perdut per un quant temps de vista, me l'he trobat tot d'una regint amb molta activitat i intel·ligència una timba modesta, però que prosperarà.

...Barcelona? "Il n'y a que ça!"

Joan Sacs

ALS ESTATS UNITS

Les complicacions del règim sec comencen a repercutir a la política

Nova York, 4.—L'establiment del règim sec rigorós està causant complicacions a l'interior del país que comencen ja a tenir repercussió en la política.

A les ciutats del litoral de l'Atlàntic s'està realitzant una violent campanya contra el dit règim, havent-se organitzat ja nombroses manifestacions de protesta.

El partit democràtic es declara francament hostil al règim sec i sota aquest programa realitzarà la seva propaganda electoral en les vinents eleccions presidencials.—Radio.

EL REGLAMENT SOBRE LA PROHIBICIO DE TENIR A BORD, EN AIGUES AMERICANES, BEGUDES ALCOHOLIQUES

Washington, 4.—El reglament darrerament adoptat pel Departament del Tresor sobre la prohibició de tenir a bord dels vaixells, en aigües americanes, begudes alcohòliques, està de conformitat amb la decisió recent del Tribunal Suprem i ell el Departament del Tresor declara que aquesta decisió serà aplicada rigorosament.

Les reclamacions formulades per diferents potències estrangeres respecte de l'esmentada prohibició no podran ésser examinades fins que comenci les seves sessions la Cambra de Representants.—Havas.

COL·LISIO A LA MAR
DOS VAIXELLS A FONS

Belfast, 4.—A la badia de Belfast tingué lloc una topada entre un vapor de càrrega americà i el vapor "Graphic", naufragant tots dos. Dels passatgers del "Graphic", cent seixanta tingueren temps de desembarcar.—Havas.

La situació a Europa

Han fracassat les gestions de sota mà que els miniaires alemanys realitzaven a Londres, per tal d'aconseguir l'ajut d'Anglaterra en les noves proposicions que pensa fer Alemanya. El Govern anglès troba les proposicions inacceptables. Per la seva banda el Govern britànic prepara un pla de reparacions i sembla que Mr. Stanley Baldwin vol modificar la política portada per Bonar Law respecte de la Ruhr.

Es nota a les regions ocupades un corrent de submissió a les ordres de les autoritats franceses per part de la població obrera.

A Itàlia Mussolini ha aprovat un projecte modificant la llei electoral.

A Orient, Bulgària es posa en mig de l'acord greco-turc i reclama l'aplicació del tractat de Neuilly.

La Política

OPORTUNISME

La Lliga Regionalista, en acaparellar els electors que votin la seva candidatura, assenyala els perills d'Acció Catalana. Acció Catalana significa per la Lliga, la revolució, la guerra. Si hi anem. Acció Catalana significa per a la Lliga, què hauria dit d'aquests perills?

Les circumstàncies del moment mana sempre per als regionalistes. Vegeu-ne un exemple: fa quatre anys, en eleccions com les d'ara, el lerrouxisme era un perill per a la Mancomunitat. El lerrouxisme en el districte II provincial de Barcelona venia representat pel senyor Rosend Pich i Pon.

Avui el senyor Pich i Pon ja no és un perill, segons la Lliga; representa, contràriament, una garantia per a la Mancomunitat. El senyor Pich i Pon és candidat de la Lliga per Igualada-Vilafranca. Ha tingut fins i tot la virtualitat de mobilitzar els prohoms més decoratius del regionalisme: En Pere Rahola, En Miracle, el baró de Güell, En Garriga i Massó, En Ràfols... tots els quals, segons uns cartells que arriben a les nostres mans, han acudit a fer la proclamació d'En Pich i Pon.

Aquesta adquisició honora la Lliga. Aquesta tàctica prova la solidesa de les seves campanyes.

A LA MEMORIA DEL DOCTOR MARTI I JULIA

El pròxim diumenge, dia 17 de juny, a les deu del matí, el Grup Català "La Barriada" anirà a portar un pom de ginesta al Cementiri vell, lloc on reposen les despulles del doctor Martí i Julià, amb motiu del sisè aniversari de la seva mort.

LES ELECCIONS A REUS

El passat dissabte es reuní el Foment Republicà Nacionalista de Reus, i acordà per unanimitat donar tot l'ajut de les seves forces al candidat d'Acció Catalana, si es presentava, però fent remarcar que per la curtedat del temps i per deficiències d'organització nacionalista no creia ni en la possibilitat d'un èxit relatiu.

Davant d'aquest acord, s'ha desistit de presentar la candidatura d'En Ventura Gassol.

EL CASAL NACIONALISTA GUINARDORENC

Havent dimitit la Junta que hi havia al Casal Nacionalista Guinardorenc, ha quedat novament constituïda en assemblea general extraordinària celebrada el dia 27 de maig proppassat en la següent forma:

President, En Joan Marquet i Oferil; vice-president, En Cristòfor Gumilà i Prades; bibliotecari, En Ricard Franch i Nebot; tresorer, N'Enric González i Ayora; comptador, N'Enric Fontdevila i Pairó; secretari, En Francesc Tramullas i Perales; vice-secretari, N'Andreu Sallent i Martí; vocals, N'Albert Rocamora i Mateu i En Ciprià Ferrando Nagués.

Acció política: N'Ernest Corrons i Mestres, En Rosend Niolet i Font, N'Antoni Planas i Rius i En Josep Batriu i Forés.

ESCOLA D'ACCIO CATALANA

Hem tingut la satisfacció de veure que les candidatures que reparteix la Lliga, per primera vegada són escrites en llengua catalana.

Els minyons d'Acció Catalana donaren la lliçó i els mestres de la Lliga han estat aquesta vegada bons deixebles.

LES ELECCIONS A IGUALADA-VILAFRANCA

A la Rambla de Sant Isidre, d'Igualada, han quedat installades les oficines electorals del candidat senyor Josep Grant i Sala, associat a la Unió Catalanista i que ve recomanat per Acció Catalana.

La nova de la presentació del candidat nacionalista ha estat molt ben rebuda i ha produït excellent efecte entre els nostres amics, que veuen amb disgust com els directors van a la lluita i pacten i s'uneixen amb una barreja de gent incolora i dispersa que s'ha distingit sempre pel seu desamor a la causa catalana.

Tot just obertes les esmentades oficines, ja s'hi treballa intensament. Un bell estol de joves hi concorre diàriament amb gran entusiasme, disposats a lluitar amb fermesa i procurar una brillant votació al candidat senyor Grant i Sala.

La nova escriptura xinesa

Per elegir el xinès, cal conèixer 35,000 signes, cada un dels quals equival a un mot. Aquest mètode, tan vell que prové de l'edat dels jeroglífics, serà abandonat aviat, segons diuen, per tal com un erudit, el doctor Fou, acaba de compondre un alfabet que comporta només 39 lletres i que servirà per escriure els mots xinesos a la manera occidental. Aquest nou alfabet farà accessible la lectura dels diaris i dels llibres al poble. Una veritable revolució, doncs.

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 4 DE JUNY DE 1923

BORSÍ MATÍ

	Obe	Alt	Baix	Tanc
Norts	69'25	69'40	69'25	69'40
Alacants	73'35			73'35
Orenses	19'55	19'75	19'55	19'75
Gran Metrop.	151'50	151'50	151'25	151'25
G. F. Metrop.	163'			169'
A. Madrilenys	94'50			94'50

BORSÍ NIT

Obe	Alt	Baix	Tanc
69'25			69'35
73'0'			73'20
19'65	19'66	19'55	19'65
19'65			95'65

DIVISES ESTRANGERES

França	42'50
Suissos	119'10
Belgues	36'70
Lires	30'65
Lliures	30'52
Dollars	6'58
Marcs	0'01 1/4
Corones	0'01 1/4
C. Checo-slovacs.	

BORSA DE MADRID

	Con.	Ferm
Interiors	71'03	
Amortitzable 4 %	91'50	
" 5 %		
Exterior 4 %		
Banc Espanya	590'	
" Esp. de Crèdit	161'	
Banc Esp. Rio Plata		
Tabacs	274'	
Sucres pref.	83'50	
Sucres ord.	38'75	
Cèdules		
Norts		
Alacants		
França	42'50	
Lliures	30'45	

BORSA DE PARIS

Londres	72'15	72'07
Bèlgica	37'30	
Espanya	227'25	237'
Holanda	612'75	
Itàlia	71'80	71'90
New York	15'65	15'58
Portugal		
Suecia	417'25	
Suissa	282'25	282'
Argentina		
Brasil		
Grecia	61'00	
Noruega	267'	
Dinamarca		
Berlin	07'225	0'22'50
Viena	2'03	0'2'20
Praga	47'00	

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons	129'
" Isabel	128'50
" Gobern	124'50
" petites	124'50
" francès	124'50
" lliures	31'50
" dollars	6'45

SUCRES

New York Tanca Juny
Juliol
Setembre
Desembre
Març
New York Obert Juny
Juliol
Desembre

CAFÈS

New York Tanca Juny
Disponible
Juliol
Setembre
Desembre
Març
Maig

MERCAT DE COTONS

Cotitzacions del 4 Juny 1923

	Disp.	Juliol	Oct.	Dbre.	Gener	Març	Maig
NEW YORK							
Tanca anterior		23'93	23'25	22'92	22'60		
Obertura		26'02	23'35	22'65	22'34		
Segon telegrama		25'75	22'36	22'50	22'21		
Tanca							
LIVERPOOL							
Tanca anterior							
Obertura		14'29	12'84	12'28	12'23		
Segon telegrama		14'33	12'92	12'33			
Tanca		14'11	12'84	12'11	11'93		11'73
NEW ORLEANS							
Tanca anterior	28'73	26'14	22'58				
Obertura							
Segon telegrama							
Tanca							

BORSA TARDA

	Obe	Alt	Baix	Tanc
Norts	69'45	69'50	69'30	69'30
Alacants	73'30	73'30	73'20	73'20
Orenses	19'70	19'70	19'55	19'60
Càceres V.	34'50			34'50
Colonials	69'50	69'50	69'15	69'15
Madrilenys	94'80	94'85	94'50	94'80
G. Metrop.	151'25	152'	151'	151'25
F. C. Metrop.	169'	169'75	168'50	169'
Aigües	127'85	128'25	127'85	128'15

BORSA DE LONDRES

Cèdules argentines	38 3/4	Xile	3480
Exterior	71 1/2	Berlin	335000
França	7200	Copenhague	24145
Nova York	46275	Yokohama	2150
Espanya	3040	Bèlgica	83375
Suissa	256	Noruega	27375
Holanda	11802		
Itàlia	10036		
Suècia	1736		
Portugal	240		
Argentina	4175		
Montevideo	4125		

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

	Antor.	Corrnt.
Emprèstit 1914	75'50	75'
" 1920	75'15	76'50
C. C. Comunal	75'	74'50
DIPUTACIÓ BARCELONA		
Emp. 9.000.000	79'75	79'75
" 5.000.000	79'35	
" 13.000.000 B	79'25	
" " C	79'	
AJUNTAMENT BARCELONA		
Emissió 1903	80'25	81'
" 1904	80'25	81'
" 1905	80'50	81'
" 1906 A	80'75	
" 1906 B	80'75	80'85
" 1906 C	80'75	
" 1907 D	79'50	79'75
" 1910 D	79'50	79'50
" 1912 B	79'65	
" 1912 E	75'50	76'
" 1912 F	74'75	74'15
" 1913 B	79'50	79'60
" 1916 B	79'50	
" 1917 B	79'65	79'65
" 1918 B	79'50	79'75
" 1919 B	79'75	
" 1920 B	79'50	79'50
" 1921	98'25	99'25
Eixample 1899	97'	
" 1907	81'25	
" 1913	89'	
Bons Reforma	83'75	
PORTS		
Port de Barcelona	86'25	86'25
" Melilla	100'	
" Sevilla	93'50	
" Gijón-Musel	96'	

DEUTES DE L'ESTAT

	Antor.	Corrnt.
Interior 4 % A	71'25	71'20
" " B	71'20	71'20
" " C	71'20	71'25
" " D	71'	71'10
" " E	71'	71'05
" " F	71'	70'95
" " G H	70'	70'50
Exterior 4 % A	87'50	87'60
" " B	87'40	87'50
" " C	87'35	87'40
" " D	87'20	87'30
" " E	86'05	87'25
" " F	86'20	87'25
" " G H	88'	
Amortitzable 4 % A	91'	
" " B	90'25	
" " C	90'50	
" " D	89'75	
" " E	90'	
" 5 % A	95'90	95'80
" " B	95'55	95'40
" " C	95'55	95'55
" " D	95'70	95'40
" " E	95'45	
" " F	95'70	
" 1917 A	95'25	95'15
" " B	95'20	95'15
" " C	95'20	95'25
" " D	96'	
" " E	96'35	
" " F	96'45	
O. Tres. G. 1924 A	102'	101'85
" " " B	101'85	101'80
" F. " A	101'40	101'45
" " " B	101'40	101'40
" O. 1923 A	100'50	100'50
" " " B	100'45	100'40

OBLIGACIONS FERROCARRILS

		Antr.	Cont.
Villalbes	4 %	76'	76'50
Almansas	4 %	78'75	76'65
Osques	4 %	77'75	77'50
Tudela	5 %	68'	
Nord 1.a hip.	3 %	64'65	64'65
" 2.a		62'50	62'50
" 3.a		62'75	63'
" 4.a		62'35	
" 5.a		62'85	62'75
Pamplona		62'86	62'75
Prioritat		65'85	66'
Segovies		60'25	60'50
M. S. Joan		67'	
Asturies 1.a		62'50	
" 2.a		60'65	60'75
" 3.a		60'65	
M.Z.A. A	5 %	92'15	92'50
" B	4 1/2 %	77'65	77'50
" C	4 %	72'25	72'25
" D	4 %	69'15	69'50
" E	4 1/2 %	77'75	77'65
" F	5 %	87'50	87'75
" G	6 %	101'25	101'50
" 1.a		80'	59'85
" 2.a		68'75	68'75
" 3.a		67'75	67'50
Fran. 1864	2 1/2 %	58'	58'
" 1878	2 1/2 %	54'	53'75
Directes	2 1/4 %	52'35	52'50
Reus-Roda	2 1/4 %	47'25	
Lleides		67'50	
Orenses fix	3 %	62'75	63'
Orenses	var.	57'25	
Càceres	5 %	68'	
" "	4 %	72'	72'
" "	variable	34'50	34'25
Vasc Asturiana	1.a	95'	
" "	2.a	57'75	
Olot Girona	4 %	66'	65'50
"	5 %	85'	
Andalús	5 %	79'75	
Secundaris	4 %	67'50	

OBLIGACIONS FERROCARRILS

		Ant.	Cort.
Manresa Berga	4 %	89'50	
G. Gral. Tram.	4 %	10'50	
" "	5 %	93'75	
Tramvies BEG	5 %	98'	
"	4 %	76'25	
" St. And.	4 %	73'75	[illegible]
Sarrià-Barcel.	6 %	102'75	102'75
Ferr. Catal.	5 %	91'50	91'75
Ferr. catalans	6 %	98'65	98'65

AIGUA, GAS I ELECTRICITAT

		Antor.	Corrnt.
C. Bar. E. 1900	5 %	97'50	
" 1907	4 %	83'25	
" 1908	4 %	83'75	
" 1912	5 %	88'	88'25
" 1913	5 %	84'	83'75
" 1920	6 %	98'75	
Aigües Barna.	3 %	59'50	
"	4 %	70'75	
"	5 %	87'75	
"	5 %	85'50	
"	6 %	98'50	98'65
Catal. G.-E. D	4 1/2	76'	
" E	4 1/2	76'	76'
" F	4 1/2	75'35	76'
" G	6 0/0	93'25	93'75
" Bons	6 0/0	91'25	91'25
Alum. Dob. G	5 0/0		
" H	5 0/0	60'	
Energes.	5 0/0	68'75	68'
"	6 0/0	96'25	96'85
" Bons	6 0/0	93'50	93'75
E. del Cinca.	5 0/0	88'	
"	6 0/0	92'25	93'
E M de Ebre	5 0/0	75'	
S. P. F. Mot.	6 0/0	85'	84'75
" Bons	7 0/0	87'50	87'75
S. E. C. Elect.	6 0/0	61'70	
H. A. Elect.	5 0/0	99'85	100'
"	6 0/0	110'25	

AIGUA, GAS I ELECTRICITAT

		Ant.	Cont.
C. Fluit Elct.	6 0/0	92'75	93'
C. Mall. Elct.	6 0/0	99'50	
Manresana	5 0/0	86'75	
"	6 0/0	94'	
C. Gral. Elct.	6 0/0	83'	

OBLIGACIONS VARIES

		Antr.	Corrnt.
Trasatlàntica	4 0/0	86'	86'15
"	5 0/0	100'25	100'25
"	6 0/0	103'05	103'85
Urgells var.		66'50	66'50
T. Filipines	4 1/2 %	89'	
Fabra Coats		60'	
Sucres	4 0/0	71'75	
"	estamp.	82'	
" Bons	6 0/0	99'50	
Asland	5 0/0	88'	
"	pref.	96'	
"	6 0/0	95'50	95'75
"	7 0/0	101'	
Reg. del Ebre	4 0/0	66'	
F. d'Obres	4 1/2 %	84'50	84'25
"	5 0/0	83'75	94'75
C. Cot. i Aut.	5 0/0	82'	
Unió Vidriera	5 0/0	80'	
Siemens	5 0/0	93'	
Carbs. Berga	4 1/2	66'	
Cons. Naval	5 0/0	84'	
" Bons	6 0/0	100'	
A. i Graells A	7 0/0	100'	
" B	7 0/0	103'	
" A i T	7 0/0	94'	
Cons. i pavts.	6 0/0	94'	
U. E. P. fun.	5 3/4	93'	
"	4 3/4	85'	
St. G. de Recs	6 0/0	85'	86'
C. G. Carbons	6 0/0	105'	
Cases Barates	6 0/0	73'25	
Mines del Rif	6 0/0	85'	
"	6 0/0	60'	
T. Fran. Esp.	7 0/0	98'25	98'

ACCIONS

	Antor.	Corrnt.
Banc d'Espanya	548'	
Banc de Vilanova	55'	
Banc de Catalunya	100'	
Crèdit i Docks	165'	
FERROCARRILS I TRAMVIES		
Sarrià Barcelona	100'	
Orense Vigo	13'40	19'60
Manresa Berga	16'	
Andaluzos	59'50	
Sur d'Espanya		
Vallad. M. Rioseco	6'	
Olot Girona	18'	
Mandara	76'	
C. Ferros. i Tramvs.	16'	
Canal Ebre		
Villena Alcoy	29'	
AIGUA, GAS I ELECTRICITAT		
Catalana D	81'	82'
" E	84	84'
" F pf. 5 0/0	97	
" F pf. 6 0/0	85'	85'
Barcelonesa	120'	
Metalurg. Ebre	100'	97'
La Electricitat Sub	85'	
Forces Motrius		
" O		
" P	71'	
Const. Elèctriques	92'50	
Aigües Barna. O	126'50	
" diferides	29'	
C. H. A. Elect. A	257'	258'
" B	257'	258'
C. Fluit Elèctric B	100'	
" C		
" D	90'	

ACCIONS VARIES

	Antor.	Corrnt.
C. Grl. Tabacs P 1.a	222'85	221'
" P 2.a	190'	
C. Trasatlàntica O	100'	
" P	103'	
Canal Urgell	15'50	
La Maquinista	40'	
Espanya Industrial	160'	
Hidro. del Ebre		
Sucrera del Segre O		
" P		
Gral. Telèfons O		
" P	90'	90'
C. Peninsular O		
" P	68'50	68'65
F. d'Obres i Cons.	150'	
Unió Resinera		
Asland	120'	
U. Metal·lúrgica O		
" P	73'50	
Sucreres O	39'	
" P	60'	
Mutua Propietaris	60'	
Indus. Agrícoles	158'	
Unió Vidriera A	40	
" b	70'	
Cotxes i Autos A	50'	
" B	90'	
Indus. Elèctrica	97'	
Cons. i pav. A B C D	55'	
" E	60'	
Autòmnibus S. A.	119'	
Hispano Suïssa	179'	180'

ACCIONS VARIES

	Antor.	Corrnt.
Indus. Alcoholera.	75'	
Foment propietat	50'	
C. Transmedit.	50'	
S. A. Monegal	48'	
S. A. Damm	103'	
Catalana G. i Nav. A	103'	
" B	103'	
Làmpara Z	90'	
Safat O	61'	
" P	67'	
Torras fer. i cons.	100'	
Manuf. suro	100'	
Astillers Tarrag. A	72'	
" B	72'	
Hotel Ritz	75'	
Carburs metàl·lics	120'	
La Bohemia A	98'	
" B	98'	
" C	98'	
S. A. Cros	157'	
MINES I CARBONS		
Carbonífers	20'50	
Hullera	200'	
M. i sondeigs O	5'	
" P	5'	
Carbons elèctrics		
Mines del Rif	255'	
Carbons Berga O	85'	
" P	102'	
S. Carbonera P	175'	
" O 1.a	120'	
" O 2.a	150'	
H. Minera	60'	
General de carbons	41'	
Unió Minera	53'	

BORSA DE PARIS

		Antor.	Cont.
Interior esp.		153'	
Exterior	4 0/0	198'	[illegible]
Banc espanyol		519'	525'
Ac. Alacant		125'	
Ac. Andalusos		615'	
Obs. "	1.a	270'	
Obs. "	2.a	266'	
Obs. Càceres var.		333	
Accions Nort			
"	1.a	755'50	[illegible]
Pamplona	1.a	767'50	
Barcelona	1.a	752	
Asturies	1.a	727'	731'
"	2.a	681'50	
Tabacs Filip.		25'05	25'
Riotinto		26'14	[illegible]
Renta franc.	3 %	57'60	[illegible]
" "	5 %	74'20	[illegible]
Nort 2.a sèrie		713'	
" 3.a "		708'50	
" 4.a "		721'	
" 5.a "		715'	
Lleydas		750'	
Astúries 3.a			
Priorat		750'	
Pamplona esp		717'50	
Valencia Utiel		697'	
Alacant 2.a		742	746'
" 3.a		729'	
Càceres acció			
Cordobès		634'	
Andalusos 1.a var.		299'	
" 2.a "		272'	
" 1917 3 %		543'	
Badajoz		1933'	
Céd. Argent.		243'50	[illegible]

VALORS QUE ES COTITZAN A LA BORSA DE BARCELONA I NO ESTAN ENCARA INCLOSOS A LA COTITZACIO OFICIAL

	Ant.	Crnt
Traction 7 0/0 1921		100'50
Traction Preferents	111'25	111'25
C. E. Colonització 6 0/0	95'50	96'50
Foment O. i C. 6 0/0	94'	94'75
Bons Exposició 6 0/0	99'50	99'65
F. Catalunya 6 0/0	98'75	98'75
F. Cremallera 6 0/0	98'50	98'50
S. A. Güell 6 0/0	94'50	94'50
M. Potasa Súria 7 0/0	99'50	99'50
G. Metrop 6 0/0	99'75	99'50
G. T. Barcelona 6 0/0	100'25	100'35
Hotel Ritz 7 0/0	95'	95'
Ajunt. Sevilla 6 0/0	96'	95'85
Productes Pirelli 6 0/0	97'	97'

Retenció de Valors

A aquesta Junta Sindical del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i de la Borsa Oficial de Comerç li fa saber la de Madrid que el jutjat del districte de la Latina, d'aquella Cort, ha acordat la retenció del Deute perpetual al 4 per 100 exterior, estampillat sèrie C número 4323.

La Direcció General del Deute i Classes Passives fa saber a aquesta Junta Sindical del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i de la Borsa Oficial de Comerç que ha posat en circulació els títols del Deute Amortitzable 5 per 100 emissió de 22 de febrer de 1920 fins la numeració següent:

Sèrie A	núm.	261009
B		78672
C		66563
D		16065
E		12749
F		5125

Mercats

INFORMACIO DE LA CASA J. ESPINAS

ADOBS

Superfosfat d'os 18/20 àcid fosfòric i 1/2 nitrògen, a 15 pessetes.

Superfosfat de calç 18/20 per 100 àcid fosfòric soluble, a 13.

Idem dem 16/18 per 100 àcid fosfòric soluble, a 12.

Idem ídem 13/15 per 100 àcid fosfòric soluble, a 10.

Sulfat de moniac 20/21 per 100 nitrògen, a 63.

Nitrat de sosa 15/16 per 100 nitrògen, a 44.

Sulfat de potassa 90/92 per 100, equivalent a 49/50 potassa pura, a 33.

Clorur de potassa 80/85 per 100, equivalent a 50/51 potassa pura, a 31.

Matèria orgànica còrnea natural 10/11 per 100 nitrògen i 2/3 àcid fosfòric, a 40.

Nitrogina "Sant-Jordi" 8/10 per 100 nitrògen, a 25.

Producte fosfatat "Sant-Jordi", a 60.

Preus per 100 quilos.

SOFRES

Sofre "Sant-Jordi" 98|100 per 100, el sac de 40 quilos, a 13.

Sofre "Sant-Jordi", "Extra Fi" 98|100 per 100, el sac de 40 quilos, a 15.

Sofre precipitat (gris), el sac de 40 quilos, a 19.

Sofre sublimat (flor), el sac de 50 quilos, a 9.

Sofre tarrós, els 100 quilos, a 28.

Sofre canó, els 100 quilos, a 48.

Mercat de Vich

Ous, d'1'90 a 2'15 pessetes la dotzena.

Gallines, de 18 a 25 el parell.

Pollastres, de 13 a 20 ídem.

Conills, de 8 a 12 ídem.

Mamellons, de 40 a 75 un.

Nodriços, de 80 a 250 un.

Patates, a 8 pessetes els 100 quilos.

Xeixa, a 24'50 els quintà de 55 quilos.

Forment, a 22 ídem ídem.

Civada, a 38 els 100 quilos.

Ordi, a 40 ídem ídem.

Mercat regulador d'Inca (Mallorca)

(Del nostre corresponsal)

Atmetlla, a 239 pessetes.

Mongetes blanques, a 82.

Fesols, a 79.

Garrofes noves, a 16'50.

Ordi, a 29'50.

Civada, a 28'50.

Cigrons, a 50.

Moresc, a 32.

Tot per 100 quilos.

Polpa albercoc, a 21 pessetes la caixa.

Pores, de 33 a 34 pessetes la rova.

Safrà, a 3'70 l'unça.

Mercat de Vins

Preus per grau i hectòlitre i mercaderia posada al celler del collíter: informació facilitada per l'Associació de Magatzemistes i Exportadors de vins de Barcelona:

Penedès blanc, a 1'65 pessetes.

Idem negre, a 1'65.

Camp de Tarragona blanc, a 1'75.

Idem ídem negre, a 1'75.

Conca de Barbar blanc, a 1'50.

Idem ídem negre, a 1'50.

Priorat negre, a 2.

Vilanova i Geltrú negre, a 1'75.

Igualada negre, a 1'65.

Martorell blanc, a 2.

Manxa blanc, a 2.

Alacant negre, a 2'25.

Mistela blanca, a 2'75.

Idem negra, a 2'75.

Moscatell, a 4.

Chaves i C.a, S. en Cta.
BANCA, CANVI, VALORS
Rambla del Centre, núm. 6
Telèfons 1230-1231 A.

Sabó 'LA OCA'
QUALITAT SUPERIOR
Fabricant: J. ALERM, MATARO

DR. NOGUER MORE
Cap de servei de dermatologia de l'Hospital de Santa Creu, s'ha encarregat, de tornada del seu viatge d'investigació científica, de la seva consulta especial de malalties de la pell i cabell. València, 200

NONELL GERMANS
CANVI : VALORS : CUPONS
Rambla del Centre, 18

Noves religioses

PROFESSIO PERPETUA

Ha fet la professió perpètua a l'Institut de la Sagrada Família la Gna. Angelina Sanromà.

Féu la plàtica el reverend pare Francesc, apadrinant-la la senyoreta Na Rosalia Cardó.

ESCOLES CATALANES DE LA BORDETA

Desitjós el Consell Directiu d'aquestes Escoles de donar el millor relleu a la data memorable, de rebre per primera volta el Sagrament de l'Eucaristia 18 nens i 9 nenes alumnes d'elles, data que coincidí amb la diada del Corpus, organitzà una brillant festa.

De l'estatge social sortí a les vuit del matí vers la parròquia de Sans la comitiva, integrada a més a més dels petits combregants per nens i nenes de les dites escoles, professors, familiars i invitats i pel Consell Directiu.

Celebrà el Sant sacrifici de la missa el pare Joaquim del Port de la Selva, el qual també després d'una plàtica rublerta d'amor a la fe, a la família, i a la Pàtria, procedí a distribuir el Pa dels àngels als combregants.

Com a fi de festa a l'estatge de les escoles foren obsequiats els nens i nenes amb un lunch.

Després se'ls oferí una bonica estampa-recordatori amb una al·locució deguda a la ploma del poeta Ventura Gassol.

Al Temple Expiatori de la Sagrada Família se celebrà, amb gran solemnitat, la conclusió del mes de maig, cantant el poble durant la comunió general invocacions eucarístiques i la "Salve" al finalitzar la missa.

— Es prepara la solemnitat del dia de Sant Pere associant-se els fidels a l'ofici, cantant la missa "Fons Bonitatis".

— En el decurs del mes de maig tingué lloc a la cripta la primera comunió dels nens de l'Escola Montessori de la Mancomunitat, amb el cerimonial que seguia el Sant Pare Pius X, nomenat cerimonial de Màntua, d'una senzillesa corprenedora al recordar els temps primers de l'Església amb els aplecs a les catacumbes. Es de remarcar que la senzillesa en el vestir era nota dominant, segons la voluntat del Papa. L'únic distintiu era la blancor d'un vel modest per les nenes. Els nens no portaven ni llaços ni bandes, coses ben exòtiques per a la nostra terra i que últimament havien pres ja carta de naturalesa. També tingueren lloc altres primeres comunions, amb la mateixa exemplaritat.

— Segueixen les visites culturals a l'obra grandiosa dels nostres temps. El dia 30 de maig visitaren les obres i la cripta destinada al culte setze senyoretes mexicanes postulants de la Companyia de Santa Teresa de Jesús, amb tres germanes de l'esmentat institut religiós.

— La setmana passada se celebraren solemnes funerals en sufragi dels protectors del Temple de la Sagrada Família.

— Ahir tornà de Montserrat el romiatge format amb les associacions establertes al Temple de la Sagrada Família. El presidí el capellà del Temple, mossèn Parés.

— Les característiques del nou grup escultòric representant la Sagrada Família en la fugida a Egipte, que ara està assentant-se al seu lloc definitiu de la façana de Llevant i que la setmana passada férem esment al sortir l'obra dels tallers d'escultors del Temple, són les següents: alçada de la imatge de Sant Josep, 2'40 metres; ídem de l'àngel, 2'40; de la Verge asseguda sobre la somereta (des del peu de l'escultura), 2'70. L'obra escultòrica amb la peanya des del peu dels campanars té 4 metres. El pes del grup és de 13.700 quilos.

— Ahir, diumenge, la Schola Orpheònica celebrà el segon aniversari de la seva fundació al Temple de la Sagrada Família, on les tres seccions de l'entitat cantaren la missa pontifical de Perosi.

Acabat l'ofici visitaren les obres del Temple i després donaren un concert a l'estatge "Nostre Casal", institució post-escolar de les escoles del Temple. Fou una festa simpàtica.

LA PROCESSO DEL CORPUS A GRACIA

Diumenge a la tarda se celebrà, amb gran solemnitat, la tradicional processó del Corpus a Gràcia.

Molt abans de passar la processó el carrer de Salmerón oferia aquell típic engalanament de domassos que vestien de festa el carrer Major de Gràcia, oferint un bell espectacle la multitud de banderes que enguarnien molts balcons. Els clavells, el confeti i les serpentines donaven al carrer una fragància i una gran varietat de color.

Aquest any la processó sortia de la parròquia de Sant Joan. Obrien els gegants de l'Ajuntament, als quals seguien els gonfanons i les creus de les tres parròquies de Gràcia, Sant Joan, Sant Josep (Josepets) i Jesús. A continuació anaven els nois de la Catequística i Congregació eucarística, Catecisme parroquial de Sant Joan, alumnes del Col·legi de la Doctrina cristiana, Banda salesiana, Col·legi de l'Immaculat Cor de Maria, Pia Unió del Centre Moral i Instructiu de Gràcia, Banda, Apostolat de l'Oració, Banda del regiment de Vergara, Congregació de Sant Lluís Gonçaga, Banda del Cercol Catòlic de Gràcia, la bandera del Santíssim, portada pels regidors Srs. Nadal, Nonell i Tussell; clerecia parroquial. A la Custòdia, portada sota tàlem, seguien els rectors de les tres parròquies de Gràcia, presidint el de Sant Joan, el qual tenia a la dreta el dels Josepets i a l'esquerra el de Jesús.

BANC DE CATALUNYA
BARCELONA
Rambla dels Estudis, 10 :: Telèfons A. 561 i 562 :: Apartat de Correus 563
Direcció telegràfica i telefònica: CATALONIABANK

COMPTES CORRENTS — COMPTES DE VALORS — CAIXA D'ESTALVIS — BANCA BORSA — CUPONS — GIRS — CAMBI DE MONEDES — DELEGACIO DEL BANC HIPOTECARI D'ESPANYA — DIPOSIT DE VALORS EN CUSTODIA — SUBSCRIPCIONS A EMPRESTITS

AGENCIA núm. 1: Carrer Creu Coberta, 8 - Telèfon H. 667
AGENCIA núm. 2: „ Sant Andreu, 146 - „ S. M. 671
AGENCIA núm. 3: „ Salmerón, 111 - „ G 184
Sucursals a Girona i Lleyda

SOLER i TORRA G.MANS
BANQUERS
RAMBLA DELS ESTUDIS, 13, I BONSUCCES, 1
VALORS - CUPONS - GIRS - CANVI
Negociem els cupons dels Deutes INTERIOR, EXTERIOR i AMORTITZABLE 4 per 100 i Tresor 5 per 100 venciment 1 de juliol

SUBSCRIPCIÓ PUBLICA DE 1.200 OBLIGACIONS

COMPANYIA DELS TRAMVIAS INTERURBANS DE LA PROVINCIA DE TARRAGONA S. A.

al 6 per 100 d'interès anual

LLIURE D'IMPOSTOS PRESENTS I FUTURS, QUE TINDRAN LLOC EL 6 DEL CORRENT MES DE JUNY

TIPUS DE SUBSCRIPCIO, 94 per 100

ANTECEDENTS. — La Companyia dels Tramvies Interurbans de la Província de Tarragona, S. A, es constituí davant del Notari de Tarragona Sr. Simó Gramunt amb l'objecte d'obtenir, construir i explotar concessions d'obres públiques i en especial les que es refereixen a línies de tracció elèctrica o d'un altre mitjà, a la Província de Tarragona.

CARACTERISTIQUES. — Per acord de la Junta General ordinària s'han creat 4.000 Obligacions al portador de 500 pessetes nominals, cada una amb numeració correlativa del 1 al 4.000. Portaran cupons trimestrals pagaders a raó de 30 ptes. per Títol contra lliurament del cupó el 28 de febrer, 31 de maig, 31 d'agost i 30 de novembre de cada any. El primer cupó vencerà el 31 d'agost vinent. L'amortització s'efectuarà per sorteigs a la par en un període màxim de 35 anys a partir de 1927.

GARANTIES. — Garantitzen aquestes Obligacions tot l'actiu de la Companyia, i d'una manera especial la concessió que té adquirida de l'Estat per 60 anys per a la construcció i explotació d'una línia de Tramvies per a viatgers i mercaderies que parteix de Reus a Tarragona i el seu Port.

A aquest efecte a l'escritura d'emissió de les 4.000 obligacions consta que tant la concessió com tots els immobles, material fix i mòbil que s'empleia en aquesta primera línia Reus-Tarragona-Port, quedarà afectat exclusivament a aquestes 4.000 obligacions fins a llur amortització, fent-se a l'efecte la corresponent escriptura d'hipoteca el mateix dia que es posi en explotació aquesta primera línia de la Companyia.

CONDICIONS DE LA SUBSCRIPCIO

LAS MIL DUESCENTES OBLIGACIONS HAN ESTAT PRESES EN FERM PER UN GRUP ASSEGURADOR I SERAN OFERTES AL PUBLIC EL DIA 6 DE JUNY i simultàniament a Barcelona, Reus i Tarragona.

AL TIPUS DEL 94 PER 100, o sigui 470 Ptes. per Títol. Representant al tipus de col·locació expressat sense comptar la prima d'amortització un rendiment net per als subscriptors de 6'38 per 100.

Les demandes se serviran per l'ordre que es rebin i a títol irreductible. La subscripció tindrà lloc el 6 de juny vinent i es tancarà quan així ho acordi el grup assegurador.

LLOCS DE SUSCRIPCIONS

BANC ESPANYOL DEL RIU DE LA PLATA, BANC HISPANO AMERICA. Se sol·licitarà la inclusió d'aquestes obligacions a la cotització oficial de la Borsa de Barcelona.

Dr. Montañá dels Hospitals de París. Pell i veneri. Sant Pau, 28, principal 2.a

J. de Llobet Metge agregat dels Hospitals de París. Gola, Nas i Orelles. Consulta de 3 a 5. Consulta econòmica de 1 2 a 2. Rbla. de les Flors, 4, primer

Dr. F. Falgueras i Falgueras METGE DENTISTA
Cirurgia de la boca. Correcció de les desviacions dentals; de les deformacions i vicis de creixença dels maxil·lars. Dentats sense paladar ajustats als principis anatòmics de la funció masticatòria, a l'objecte d'ésser de perfecta adaptació. Ronda St. Pere, 15, primer. D'11 a 1 i de 4 a 6.

D'ORIENT

—o—

El Congrés de les Esglésies ortodoxes ha decidit adoptar un nou calendari

—o—

Constantinoble, 4.—El Congrés de les Esglésies ortodoxes ha decidit reemplaçar el calendari julià per un nou calendari, basat en el càlcul astronòmic, més exacte que el calendari gregorià, però que coincideix actualment amb aquest darrer. Aquesta mesura entrarà en vigor a totes les esglésies ortodoxes el primer d'octubre.—Radio.

París, 4.—Segons notícies d'origen britànic que, procedents d'Atenes, publica el "Echo de Paris", el ràpid descens experimentat en la cotització de la moneda nacional ha causat un veritable pànic entre el compte-correntistes dels Bancs, els quals acudiren en considerable nombre a retirar llurs dipòsits dels establiments de crèdit, veient-se precisat el Banc Nacional a anticipar immediatament quatre cents milions de dracmes.

Ha estat detingut el director d'un establiment bancari per dedicar-se a especulacions il·lícites sobre els canvis.—Havas.

Atenes, 4.—Segons els periòdics, sembla que el Govern ha resolt abstenir-se d'intervenir amb el fi de contenir la baixa dels canvis.

El Diari Oficial ha publicat un decret suprimint el consorci bancari que fixava la cotització oficial de les divises estrangeres a Grècia.—Havas.

BULGARIA COMUNICA A LA CONFERENCIA DE LAUSANA QUE VOL ATENDRE'S AL TRACTAT DE NEUILLY

Sofia, 4.—El Consell de ministres ha resolt comunicar a la conferència de Lausana que Bulgària vol atendre's al tractat de Neuilly, el qual concedeix a la dita potència un accés a la mar Egeu.

Malgrat l'acord greco-turc, Bulgària estima que aquest tractat no pot modificar-se sense el seu consentiment.—Havas.

FRANÇA DEMANA A ADNAN-BEI LA REOBERTURA DEL BANC D'ATENES

Constantinoble, 4.—L'Alt comissari de França ha lliurat a Adnan-bei una nota demanant la reobertura, sota el control dels delegats turcs, del Banc d'Atenes, el tancament del qual és perjudicial als interessos generals de Constantinoble. — Radio.

REBEL·LIO INDIGENA A UNA DE LES FILIPINES
74 MORTS

Manila, 3.—Un grup de moros fanàtics i la policia insular sostingueren una col·lisió, a l'illa de Pata, el dia 21 del passat mes de maig, resultant morts 21 moros.

En una altra topada posterior, foren morts 53 moros més. El capitost dels moros fanàtics aconseguí escapar.—Havas.

ELS BANDOLERS XINESOS ALLIBEREN TRES PRESONERS

Pequín, 2. — Els bandolers xinesos que atacaren un tren a Xintung, apoderant-se d'alguns viatgers, han posat últimament en llibertat tres presoners més. —Havas.

GREU INCIDENT XINO-JAPONES

Toquio, 3 — Un destacament japonès d'infanteria de marina, que desembarcà a Xansha amb l'objecte de protegir un vaixell mercant del Japó que fou molestat pels xinesos, fou rebut a cops de pedre per la població, veient-se obligat a disparar per a repel·lir l'agressió.

Resultaren morts tres xinesos i ferits sis.—Havas.

ELS TERRATREMOLS DE PERSIA. — 2240 MORTS. 20 POBLACIONS DESTRUIDES

Teheran, 4 — A conseqüència dels recents terratrèmols ocorreguts en aquesta regió, han mort 2.240 persones, quedant totalment destruïts vint poblacions.—Havas.

ELS TERRATREMOLS A LA INDIA ANGLESA
MES DE 30 POBLES DESTRUITS.—DE 3000 A 4000 MORTS

Allahabad (India anglesa), 4.—Els recents terratrèmols han destruït més de 30 pobles, calculant-se que s'han de lamentar també de 3.000 a 4.000 morts.—Havas.

LA CONFERENCIA INTERNACIONAL DE METAL·LURGICS A LONDRES

Londres, 4.—Avui ha tingut lloc la reunió de la conferència internacional de metal·lúrgics. Es troben representades en ella 18 nacions, entre elles Espanya, amb un total de més de set milions d'obrers afiliats.

Després del discurs pronunciat pel president de l'Assemblea la conferència acordà, per unanimitat, establir un pla per fomentar la unió dels sindicats de metal·lúrgics a la unió internacional metal·lúrgica.—Radio.

PORTUGAL I LA LLEI SECA

Washington, 3.—El Govern de Portugal s'ha dirigit al departament d'Estat nordamericà, sol·licitant aclaració i modificacions en el que es refereix a la prohibició de què els vaixells estrangers que facin escala en ports dels Estats Units portin a bord begudes alcohòliques.—Havas.

D'ESPANYA I DEL MARROC

Es parla d'una nova crisi per les derivacions del pacte amb el Raisuni

El Senat ha rebut el suplicatori demanant el processament del general Berenguer :: La situació del Marroc inquieta el Govern : Tornarà el general Cavalcanti a Melilla?

El general Vives ha conferenciat amb el senyor Alcalà Zamora.

L'ex-comandant general de Melilla ha confirmat a l'ex-ministre de la Guerra les inquietants notícies que des fa dies circulen els periòdics sobre l'estat d'aquella zona.

En l'actualitat hi ha gran disgust pel nomenament de Dris Er Riffi per "amel" d'aquell territori.

EL CAP DELS LEGIONARIS

Dissabte sortí cap el seu destí el tinent coronel Valenzuela que és trobava a Madrid per algunes hores i sense esperar el seu retorn, per mitjà d'un telegrama urgent, el comandant major li ha fet saber que tots els legionaris que s'havien concentrat per a anar a la Cort a rebre la bandera, en enterar-se de ço esdevingut a Melilla demanaren anar a aquella plaça per unir-se a les banderes que allí lluiten, per la qual cosa pregaven al seu primer cap que demanés al ministre de la Guerra un vaixell per embarcar diumenge.

ANUNCI D'UNA INTERPEL·LACIO

El diputat Laraga interpel·larà al Govern sobre les dimissions dels comandants generals de Ceuta i Melilla i causes que hagin determinat l'acceptació d'aquestes renúncies en els presents moments.

EN CAVALCANTI A LA COMANDANCIA DE MELILLA?

S'assegura que ahir al matí el ministre de la Guerra visità al seu domicili particular al marquès de Cavalcanti, relacionant-se la dita entrevista amb el nomenament d'aquest per al difícil càrrec en les circumstàncies actuals de comandant general de Melilla.

Segons es diu, el decret de nomenament estava avui estès, però abans que se signés, el general Cavalcanti ha celebrat una entrevista amb el ministre de la Guerra i una altra amb el president del Consell.

Com a conseqüència d'aquesta conferència, encara no s'ha resolt res en ferm sobre això. La visita de l'Aizpuru al Palau es creu relacionada amb aquest nomenament.

TELEGRAMA LAUDATORI

Al ministeri de Governació han donat aquest telegrama rebut des de la guerra:

"Alt Comissari a ministre de la Guerra. — Tinc l'honor de trametre el telegrama que m'envia el comandant general perquè pugui apreciar l'esperit que anima l'Exèrcit: "Profundament emocionat en rebre aquesta tarda afectuosa demostració d'afecte de l'oficialitat i tropes d'aquesta columna, em preguen faci present a l'Alt Comissari, digna representació Espanya, la seva forta fe i entusiasme perquè aviat sigui consolidat el prestigi de l'exèrcit i que la pau honrosament obtinguda siga feta sota el seu prestigiós comandament. El saluda afectuosament."

MEDALLA MILITAR

El general Milans del Bosch lliurarà la medalla militar al tinent coronel de regulars de Melilla Núñez del Prado, de què li fan present els seus companys d'armes.

TIZZI AZZA CANONEJAT

Melilla.—Els rebels han canonejat Tizzi-Azza, caient dintre de la posició algunes granades, una de les quals matà un soldat i ferí a un altre.

Aquestes baixes s'evaquaran en el convoi de demà.

LA SITUACIO POLITICA
EL PACTE AMB EL RAISUNI POT PORTAR UNA CRISI TOTAL

La dificultat que existia perquè el general Aizpuru donés la seva conformitat al pacte amb el Raisuni, s'assegura que s'ha solucionat de la següent manera:

El pacte l'han signat l'Alt Comissari i el general Castro Girona.

Amb això es poden solament guanyar dies, puix al desenrotllament del pacte s'hi oposarà el general Aizpuru en aquelles clàusules que han motivat la divergència entre l'actual i l'anterior ministre de la Guerra i el Govern.

La suspensió del Consell ha estat causa que aquesta tarda s'accentuïn els rumors sobre la situació del Govern, a conseqüència de l'actitud del general Aizpuru, per considerar-se que en el moment que el ministre de la Guerra dimiteixi, serà inevitable la crisi total.

AJORNAMENTS DEL CONSELL DE MINISTRES

El president del Consell ha dit que, malgrat estar anunciat per aquesta tarda el Consell de ministres, no se celebrarà.

—Aquesta suspensió serà comentada—li han dit els periodistes.

—Doncs que la comentin — ha replicat el president.

—Jo no he dit—ha afegit—que el Consell se celebraria forçosament avui. Sols el vaig anunciar com a probable.

Alguns ministres han dit que no tenen preparat encara els assumptes que havien de sotmetre al Consell, i com no hi ha qüestions importants que tractar, hem ajornat la celebració del Consell fins dintre dos o tres dies que n'hi pugui haver.

UNA CONFERENCIA

Han conferenciat el comte de Romanones i el senyor Alcalà Zamora.

Sembla que la conversa ha versat sobre la situació política, cada dia menys clara per al Govern.

L'AIZPURU NO DIMITEIX

El ministre de la Guerra, abans d'anar a Palau, encarregà al cap del Negociat de Premsa del ministeri que digués als periodistes, que malgrat els rumors que acullen alguns diaris, no ha pensat ni pensa presentar la dimissió del càrrec.

Així s'ha repetit als interessats, afegint que avui han visitat al ministre els generals Vallejo i Vives, que ahir tornaren d'Africa en l'exprés d'Andalucia.

En Vives aviat prendrà possessió del Govern militar de Cartagena. En Vallejo, fins ara comandant general de Ceuta, ve com a dimissionari.

CANVI D'OPINIONS

La suspensió del Consell de ministres anunciat per a avui és el tema de totes les converses.

El Consell no s'ha celebrat perquè es va celebrar diumenge.

Un per un, tots els ministres, sense excepció, passaren pel domicili d'En Garcia Prieto, el qual els assabentà dels assumptes pendents, demanant-los la seva opinió.

La reserva guardada pels ministres és extraordinària, indicant això la importància del moment actual.

L'ACTUACIO PARLAMENTARIA
LA MINORIA REGIONALISTA I EL GOVERN

"La Correspondencia de España" recull les informacions referent a l'actitud dels regionalistes.

"No sabem el que hi hagi de cert en aquestes supostes o efectives resolucions dels regionalistes catalans; els que sí sabem és que l'actitud d'aquesta minoria preocupa seriosament el Govern.

Pot sentir-se en absoluta disconformitat—i són molts els que ho estan—amb l'ideologia que mantenen els regionalistes catalans; però és forçós reconèixer que es tracta d'una minoria numèricament potenta, amb un corrent d'opinió que la sosté i l'empeny; una minoria la qual en les seves intervencions parlamentàries ha demostrat capacitat, preparació i vàlua, i que pesa sempre la seva actitud i el seu criteri en totes les qüestions que s'han sotmès a la deliberació de les Corts.

No és un secret que els regionalistes es troben, no sols distanciats, sinó que es troben resoltament davant del Govern.

Es cert que hi ha entremig querelles electorals. El Govern volgué donar la batalla als regionalistes a Catalunya, i a Barcelona des dels primers moments l'anterior governador civil es posà en actitud hostil als regionalistes, donant lloc a la lletra, tan comentada el seu dia, d'En Cambó, trencant tota classe de relacions amb En Raventós.

Malgrat de l'ajut oficial donat als candidats que lluitaven en la major part dels districtes catalans contra els candidats regionalistes, aquests obtingueren un triomf significatiu en la darrera lluita electoral, resultant que l'actual minoria en aquestes Corts potser sigui més nombrosa que mai."

Remarca que la discrepància dels regionalistes amb el Govern es refereix també al problema català i al del Marroc i acaba dient:

"Es lògica, puix, aquesta actitud de resolta oposició, en la qual es suposa estan els regionalistes; però no és de creure que deixin els seus escons al Parlament per anar a una oposició extraparlamentària que seria d'una immensa gravetat.

Es prou que vinguin a combatre sens descans en ambdues Cambres per dificultar molt seriosament l'actuació del Govern i comprometre l'estabilitat i fins la pròpia existència d'aquest, amb una majoria sense gran cohesió i amenaçada d'un trencament diari la seva unitat interior.

DOS DICTAMENS DEL SUPREM

El Tribunal Suprem proposa, en l'informe sobre l'acta de Cervera, l'anul·lació de l'elecció i el càstig del districte.

En la de Gandesa confirma la proclamació del senyor Maristany.

ACTES PENDENTS

Al Congrés manquen per presentar tres escrutinis de diputats.

El Tribunal Suprem encara ha de dictaminar onze actes.

ELECCIO DE COMISSIONS

En la sessió de demà del Senat es reuniran les seccions per elegir la comissió del missatge.

A la de divendres es designarà la del suplicatori per processar el general Berenguer.

LA VAGA DE BARCELONA
OFICIALMENT LA TRANQUIL·LITAT ES COMPLETA"

El duc d'Almodóvar ha dit que el governador de Barcelona ja havia arribat ahir a la ciutat comtal i havia conferenciat amb el ministre.

La població es trobava més neta i la "tranquil·litat era completa".

OPINIO D'EN LERROUX

Aquesta tarda ha estat En Lerroux al Congrés, per conferenciar amb el president de la Cambra.

Preguntat pels periodistes sobre el que pensava de la situació de Barcelona ha dit que no és millor ni pitjor de la que era.

A Barcelona està plantejat com sempre, un problema que cal resoldre amb decisió pels Governs i que per a això el millor és actuar per mitjà de persones competents.

LES RESPONSABILITATS
UNA CONFERENCIA D'EN MAETZU

A l'Ateneu, va donar ahir l'anunciada conferència en Ramir de Maetzu, sobre el tema "Les responsabilitats i el factor moral a l'exèrcit".

Comença dient el senyor Maetzu que la campanya de les responsabilitats és essencialment conservadora.

Espanya ha vist sempre impassible les grans catàstrofes, com ho demostra el fet que en perdre's Amèrica i les colònies ningú protestà ni exigí responsabilitats.

Les responsabilitats per l'ensorrament de la comandància de Melilla, les demanem ara per a evitar el de Espanya tota.

Considera l'orador que la tasca del Consell Suprem de Guerra i Marina, exigint responsabilitats militars, contribueix a augmentar el prestigi de l'exèrcit.

La culpa de tot el que succeeix al Marroc, la tenen els Governs, que no feren la necessària propaganda, puix les guerres colonials són totes impopulars, perquè són característiques de la civilització occidental.

El descobriment d'Amèrica també fou impopular.

Abans d'empendre aquesta guerra s'havien de mobilitzar els elements intel·lectuals com a propagandistes. No es va fer perquè estem governats pel règim de les tertúlies.

Si abandonéssim el Marroc s'establiria allí França, realitzant l'obra cultural que no va poder fer Espanya.

Allí realitzem una obra abnegada, heroica, sense possibilitat de recompensa.

Es precís canviar ràpidament la manera de considerar el problema marroquí.

El conferenciant acabà la seva dissertació dient: Necessitem rebutjar les campanyes dissolvents; per això ens fa falta un home complet, que sigui meitat guerrer meitat filosof, perquè realitzi aquesta obra.

Fou molt aplaudit.

DE RUSSIA

—o—

Millora notablement l'estat de les relacions diplomàtiques anglo-russes

—o—

Copenhague, 4—Comunica el "Tidningen" que Txitxerin ha invitat a Krassin a que donés concisament al Foreing Office que el Govern dels soviets està conforme en reduir el personal de les seves missions diplomàtiques a Pèrsia, Arganistàn i Orient, així com en fer, d'acord amb el Foreing Office, la designació dels membres que han de compondre les citades missions.—Havas.

DESORDRES A RUSSIA
ELS FAMOLENCS RUSSOS SAQUEGEN LES CASES D'ABASTIMENT I ALTRES ESTABLIMENTS. — COL·LISIO AMB LA CAVALLERIA VERMELLA

Moscou, 2. — Han esclatat aquests dies alguns desordres a la conca del Donetz. Uns quants milers d'obrers, als quals se'ls suprimí la ració alimentícia, abandonaren el treball i saquejaren les cases d'abastiment, els despatxos de les mines i fàbriques i mataren alguns agents comunistes. La cavalleria vermella, tramesa amb urgència, fou acollida a trets, aconseguint, però, després de dues càrregues, dispersar els revoltosos.—Radio.

LA QUESTIO DE LES REPARACIONS

Les temptatives dels emissaris alemanys a Londres fracassen moralment

Anglaterra jutja insuficients les proposicions : Un pla britànic en preparació : La nova política del Govern anglès
Els preparatius de la conferència de Brussel·les

Berlín, 4. — El "Weltamontag" comunica que els sondeigs dels emissaris alemanys enviats a Londres han fracassat per ésser insuficients les proposicions presentades.

El canceller Cuno preté haver rebut certes insinuacions angleses que li permetran de redactar una nota satisfactòria per al Govern anglès, precisant-hi tan sols les garanties a donar, deixant a una Comissió de pèrits internacionals la cura de fixar el total del deute i l'import de les anualitats a satisfer.—Havas.

ANGLATERRA PREPARA UN NOU PLA

París, 4. — Segons comunica el corresponsal de l'"Echo de Paris" a Londres, el Tresor britànic està treballant en la redacció d'un nou pla de reparacions susceptible de permetre aviat al president Boldvin l'adoptar una actitud més precisa i categòrica que la sostinguda per Bonar Law en l'esmentada qüestió.

Sembla que en aquest nou pla s'introduiran algunes atenuacions a l'oferta del gener últim, justificant d'aquesta manera la situació financiera del Reich, creada a conseqüència de l'ocupació de la Ruhr.—Havas.

ELS PREPARATIUS DE LA CONFERENCIA DE BRUSEL·LES

París, 3. — El president del Consell de ministres senyor Poincaré i els senyors De Lasteyrie i Le Trocquer, ministres de Finances i Obres públiques, respectivament, sortiran d'aquesta capital dimecres amb direcció a Brusel·les.—Havas.

EL GENERAL DEGOUTTE A BRUSSEL·LES

Dusseldorf, 4.—El general Dégoutte ha sortit cap a Bruselles per assistir a la Conferència interaliada.—Havas.

MR. BALDWIN NO VA A PARIS

Londres, 4.—L'Agència Reuter desment la notícia que ha circulat aquests dies sobre un pròxim viatge de mister Stanley Baldwin a París.—Havas.

UN DISCURS DE M. BRIAND

Nantes, 3—En el discurs que pronuncià en la reunió celebrada per la Federació Republicana Democràtica, el senyor Briand declarà que era necessari agrupar-se en torn de la República, per defensar-la dels atacs dels seus enemics.

Recordà que la seva idea de sempre era no isolar la França dels aliats, com ho manifestà quan l'establiment de l'estat de pagaments de Londres i l'ocupació dels tres ports rhenans.

Després féu al·lusió als esforços que realitzà en la conferència de Cannes perquè tinguessin èxit favorable els seus projectes, especialment en el referent al pacte de garantia, afegint que hagué de renunciar-hi a conseqüència de la dimissió.

Expressà els seus desigs que les paraules del senyor Poincaré siguin escoltades a l'altre costat del Rhin, i afegí que tenia l'esperança que Alemanya comprendria que ha de sotmetre's.

Acabà fent fervents vots perquè en la pròxima resulti triomfant la República.—Havas.

A LES REGIONS OCUPADES MINVA LA RESISTENCIA

Dusseldorf, 4.—Decreix la resistència entre els miniaires i ferroviaris. Uns quants centenars de miniaires que fins ara s'havien negat a demanar a les autoritats franceses autorització per recollir llur carbó personal dels dipòsits de les mines, se sotmeten adés a aquesta reglamentació.

S'assenyala també que més de 6.000 ferroviaris alemanys són emplents pels francesos i que els trens francesos transporten viatgers alemanys en més nombre que mai.

Diversos importants Municipis de la Ruhr tendeixen a constituir una policia local sotmesa als regiments francesos.—Radio.

LA BAGA A ELBERFELD S'ESTEN CONSIDERABLEMENT
RADE A LA RUHR?

Berlín, 4.—Comuniquen d'Elberfeld que la vaga s'ha estès considerablement. La comissió nomenada per intervenir en el conflicte troba grans dificultats, a causa de la situació intransigent en què es troben col·locats els comunistes.

Circula amb insistència el rumor que el propagandista bolxevista Radek es troba a la conca de la Ruhr.—Radio.

LES AUTORITATS MILITARS FRANCESES FAN SORTIR UN DIARI REDACTAT EN ALEMANY PER DEFENSAR ELS INTERESSOS DE FRANÇA

Dusseldorf, 4.—Les autoritats militars franceses s'han incautat de la impremta del diari "Tageblatt", amb l'objecte d'imprimir en ella un periòdic de quatre pàgines redactat en alemany i encarregat de la defensa dels interessos francesos.

El dit diari està destinat a substituir la fulla que fins ara han vingut publicant les autoritats franceses en els territoris ocupats.—Radio.

ES REPREN LA CARREGA DE CARBO

Dusseldorf, 4.—Les operacions de càrrega de carbó, retrassades a conseqüència de la vaga, s'han represès satisfactòriament.—Havas.

SEGUEIXEN ELS SABOTATGES

Dusseldorf, 4.—Ha estat tallada la línia telegràfica de Coblença a Treveris. Es tracta d'un acte de sabotatge.—Havas.

RETORN AL TREBALL

Colònia, 4.—Els treballadors de l'Estat d'aquesta població acordaren per votació reintegrar-se al treball. —Havas.

ES FA PRESIO A LA SANTA SEU PERQUE INTERVINGUI CONTRA LA POLITICA FRANCESA DE LA RUHR
LA RESPOSTA DEL PAPA

Londres, 4.—Alguns influents elements exerceixen forta presió sobre la Santa Seu per tal que intervingui enèrgicament contra la política francesa de la Ruhr.

El principal argument és que el fi de França és destacar de Prússia la Rhenània. Es a dir, el centre del catolicisme alemany, i un cop col·locada sota la dominació francesa, les institucions de caritat i els sindicats obrers catòlics no podrien ja defensar el prestigi de l'església romana.

La resposta de la Santa Seu ha estat, segons s'assegura, que la religió catòlica no reconeix límits geogràfics i que els fidels no es troben en perill perquè se'ls faci canviar de passaport.—Radio.

LA QUESTIO DE TANGER COM PLANTEJA EL PROBLEMA EL DIARI ANGLES "OBSERVER"

Londres, 4.—Els periòdics continuen comentant aquests dies el plet de Tànger.

El diari "Observer" fa notar que veu molt difícil l'endegament de la qüestió si es persisteix en prescindir del concurs del Soldà del Marroc.

Per Anglaterra el problema pot plantejar-se d'una manera precisa, puix en ell hi caben solament les següents conclusions:

Cedir la ciutat de Tànger a Espanya, incloent-la a la zona del seu Protectorat al Marroc, en qual cas la ciutat continuaria en l'esclavament en què es troba des de fa deu anys, cosa que seria en perjudici de tots els interessos internacionals.

Posar la ciutat de Tànger sota el control francès, amb la qual cosa no s'avançaria res, puix l'estat de la ciutat seria el mateix que fins ara i els interessos britànics sortirien perjudicats.

La ciutat de Tànger ha d'ésser per tant internacionalista sota un ampli règim de franquícia, manera per la qual les empreses britàniques tindrien un ample horitzó per al seu desenrotllament.—Radio.

L'AFER CAILLAUX

Tolosa, 4.—M. Caillaux es mostrarà part civil en el procés contra l'advocat M. Ebelot i els seus amics. El representarà l'advocat M. Montet.

El negociant de Tolosa M. Lalenne es mostrarà també part civil. El procés es veurà, probablement, davant del tribunal correccional la segona quinzena de juny.—Radio.

UN ACTE COMMEMORATIU DE LA LEGIO GARIBALDINA A PARIS

París, 4.—Ahir, amb l'assistència dels delegats de la Legió garibaldina s'inaugurà una placa commemorativa a la casa número 5 del Boulevard Jules Ferry, on s'hi concentraren a l'agost de 1914 nombrosos italians per anar a combatre en unió dels francesos.—Radio.

EL VIATGE PRESIDENCIAL TERMINA AMB LA INAUGURACIO D'UN MONUMENT A L'AMISTAT FRANCO-AMERICANA

París, 4 — Els senyors Millerand i Poincaré inauguraren ahir a Chaumont, antic quarter general de l'exèrcit nordamericà, un monument erigit per subscripció a l'amistat franco-americana. El monument és obra de Constant Roux.

A l'acte hi assistiren l'Ambaixador dels Estats Units Mr. Myron T Herrick, el general Wrygt, en representació del general Pershing i altres personalitats nordamericanes.

Pronunciaren discursos l'Alcalde de Chaumont, el diputat M. Deseinn president de la Federació d'ex combatents de l'Alt Marne, l'ambaixador dels Estats Units, el qual llegí un missatge del president Harding, i M. Poincaré.

El migdia es celebrà un banquet de mil cent coberts, els brindis del qual tancà amb un discurs el president de la República.

Amb aquest acte terminà el viatge presidencial. A la nit tornaren a París M. Millerand i Mr. Poincaré. — Radio.

D'ITALIA

—o—

El senyor Mussolini aprova el projecte d'una important reforma electoral

—o—

Roma, 4.—El president Mussolini ha aprovat els termes d'un nou projecte de llei de reforma electoral i política que té per base el sistema de majories amb aplicació proporcional de les minories per a les llistes.

Aprovà també un projecte pel qual es concedeix a certes categories de dones el dret d'elegir i a ésser elegides en les eleccions municipals.—Havas.

Roma, 4.—El senyor Mussolini ha aprovat el projecte de reforma de la llei electoral redactat segons les seves instruccions pel sots-secretari senyor Acerbo. El projecte serà examinat el dimarts pel Consell de ministres i presentat immediatament a la Cambra.

La reforma es basa en el sistema majoritari amb una aplicació de la proporcionalitat per a les llistes de minoria. La votació s'efectuarà sobre la base nacional essent tot el país considerat com un col·legi electoral nacional únic per a l'evaluació de la majoria i de la minoria.—Radio.

DE L'AGRESSIO ALS DIPUTATS SANGNIER, MOUTET I VIOLLETTE
PETITA REPRESSALIA

París, 4.—La policia, seguint les investigacions respecte de l'agressió als diputats Sangnier, Moutet i Viollette ha detingut un altre pressumpte autor: l'estudiant Joan Hugues, de [illegible] anys.

Ahir al matí un grup agredí a la Plaça de Saint-Medard uns venedors de la "Action Française". Un dels agressors fou detingut.—Radio.

DISCURS DE M. MILLERAND

Chaumont, 4.—En el banquet donat en honor del president de la República senyor Millerand, declarà aquest que la ciutat de Chaumont, el Govern francès i França entera fan avui un nou homenatge als amics i germans dels Estats Units.

Com ells, posem sobre de tots els anhels, el de la nostra independència, però nosaltres, ciutadans lliures no tinguérem mai el pensament absurd i impiu de fonamentar la nostra llibertat sobre la dominació dels nostres veïns; respectem la llibertat agena, però volem que sigui respectada la nostra.

La prova de la premeditada agressió alemanya està feta per tots els homes de bona fe.

Combatérem durant quatre anys i mig per defensar i salvar la nostra llibertat, ja que havíem estat atacats, i per restituir la llur independència i la llibertat a poblacions que havien estat arrancades de la Mare pàtria per l'egoisme alemany.

Des del terme de les hostilitats no tinguérem cap més aspiració que el manteniment del dret restablert i el respecte als Tractats.

Si som a la Ruhr ha estat únicament obligats per la deslleialtat alemanya que ens hi condui, sense esperit de conquista ni de venjança, volem fermament que el vençut que descadenà la guerra compleixi solemnement els seus compromisos i repari els seus crims

La llibertat de França, sostinguda per la justícia, no cedirà.

No tinguérem mai propòsits militaristes o anexionistes ni vam voler mai un altre pensament que el que teníem fixe en la pau mondial i precisament inspirats en aquest fi, concertàrem, consolidàrem i mantinguérem l'aliança franco-russa.

La gran guerra posà de relleu l'èxit de la diplomàcia com de les armes franceses, que trobà quan sorgí l'agressió alemanya ràpida contra ella, preparats acords i aliances per al desenrotllament de la política seguida per França.

L'aferrissada propaganda alemanya fou ineficaç i els delegats americans que assistiren el dijous a Estrasburg a la celebració del centenari de Pasteur van poder comprovar com eren completament falses dues de les principals calúmnies llançades per Alemanya, la qual pretenia que la qüestió d'Alsàcia i Lorena seguí igual, com si no hagués estat resolta pel Tractat i per les eleccions que ha demostrat que aquestes poblacions estan unides a la mare pàtria i que és veritable la fidelitat a França de les províncies alliberades del jou alemany.

Els savis americans van poder comprovar també a la plaça l'excel·lent disciplina de les nostres tropes de color, a la qual homenatgen les pròpies autoritats locals.

La millor garantia i l'èxit més segur per obtenir l'estamició de les nacions, consisteix en què la nació sàpiga el que vol i que en conseqüència d'això, obri.

No fou més que per defensar la justícia perquè cinquanta mil fills d'Amèrica van caure al camp de batalla i que estant dormint el darrer son al sòl francès; llur son no ha d'ésser mai torbat per una nova invasió.—Havas.

Crònica de Cultura

LES LECTURES DE LA SCHOLA CANTORUM DE SANT JUST

Dissabte a la nit En C. Pagès de Climent donà una lectura de poemes a la Schola Cantorum de Sant-Just, plena de gom a gom d'una sellecte concurrència, en la qual hi abundaben gentils dames.

En Pagès de Climent llegí diverses poesies i uns fragments del seu poema en preparació. "Les bruixes de Llers".

Fou devotament escoltat i molt aplaudit.

En acabar la seva lectura es veié obligat pel públic a repetir algunes de les composicions.

N'Octavi Saltor va fer una magnífica i justa presentació del poeta.

La lectura acabà amb unes poesies d'Octavi Saltor, recitades a precs de l'auditori.

L'ESCOLA SUPERIOR DE BIBLIOTECARIS DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA.

L'Escola Superior de Bibliotecaries de la Mancomunitat de Catalunya anúncia que els examens d'ingrés, se celebraran en la segona quinzena del mes de setembre.

Atenent a la conveniència de que cada dia sigui més nombrós el personal tècnic que es necessita per proveir les places de Directora i Auxiliar vacant en les vuit Biblioteques Populars, ja obertes al públic; que aviat s'hauran de proveir les corresponents a les de Badalona (en construcció), Terrassa, Vich, Igualada, Mataró, Pobla de Lillet i Tiana, i a les que es vagin crean: en els socials que cedeix la "Caixa d'Estalvis"; i que corporacions i particulars acudeixen contínuament a l'Escola oferint ben retribuides places de Bibliotecàries a les alumnes que acaben llurs estudis, el Consell de Pedagogia ha decidit *que no fos limitat, com fins ara, el nombre d'alumnes que poden ingressar*, sinó que enguany s'admeten totes les aspirantes que es presentin suficientment preparades a judici del Tribunal examinador.

Les aspirants hauran de tenir disset anys complerts, presentar un títol equivalent al batxiller o al de mestressa superior (o bé sofrir un examen a base d'un programa detallat que es facilita a l'Escola Superior de Bibliotecàries) i subjectar-se a un examen concursiu que compendrà tres exercicis: un d'oral, contestant a un interrogatori sobre temes de cultura general; un d'escrit, desenrotllant la candidata un tema escollit entre diversos presentats pel tribunal, i un exercici de llengües en el qual es demostri la possessió de les llengües catalana, castellana i francesa, i tenir nocions d'una altra llengua moderna.

La carrera de Bibliotecària comprèn dos anys d'estudis tècnics i d'humanitats (Teoria i Història de la Cultura, Coneixements generals de les ciències pures i aplicades i de llur classificació, Història de Catalunya, Llengua llatina i nocions de llengua grega, Bibliologia, Bibliografia, Biblioteconomia, Etica, Dret usual i Institucions fonamentals de dret català, Literatura catalana, Literatura general) i un de Pràctiques, indemnitzat, a les ordres de la Direcció tècnica de Biblioteques.

Aprovats el tres cursos i mitjançant els exàmens de revàlida i la demostració del coneixement d'una altra llengua moderna s'obté el títol de Bibliotecària de Catalunya, indispensable per a ingresar en el cos del personal que presta serveis tècnics en les Biblioteques de la Mancomunitat.

Les sol·licituts per examinar-se dirigéz, així com els documents justificatius de les circumstàncies de la candidata, es presentaran durant la primera quinzena del mes de setembre al Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia (Urgel, 178, Universitat Industrial).

CURS LEONARD LEPREVOST

Segona lliçó

Aquesta lliçó del Curset sobre Metallúrgia del ferro que donà el químic senyor Leprevost fou dedicada a l'estudi de les propietats químiques del ferro.

De primer antuvi, en citar l'acció de l'oxigen que es manifesta extensament i emplia formant el nomenat *Rovell*, la composició del qual el diferència i d'amoníac. La formació d'aquest compost significa la destrucció del material degut a la seva estructura específica, la qual permet una acció intensa en tota la seva massa de manera que l'objecte metàlic va convertint-se més o menys ràpidament en un pols gogene inservible. Sembla ésser que en aquesta reacció química hi intervenen certs fenòmens elèctrics procedents de la formació d'un parell que arriva a descomposar l'aigua; de l'oxigen d'aquesta n'esdevindria l'òxid i l'hidrògen, combinant-se amb el nitrògen de l'aire arribaria a formar l'amoníac que es troba sempre en presència. Tots els assaigs efectuats per tal d'obtenir un ferro inoxidable han resultat sense fruit, havent-se de contentar amb pretegir-lo mitjançant una capa d'alguna substància generalment orgànica o un depòsit galvànic.

Després d'esmentar l'acció del clor, interessant des del punt de vista de l'anàlisi quantitatiu, el senyor Leprevost passa a tractar de la combinació de major importància: el ferro-carbó. La afinitat d'aquest cossos és extraordinària; fora el procediment de reducció allumino-tèrmica, cap dels altres coneguts permet de separar completament el carbó de ferro; per altra banda, en escalfar aquest metall a presència de carbó perquè n'absorveixi una quantitat important, la qual es reparteix de manera uniforme per tota la seva massa, gràcies a una mena de transport molecular. L'admisió de carbó depen del punt de saturació i aquest és funció de la temperatura i presència d'altres cossos.

La presència d'una quantitat de carbó en el ferro pròpia de la nomenada funrició, dóna lloc a fenòmens interessantíssims, especialment en produir-se un canvi d'estat de líquits a sòlits; en ells es forma adès *grafit*, adès *diamant*, depenent tot d'una colla de factors els quals estudià detalladament el senyor Leprevost.

Altrament, qual el porcentatge de carbó és més baix i es tracta per tant d'un cer, els fenòmens, són diferents: passant lentament de l'estat líquid al sòlid fins que arriva a la temperatura de 850° C, punt crític de transformació del ferro *gamma* en ferro *beta*, el cer conserva el seu carbon uniformement dissolt, però en aquesta mateixa temperatura s'opera una escissió entre els àtoms de carbon; una part d'ells es queda en solució uniform; els altres es separen no pas a l'estat de grafit com en el cas de la fundició sinó en el d'un carbur de ferro el qual vist al microscopi deixa veure l'aspecte d'una xarxa que engloba la resta de la massa metàlica, i per això es nomena *cementita*. Quan devallant la temperatura s'arriva al punt crític de la transformació del ferro *beta* en ferro *alfa*, la formació de cementita que havia estat lenta ins aleshores esdevé de cop i volta ràpida, transformant-se en els sotedit carbur la quasi totalitat de carbó, esdevenint la reacció francament exotèrmica.

Aquests fets són explicats mitjançant teories les més diverses. El senyor Leprevost en comenta una la qual conceptúa molt encertada, i que enllaça aquest fets diversos en una unitat coherent. Donada l'extensió d'aquestes notes no podem exposar-la, puix que forçosament esdevindria incompleta.

En esmentar la combinació del silici amb el ferro entre límits tan extensos i servant una importància tan gran, el senyor Leprevost fa observar els greus errors en què cauen els fundidors que judiquen la qualitat del ferro per l'aparència del seu *gra*. Es dóna el cas de pagar-se en alts preus ferros de la més baixa qualitat i despreciar-ne d'altres de qualitat immillorable; això ocorre perquè els fundidors no tenen una formació científica suficient i desprecien els procediments de l'anàlisi químic que revelen amb tota exactitut els aventatges d'una composició o altre i assenyalen la possibilitat de la seva correcció moltes vegades extraordinàriament fàcil.

El sofre forma amb el ferro el sulfur ferrós, l'existència del qual sempre és dolenta d'aital manera que la presència d'un 0'05 per 100 li fa perdre en la seva major part la maleabilitat, i a 0'1 per 100 no pot tenir aplicacions industrials de tan trencadís com és. Sortosament el metalurgista té el socors de dos materials excellents per a dessulfurar el ferro: l'òxid calcic i l'òxid de manganès, els quals usats de manera adequada el purguen totalment.

El fòsfor té propietats semblants a les del carbon en ço que afecta la maleabilitat, i pot dir-se que són dos cossos incompatibles; altrament la presència del fòsfor fa el ferro més dilatable, el que exigeix de pendre precaucions especials quan es fàbrica fundició mitjançant ferro fosforós.

Si hom es fixa en les combinacions del ferro amb metalls, troba com interessant els productes ferro crom, ferro manganès, tungste, etc., els quals formen cers especials de propietats especifiques i que afecten principalment la seva duresa.

Finalment, el senyor Leprevost parlà de l'existència de certs gasos al si del ferro; els principals són l'òxid de carbon, el nitrògen i l'Hidrògen. La seva presència és molt perjudicial i fa que en sortir de la seva massa quedin uns llocs buits o pores nomenats *bufets*, que converteixen el ferro en un metall extraordinàriament trencadís. El problema més important és avui el de l'eliminació de l'hidrògen i, certament, s'ha evitat la seva presència en molts casos mitjançant el silici, però especialment en el cas de ferro pur obtingut per via electrolítica hi ha una oclusió i potser una combinació que el fa inaprofitable i si es vol deslliurar per mitjà d'un recuit a 800° el ferro queda tan esponjós que esdevé de gran afinitat per l'oxigen. El problema resta, com es veu, en peu i ofereix un camp vast a l'activitat de l'investigació.

CONFERENCIA DEL CANONGE DOCTOR CARDO

El pròxim diumenge, dia 10, a les onze del matí, a l'Associació Deixebles Lleó Dalmau (València, 245), el Reverend Dr. C. Cardó donarà una conferència sobre el tema: "Necessitat d'equilibri intelectual entre la dona i l'home".

El lector diu..

CABRES

Ara que tant es parla de neteja de la ciutat, potser seria hora de pensar en la prohibició del trànsit de les cabres pels carrers, ço que contribuiria força a la neteja i a la salut públiques. No tindriem la llet a domicili, però tampoc tindriem a domicili les acreditades fetres de Barcelona.

Josep Quillias

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Dia 4 de Juny de 1923

1. SITUACIO ATMOSFERICA GENERAL A LES 7 DEL MATI. — (*Observacions d'Europa, Nord d'Africa i l'Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fils*):

Les baixes pressions dominen des del Bàltic fins el Mediterrani. Les altes són a l'Atlàntic, Anglaterra i meitat occidental de la península ibèrica. Hi ha una faixa de pluges que s'estèn des de Bèlgica fins a Castella. Plou també a Alemanya i Austria.

2. ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA A LES 8 DEL MATI. — (*Observacions de la Xarxa meteorològica catalana, comunicades per telèfon*):

Cel, en general, cobert a tot Catalunya, amb pluja lleugera a Cervera i vents generals del SW.

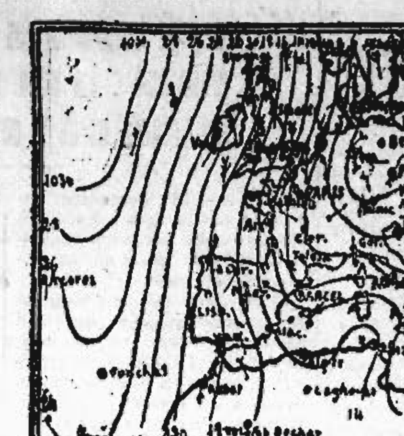

3. VENTS SUPERIORS A BARCELONA. — (*Sondatges de l'atmòsfera lliure a les del matí*):

Altitud, metres:	250,	500,	1000,	2000,	3000
Direcció:	SW,	SW,	WSW,	NE	ENE
Velocitat en metres per segon:	6,	7,	6,	1	2

Plafó de núvols a 3,050 metres.

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació: 7, 13, i 18 *hores*

Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 758'5, 757'3, 756'5. — Termòmetre sec: 16'5, 15'6, 15'5. — Termòmetre humit: 15'1, 15'0, 15'5. — Humitat (centèsimes de sa turació): 85, 82, 81. — Direcció del vent: SW., WSW, calma. — Velocitat del vent en metres per segon: 3, 4, 0. — Estat del cel: tapat. — Classe de núvols: alts-stratus, cúmulus-nimbus; alts-stratus, cúmulus-nimbus; alts-stratus, stratus-cúmulus.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima: 19'1. — Mínima: 15'3. — Mínima arran de terra: 14'0. — Oscillació termomètrica: 3'8. — Temperatura mitja: 17'2. — Precipitació aiguosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data: 0'0 milímetres. — Recorregut del vent en el mateix temps: 111 quilòmetres. — Observacions particulars: pluja a la tarda.

Les sardanes

JUNY

En posar títol a una obra musical, moltes vegades es busca tant sols un nom escaient que el dia que corri de boca en boca faci bonic. Altres vegades s'escriu l'obra musical seguint l'imperatiu d'un nom, del significat d'unes paraules; el creador de l'obra posa en música tota la sèrie d'imatges, records, idees, que aquella paraula invoca. Aquesta, per nosaltres, sempre serà la millor obra musical; sense voler, però, que les altres deixin d'ésser belles, creiem que serà la millor aquella que neixi per l'impuls d'una sèrie d'idees i suggestions, si voleu personalismes, però tretes d'un fet, d'un fenomen psíquic o material, d'un paisatge, d'una imatge, viscuda, sentida, estimada.

Tot el que hem dit de l'obra musical (parlem de les anomenades poemàtiques), ho direm de la sardana.

Escolteu atentament "Juny", d'En Juli Garreta, no en perdeu ni un detall; després ens direu que haveu estat transportats a una platja mediterrània; allí la mar era blava i irisada de colors a la crestallera de les ones; el sol, aquell sol valent i lluminós del mes de juny, rebotia damunt la sorra; hi veieu l'aire lluent de tanta llum; allí l'atzavara, nua d'ornaments, mostrava les ratlles crues; una casa blanca, amb teulat terrisós, la véieu cantelluda i a cada finestra hi endevinàveu un xic de vida: la clavellina ufana, la gàbia amb el verdum refilaire, la noia amb el coxí de fer punta, el ca estintolant-se vora la paret; els arbres feien l'ombra més negra i els carros semblaven més pesants sobre la carretera blanca; les muntanyes, allà lluny, semblaven grogues de llum i de ginesta, i per damunt la carena hi havia com una aurèola lluminica... fins i tot hi havíeu endevinat el crit persistent d'una cigala.

El vostre esperit ha quedat sadollat d'aquella calma mandrosa i agradable d'un migdia estival. Us ha semblat potser que creu al jorn de la festa major i haveu tingut pruïja de ballades i veure mosses i parlar-los, mentiderets, d'amoretes i gestes que mai no havieu sentit ni fet; ve't ací com us haureu trobat de cap i volta com si fossiu al mes de la calor i de la sega profitosa.

I tot això pel miracle d'un home que de la seva platja, de la seva mar, de la seva llum, n'ha tret suc per fer aquesta sardana tan descriptiva que en diuen "Juny".

EL FESTIVAL DE DIUMENGE

Organitzat per tots els Esbarts de daisaires (excepte l'Esbart Folk-lore), diumenge al matí es celebrà un festival a profit del Monument a En Pep Ventura. Una gran gentada concorregué al festival, admirant com un crescudíssim nombre de daisaires ballaven les "Danses de Vilanova".

La cobla "La Selvatana", de Cassà de la Selva, cuidà de la part musical executant un ben compaginat programa: "Catarineta", Botey; "Idilli", Serra; "El cavaller enamorat", Manent; "Toc d'oració", Pep Ventura, i "El senyor Esteve", Morera. Com sempre, "La Selvatana estigué al nivell artístic que la caracteritza, sobresortint en "El cavaller enamorat", la qual li valgué una franca oració.

Durant aquest festival ens fixàrem en l'escaient que és aquesta plaça per celebrar-hi ballades de sardanes: espai suficient, centricitat, apartada de veïns i vianants; tot molt bé menys el nom. No podria l'Ajuntament substituir el nom de Tetuan per un altre més agradós i més catalanesc?

Si aquella plaça és bona per a sardanes, no cal dir que hi ha una llista de noms interminables per batejar-la. Tots menys el de Tetuan (i similars), que no ens recorden res agradós.

APLEC DE LA SARDANA

Any XVII

La Comissió organitzadora d'aquesta magna festa que se celebrarà el dia 10, convida totes les entitats catalanes, pregant-los assisteixin a l'Aplec amb llur bandera.

Les que així pensin fer-ho poden avisar fins avui, per tal de preparar-los els dos passatges.

Com és de consuetud, s'estrenaran sardanes de diversos autors. Les cobles seran La Principal de Perelada, Antiga Pep de Figueres i La Principal Barcelonina.

Secció Marítima

Moviment marítim

Vaixells entrats

Vapor espanyol "Segundo", de Càdiz, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Est. Consignatari, S. Argimon.

Vapor espanyol "Rey Jaime II", de Mahó, amb càrrega general i 58 passatgers. Amarrat moll de Muralla. Consignatari, Amengual.

Vapor espanyol "Rita", de Palamós, en trànsit. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, Ramos.

Bergantí goleta italià "Arno", de Siniscola, amb carbó.

Vapor suec "Lella", de Soderham, amb fusta. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, H. Emberg.

Vapor suec "Reimbland", de Yokohama, amb càrrega general. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, T. Martel.

Vapor espanyol "Cabañal", de Gijon, amb càrrega general i 210 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor suec "Scandinavia", d'Alacant, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona Sud. Consignatari, Talavera.

Vapor italià "Sant Agostino", de Gènova, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya Est. Consignatari, Liguro.

Vapor noruec "Cauteo", d'Androsan, amb bacallà. Amarrat moll de Barcelona Nord. Consignatari, H. Emberg.

Vapor espanyol "Atlanto", de Càdiz, amb càrrega general i 1 passatger. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", de Palma, amb càrrega general i 120 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Balandra espanyola "José Cubero", de Màlaga, amb càrrega general.

Vaixells despatxats

Veler italià "San Gennaro", en llast, cap a Alguer.

Balandra espanyola "Asunción", en llast, cap a València.

Vaixells sortits

Vapor espanyol "Reina Victoria", en llast, cap a Alacant.

Vapor espanyol "Infanta Isabel de Borbón", amb càrrega general, cap a Buenos-Aires i escales.

Vapor espanyol "Cabo Ortegal", amb càrrega general, cap a Sevilla i escales.

Vapor espanyol "Rita", amb càrrega general, cap a Marsella.

Vapor espanyol "Rey Jaime II", amb càrrega general, cap a Mahó.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Del Municipi

VISITES

Ahir complimentà l'alcalde, el nou fiscal de l'Audiència, senyor Sànchez Olmo.

— Acompanyat de l'ex-regidor senyor Llopis, visità l'alcalde i els regidors senyors Maynés i Rocha, el Comitè Pro-Verdaguer", agraint les gestions de l'Ajuntament per aconseguir l'indult del dit senyor Verdaguer. També l'acompanyava l'advocat defensor del condemnat, el capità de cavalleria del regiment de Santiago, senyor Enric Salazar.

— Per invitar-lo a la festa escolar que celebrarà dijous que ve al Coliseu Pompeia l'Institut Feminal (Collegi de senyoretes), ahir visitaren el senyor alcalde els senyors Josep Quer i Baldiri Rahola, president i secretari respectivament del Patronat protector del dit Institut. El senyor alcalde agraí la invitació i delegà al regidor senyor Degollada perquè el representi en la dita festa.

AVIS

Per un assumpte que l'interessa, el Negociat municipal d'Urbanització i Reforma crida el senyor Miquel C. Arran i Roger, el domicili del qual s'ignora.

VISITES DE COMIAT

Ahir a la tarda visitaren l'alcalde, en visita de comiat, l'ambaixador d'Itàlia, senyor marquès Paulucci de Galboli; l'agregat militar de la dita ambaixada, coronel Marsengo, i l'exgovernador civil de Barcelona senyor Raventós.

La Cambra de la Propietat Urbana

El Plé de a Cambra Oficial de la Propietat Urbana d'aquesta ciutat, darrerament s'aprovà una interessant memòria formulada per la Comissió i Secció d'edificació i Higiene de la Cambra, portada per aquesta a la Conferència Nacional de la Edificació, que, organitzada per l'Institut de Reformas Socials, està convocada a Madrid del 28 de maig al 4 de juny corrent, aportant aspectes sumament importants per a l'harmònica solució del conflicte ocasionat per l'escassetat d'habitcions.

La Presidènci va donar compte a la Cambra de les seves gestions en la suspensió del cobro de l'arbitri de clavegueres de l'Eixample davant la nova de què s'intentava cobrar novament, nova que ha sigut afortunadament desmentida per l'Alcalde senyor Marquès d'Alella, amb una atenta i afectuosa carta adressada a la Presidència.

Es donà compte de les recents declaracions fetes pel sots-secretari del ministeri d'Hisenda en la revisió del Registre Fiscal d'Edificis i Solars i les conseqüències que els nous aments produeixen a l'arbitri d'inquilinat que l'Ajuntament considera com a base de l'arbitri la quantitat fixada pels arquitectes, prescindint de si es realitzà la contractada entre propietaris i masovers, donant lloc a fer més gravós a tots els veïns sens distinció aquest impost.

La Cambra s'ocupà àmpliament de l'estat actual de la ciutat ocasionat per la vaga de transports, lamentant que no s'hagi vist una actuació més acertada per part de les autoritats, cristallitzant el parer de la Cambra unànim amb enèrgiques proposicions de censura pels Governs que tant desconeixement o abandó demostra dels problemes que tenen contínuament pertorbada la ciutat.

DE MUSICA

ORQUESTRA SIMFONICA DE MADRID

Sabem que diversos admiradors d'aquesta popular orquestra han emprès els treballs encaminats a aconseguir que sigui inclosa la nostra ciutat en la tournée que aquesta agrupació té contractada per a mitjans de juny amb algunes de les principals ciutats de Catalunya.

La visita de la Simfònica madrilenya a Barcelona fóra segurament molt ben acollida per la munior d'admiradors que l'aplaudida agrupació s'ha conquistat en les diverses sèries de concerts que ha donat en anys anteriors, tots ells curullats d'entusiastes èxits.

AMICS DE LA MUSICA

Avui, dimarts, a tres quarts de deu de la nit, tindrà lloc al Palau de la Música Catalana el XVII concert de l'actual curs d'aquesta entitat, en el qual actuarà l'orquestra que dirigeix el mestre Pujol, que executarà el següent selecte programa:

I

"Euryante", obertura, Weber.

"Portraits" (primera audició), Béla-Bartók.

"Glosses de cançons" (estrena), F. Pujol.

II

"El burgès gentilhome", suite, Straus

III

"Rêverie" (primera audició). Scriabin.

"Pastorale d'eté" (primera audició). A. Honegger.

"Printemps", suite simfònica (primera audició), Debussy.

ASSOCIACIACIO D'AMICS DE LA MUSICA. — CONCEPCIO CALLAO, CANTATRIU; ANTÒNIA SANCRISTOFOL, PIANISTA

Novament la contralt d'òpera Concepció Callao s'ha fet sentir als Amics de la Musica en un gènere musical més lluny que el conreuat per la celebrada artista.

En aquest recital de cant la senyoreta Callao ens oferí un selecte programa, en el qual figuraven unes àries i cançons dels mestres dels segles XVI, XVII i XVIII i d'autors clàssics, romàntics i moderns.

L'aplaudida cantatriu lluí un cop més la seva veu extensa i agradosament timbrada, constituint el concert una amenívola sessió musical.

Les excellents condicions artístiques de la senyoreta Callao encaixaren, sobre tot, amb més encert, en les ornades i dificultoses àries dels antics mestres Caccini, Cesti, Caldara i Marcello; el cicle de Schumann *Vida amorosa d'una dona*, si bé fou ben cantat per l'artista, no obstant, trobàrem a mancar en certs *lieder* vehemència i flexibilitat d'expressió, així com hauria estat convenient aquella veu més velada que sovint exigeix el sentiment i emoció que domina en aquestes belles cançons del gran músic romàntic.

A la darrera part, composta d'escollits *lieder* de Brahms, César Franck, Fauré, Cornelius, Korsakoff i Ravel, la senyoreta Callao obtingué un èxit falaguer, essent molt aplaudida. Algunes cançons foren bisades; entre elles recordem *Cançó de maig*, de Beethoven; *La rosa encisa el Rossinyol*, de Korsakoff, i *Garidete*, de Ravel.

Aquest recital de cant va ésser acompanyat al piano amb tota discreció per la senyora Antònia Sancristòfol de Folch.

DOMUS ARTIS. — TRIO VALLRIBERA, PIANO: FARRARONS, VIOLI; MONTANER, VIOLONCEL

Aquests tres joves músics donaren un concert matinal el passat diumenge, a l'estudi *Domus Artis*.

Executaren el trio en si bemoll número 6, de Mozart; trio en sol menor, de Schumann, i trio en la menor, d'A. Botey.

La tasca del flamant trio resultà lluïda, remarcant-se una convenient preparació d'obres incloses al programa. Deixant a banda algunes vacillacions d'interpretació, l'execució va ésser segura assolint frasses brillants i brioses. El conegut pianista Pere Vallribera fou, especialment, l'ànima del concert.

En aquesta sessió vàrem gustar de nou el bell trio en la menor del compositor català A. Botey, obra d'equilibrada construcció i en la qual atreu la vehemència romàntica de certs passatges, així com aquell sentiment somniador que a moments expressa el seu segon temps.

L'obra fou molt aplaudida. Igualment els seus estudiosos executants.

E. M. F.

REVISTA CATALANA DE MUSICA

Hem rebut el número doble, corresponent a abril-maig d'aquesta bella revista, formant un volum de 80 planes, ricament editades i illustrades.

Conté el següent sumari: "Conceptes d'art" (continuació), F. Mompou; "De la intransigència en matèries musicals", de J. M. Thomàs, prevere, article interessantíssim, tant sota el punt de vista artístic com literari; "Felip Pedrell", de M. de Falla, un dels homenatges més honrats i més plens d'emocionada sinceritat que s'han tributat al gloriós mestre; "Pàgines d'Història", de l'exquisit musicògraf català, resident a Madrid, J. Subirà; "Melodia i Harmonia", d'A. Grau, article molt ben concebut, encaminat a demostrar les formes que millor escauen al sistema musical català; "Conferències Henry Prunières", extractades i comentades per E. C.; "Moviment musical" (extensíssim); "Les revistes"; "Correspondència" i "Divulgació de coneixements musicals", per E. Cervera. — Dibuixos de R. Tona, A. Mataró i J. Obiols.

Demés, i com a suplements, publica un magnífic retrat, a tota plana, del mestre Morera, i una interessantíssima cançó per a cant i piano del mestre Barberà, curosament editada.

En el propi número s'anuncia la publicació per suplement que serà regalat als seus subscriptors, d'un famós diccionari de música estranger, degudament traduït al català, obra de gran transcendència per Catalunya i de cabdal utilitat per als seus músics. Es de suposar que el sol anunci d'aquesta extraordinària empresa els interessarà fortament a tots.

Per la nostra part encoratgem els joves i abnegats inspiradors de la novella i esplèndida "Revista catalana de música" perquè aviat signi un fet aquesta transcendental publicació.

LA VAGA DELS TRANSPORTS

LA SITUACIO DE LA VAGA

Segueix essent la mateixa dels darrers dies, havent renascut la confiança en trobar la solució del conflicte, degut a les gestions iniciades ahir pel nou governador.

Van sortir ahir 80 carros a recollir escombraries menats per guàrdies de seguretat. Foren distribuïts de la manera següent: Vuit al mercat de la Llibertat; sis al de la Boqueria; sis al del Born; set al de Sant Antoni, i sis al marquès del Duero.

Segons les dades oficials de l'Ajuntament, durant el dia d'ahir va intensificar-se el servei de recollida d'escombraries a domicili, havent entrat 128 carros.

Als molls del Port treballaren ahir 331 obrers de la Germandat de Sant Pere Pescador.

No es tenia, ahir al vespre, notícia de cap incident al conflicte.

L'ATUR FORÇOS

Es cada dia major el nombre d'obrers en vaga forçosa per manca de primeres matèries.

Segons dades oficials, ahir hagueren de suspendre el treball les fàbriques següents:

A Vilanova i Geltrú la dels senyors Mata i Pons, 200 obrers.

La fàbrica de teixits de Julià i Pairó, quedant sense feina 34 obreres.

Hereus de Francesc Uris, fundició de metalls, 200 obrers en vaga.

La fàbrica dels senyors Marcell, de Sabadell, que estava parada, ha represa el treball amb els mateixos obrers. En canvi han quedat en atur forçós 200 dones i 45 homes que treballaven a la fàbrica del senyor Llibet, també de Sabadell.

CONTRA LA INVASIO DE MOSQUES

Per poguer fer minvar tot el que si sigui possible la invasió de les mosques que s'han desenrotllat en gran quantitat per mor de les escombraries que les actuals circumstàncies fan abandonar pels carrers, l'Institut municipal d'Higiene recomana a tots els veïns de Barcelona que posin a cada habitació un plat amb tres cullarades de llet, una de formol i una cullaradeta de sucre. La mosca que tasti aquesta mixtura quedarà morta a l'acte.

Per disposició de l'Alcaldia, els Centres municipals de Desinfecció proporcionaran formol als veïns que en sollicitin. Aquests centres són al carrer de Sardenya cantonada al de Llull, darrera el Parc, i al carrer de Martí, prop de la plaça Rovira.

LA DESINFECCIO DE LES ESCOMBRARIES

La Secció de Desinfecció de l'Institut municipal d'Higiene, que complint les indicacions fetes per l'Alcaldia tant ha contribuït a minvar les molèsties ocasionades per les escombraries, cobrint-les amb grosses quantitats d'hipoclorit de calç i irrigant-les amb solucions fortament antisèptiques, actualment collabora amb les brigades sanitàries de la Mancomunitat, irrigant les escombraries mentre les treuen, amb el fi d'evitar les molèsties als [illegible], i desinfecta intensament el sòl després d'ésser extretes.

LA CAMBRA DE CORREDORS DE COTO

Ha estat tramès al senyor president del Consell de ministres el següent telegrama:

"Cambra Corredors Cotó Filat, indignada per continuada anormalitat, protesta enèrgicament constant inhibició poders públics davant greus problemes que la pertorben.

President, Pere Peris."

OVERLAND

El seu Agent PERE CISA es complau a oferir als seus clients el seu domi[illegible] carrer d'EN CLARIS, 93 [illegible], on té organitzat un servei de GARATGE i REPARACIONS exclusiu per als cotxes OVERLAND.

El míting d'Acció Catalana al teatre del Bosc

Abans de començar

...menge al matí se celebrà al teatre del Bosc, l'anunciat míting d'Acció Catalana. ... d'una multitud impo... patriotes, Acció Catalana fa la presentació dels seus candidats, els quals són rebuts, part del públic, amb mostra de grandíssima simpatia. El míting d'abansd'ahir és bell... del que se celebrà en el teatre el 24 d'abril d'en...

...grat d'ésser anunciat per a ... molt abans, a les deu, ... ja a les portes del teatre nodrida multitud de na... que esperaven qeu ... obertes. A les onze ja ... el grandiós teatre. A ... de dotze, quan en... els oradors i presidència ... escenari, el públic els tributà formidable ovació que ... llarga estona.

...ocal era ja ple a vessar, ...ssadissos, curulls de jo... que no trobant lloc per ... s'aplegava entorn de l'es...

...ions, presidia l'acte una ... barrada. A la taula ... presidencial seien els senyors ... Cervera, conseller d'Acció Catalana, i al seu costat, ...ivament, a dreta i esquerra, el candidat pel districte ... senyor Puig i Sais; el ... Ramon d'Abadal, el candidat pel districte II, senyor ... d'Olwer; el president ... Catalana, senyor Bofill ...; el candidat pel districte ... senyor Vidal de Llobatera ... el regidor senyor Massot ... candidat senyor Nogués. ... seien a l'escenari els ... d'Acció Catalana senyors Lluís Guarro, Martí Esteve, Duran Reynals; els senyors Coll i Rodés, doctor Nubiola, Lluís Jover, Baldiri Rahola, Dalmau, Juanola, Penella, Closes, Manel Rodés, López Llausàs altres ... entitats d'Acció Catalana ... entitats adherides.

... senyor Cervera donà la ... al regidor de l'Ajuntament de Barcelona

En Lluís Massot

... aplaudit.

...s — digué —. Hauria ... interessant la presència en ... acte d'un dels candidats ... Catalana, el patrici Manuel Folguera i Duran. El seu ... salut, però, no li ha ... de venir-nos a explicar ... de la presentació.

... requeriments que se li ... per què el seu nom ... entre els candidats per ... de la Mancomunitat, ... contestà al Consell Central ... Catalana amb una lle... interessantíssima, que és ... notable document. Jo ... el meu parlament per a ... la comunicació que li ... el Consell Central i la ... contestació, que diuen:

"... senyor Manuel Folguera ...

...orable senyor: El nostre ... senyor Vidal de Llobatera—de retorn de la visita ... us féu per encàrrec d'a... Consell—ens acaba d'in... de la vostra negativa ... ocupar un lloc a la candidatura de diputats a la Mancomunitat de Catalunya que Acció Catalana vol proposar a la ... de Barcelona.

... fem càrrec de les raons ... us indueixen al vostre ca... refús, basades totes en ... vostra actual manca de sa... tant de bò es refassi ... per bé de Catalunya. Però ... havent-hi cap disparitat de ... entre vos i aquest Con... que us destorbi d'acceptar ... nostre prec per raons d'idea... d'actuació política, i sabent ... la vostra col·laboració i fins ... vostra sola presència apor... a la Mancomunitat una ... adhesió de les gents ... creiem que no és in... ció envers vos, sinó pa... determini que vos ... haveu de respectar, el que ... de penitre d'incloure ... prestigi del vostre nom en ... candidatura d'Acció Catalana ... districte III de Barcelona. ... cosa no us demanem sinó ... amb exemplaritat ciutadana ... resigneu a sacrificar-vos, ... pel bé de la causa na... ... i amb patriotisme ... perdonar la ... tenacitat i les nostres ... precses.

...perem només, ... el ... consentiment, ... resposta de que ... del nostre acord, ... publicar-lo. I comencem ... tasques de preparació electoral.

... nom d'aquest Consell, ad... ... el testimoni personal ... nova amistat, us sa... amb cordial consideració,

—Consell Central d'A. C. —President, Jaume Bofill i Mates.

Barcelona, 30 maig 1923."

LA CARTA OBERTA D'EN FOLGUERA I DURAN

El senyor Folguera i Duran ha tramès al Consell d'Acció Catalana la carta-oberta següent:

"Senyor president i consellers d'Acció Catalana.

Barcelona.

Distingits senyors i amics: Molt m'ha contrariat la vostra insistència d'incloure mon nom en una de les candidatures de Barcelona per a diputats de la Mancomunitat, després d'haver-me negat a dar-vos l'espontània autorització.

M'ha contrariat per les següents raons principals, entre altres accessòries: primera, perquè el meu delicat estat de salut em priva de complir com deuria i com voldria tasques de caràcter nacionalista en els aspectes cultural i social que m'han estat confiades, essent improcedent que n'accepti de noves; segona, perquè el meu temperament especial em transforma i mi en pesos feixucs les obligacions que per altres, més ben dotats, són lleugera palla; tercera, perquè jo sento una fonda aversió a la política, tal com l'experiència m'ha ensenyat que es practica usualment en aquest país, plena de tortuositats i paranys, incompatible amb la simplicitat del meu esperit franc i obert; i quarta, perquè, no formant part del vostre grup, car jo vull seguir pertanyent a la vella i honrada "Unió Catalanista", mentre subsisteixi com a democràtic aplec de nacionalistes radicals de diverses tendències, si aconseguiu el triomf no podria oferir-vos subjecció incondicional a la vostra disciplina de partit, havent de resultar "soldat del meu sou" dintre la Mancomunitat, si no hi trobés altres companys de la meva filiació.

Amb tot, si la vostra pertinàcia ha arribat a prescindir del meu franc voler, jo no tinc altre remei que resignar-me a la prova, car m'inspira massa simpatia la vostra "Acció Catalana" per arribar a la desautorització.

I ara us diré les raons per les quals em resigno, en lloc de rebel·lar-me:

En primer lloc, per reconèixer que la vostra designació no va endreçada precisament a la persona, sinó a la tradició de sinceritat i d'austeritat que caracteritza els vells lluitadors de la "Unió Catalanista" que venen de molt temps treballant desinteressadament per Catalunya, sense haver cercat mai satisfaccions d'amor propi ni beneficis personals, significant amb això que els reconeixeu una certa valor col·lectiva, no proporcionada precisament al nombre, sinó a la puresa de llur actuació.

En segon lloc, per considerar urgent la vigorització dels agrupaments nacionalistes radicals, tota vegada que l'estilnt predominant fins ara en el terreny polític militant representatiu dels afanys lliberadors de Catalunya ha accentuat darrerament el seu sentit conservador i dinàstic, havent arribat a declarar públicament i solemnement els seus "leaders" més autoritzats, que, en arribar el moment de veure fracassades les solucions de concòrdia dintre el règim vigent a Espanya, es retirarien a la vida privada per deixar pas lliure als partidaris de procediments distints.

Aquesta orientació, aguditzada amb la intervenció dels seus prohoms en els Governs de Madrid, ben sincerament per a la causa de Catalunya, es palesa cada dia amb la llur assistència a les recepcions i festes cortisanes i amb la llur cooperació moral i material a la construcció del palau reial de Barcelona, de la Junta recaptadora del qual en formen part un dels seus personatges més qualificats.

I, a més a més, raó de gran pes per a mi, la serenitat amb que fins avui haveu regit la vostra actuació, prescindint de pactes amb elements poc o gens nacionalistes, cercant l'escalf de l'esperit i no preocupant-vos del guany de molt nombre de representacions públiques, sinó del grau d'eficàcia de l'intervenció ciutadana en les lluites electorals.

És per totes aquestes raons que jo em sento obligat a baixar el cap davant la vostra designació forçosa, entenent que la meva desautorització podria ser mal interpretada com a signe d'una desconfiança que avui per avui no tinc dret a mantenir i menys a manifestar.

I permeteu ara, ja posat a escriure aquestes ratlles que us prec que publiqueu, fer una aclaració a certs conceptes emesos fa poc per una enlairada personalitat regionalista.

No és exacte ... amb tots els respectes, que el Centre Escolar Catalanista ni la Lliga de Catalunya ni la Unió Catalanista, de totes les quals entitats (com la del Centre Català de Sabadell) n'he estat un dels iniciadors, fossin separatistes i revolucionàries des de bell principi, havent fracassat la seva objectivitat; la documentació de totes elles, la proclamació de les famoses Bases de Manresa i els acords de les Assemblees de la Unió em guardaran de mentir.

En la clausura de la històrica Assemblea de Terrassa, en la qual es romperen precisament de faisó definitiva les relacions dels actuals regionalistes amb la Unió Catalanista, jo vaig comentar, entremig de xardoroses aclamacions, un "Viva España" que els elements salistes havien enganxat a les parets d'alguns indrets de la ciutat, dient que també nosaltres podríem cridar el "Visca Espanya", en català, si arribéssim a veure la nostra Catalunya fruir de la seva plena llibertad dintre l'Estat que actualment l'oprimeix.

Solament, abans de l'aparició de les referides entitats fa prop de quaranta anys, un petit nucli de joves intentà una organització secreta amb caràcter radicalíssim, fonent-se ben tost per manca de ambient propici. La seva única manifestació externa la trobaríem potser en la col·lecció de l'"Arc de Sant Martí", setmanari que es publicava al Clot, en el qual, en ... Clot, en el qual vaig iniciar més campanyes periodístiques pro Catalunya i en el qual es feu obirador el malaguanyat periodista En J. Narcís Roca, qui, més ençà de la seixantena, començà d'escriure en català, defensant en estil càlit i vibrant la independència de la Nació Catalana, havent estat el primer que en el nostre renaixement patriòtic aplicà a Catalunya el títol de Nació.

I és que el despertament nacional era encara aleshores incert i els catalanistes fiàvem tots, qui més qui menys, en la possibilitat d'un moment d'efusió per part dels polítics madrilenys. D'aquí que, en separar-se els actuals prohoms regionalistes de la Unió Catalanista, tots convinguérem en atribuir-ho la causa a discrepàncies sobre procediment, no pas a diferències de concepte sobre l'ideari comú.

Avui la situació és distinta: mentre els uns perseveren en continuar perseguint exclusivament una solució d'Autonomia dintre l'Estat espanyol, basant-se en aquella remota esperança de cordialitat i fiant en la influència que poden exercir cooperant en els Governs de Madrid, els altres, davant els persistents atacs de la política central a Catalunya, sentint més enfortida cada dia sa consciència nacional, han passat de l'adolescència a la vigoria, i fent pel millor coneixement adquirit en l'estudi del passat com per la major experiència sobre les vicissituds del present, han arribat a copsar, dolorosament per cert, la inversemblança de poder convèncer al centre mai als que disposen dels únics mitjans disponibles per resoldre pacíficament el nostre problema.

I aquests últims, entre els quals eus compteu vosaltres i jo, per dignitat, per convicció, no volem altre camí d'anar cap a la salvació de Catalunya que el d'aconseguir, de grat o per força, el triomf de l'auto-determinació. Quan? Quan sigui possible. Com? Com les circumstàncies ho permetin; però mai partint-nos el pa i la sal amb els propis enemics de la terra.

Ara bé; cal declarar que aquest constant retret del "tot o res", tantes vegades atribuït al catalanisme purità, i que jo no he vist proclamat com a lema de cap de les entitats abans esmentades, és absolutament imaginari. Un dels darrers manifestos de la "Unió Catalanista" deia clarament que els nacionalistes ho volem "tot" i treballarem per l'assoliment de la nostra plena lliberació, però no refusarem cap dels avenços que ens acostin de veres, en més o en menys, a n'aquest "tot", sino que els utilitzarem per guanyar-ne d'altres; el que no farem mai és pidolar concessions parcials a canvi de rebaixaments de dignitat o de renunciaments al complet ideari que il·lumina el nostre camí.

La nostra tasca d'ara és de reforçar en el nostre poble la consciència nacional i infondre-li, amb l'exemplaritat d'una conducta austera i lleial, una fé que en alguns moments ha començat de manifestar, però que ha perdut últimament pels errors dels davanters. Quan aquesta fé s'hagi aconseguit, veurem e miracle de cercar els propis catalans el sacrifici de llurs interessos i fins de llurs vides per assolir les pàtries llibertats.

Es clar que sempre restaran a casa vils renegats disposats a seguir menyspreuant l'idioma llur i a vendre's la Pàtria pel plat de llenties d'un títol que els ridiculitza o d'un honor postiç que evidencia sa inferioritat, però a aquests se els escupirà lluny perquè vagin a fer de pallassos entre llurs mateixos protectors.

I ara, demanant-vos perdó per les meves divagacions, resumim: Jo, delicat de salut, abassegat de feina que no puc atendre, davant el vostre imperiós requeriment em resigno a què sia utilitzat el meu nom com a bandera, pregant-vos sols dues coses, primera, que no invoqueu en recomanar ma candidatura com ex-president de la "Unió Catalanista", altre caràcter que la meva actuació política, defugint el barrejar-hi tota intervenció meva en altres afers nacionalistes que estan per damunt les diferències de matís entre els diferents grups defensors de la personalitat catalana; i segona, que us esforceu el possible en no entendre la separació entre uns i altres nuclis de patriotes, exposant fins on sia inexcusable les raons que justifiquen la vostra actuació, però no sembrant noves vents que puguin ocasionar noves tempestats en l'horitzó de Catalunya.

Cadascú que ocupi el seu lloc; els que creguin convenient afalagar a la reialesa i transigir amb el règim, cooperar-hi per recollir-ne de tant en tant alguna engruna ocasional, podent seguir fent-ho, confonent-se en realitat amb els autonomistes monàrquics (que en aquest cas millor nomenaríem "dinàstics"); els que creguin molt pròxima l'hora de les grans reivindicacions i estimin urgent la preparació d'elements de força, que obrin també d'acord amb sa consciència, si be reflexionant serenament sobre la gran transcendència d'una fallida per manca d'oportunitat o de preparació; i els que estimin ja passada l'hora del primer i prematura tal volta del segon, que multipliquin llur activitat per preparar ... per al gran dia de la conflagració, ... inevitable, que vindrà tal volta quan menys ho esperarem, convenint que ens trobi a tots disposats al sacrifici.

Que el cor em diu, benvolguts amics, que en aquells crítics moments, malgrat els respectius prejudicis, ens tornarem a trobar tots junts per formar un estol invencible, oblidant les nostres discrepàncies i rivalitzant en qui servirà millor a la Pàtria sota les Banderes augustes donades a la "Unió Catalanista" per les nostres dones i a la Mancomunitat de Catalunya pels patriotes residents en terres americanes.

Que així sia, i ben prompte, desitja amb fervor el vostre servent i amic, què no demana vots per ell, sinó caritat d'amor per a Catalunya, M. Folguera i Duran.

Santa Coloma de Cervelló, 31 maig 1923."

En acabar el senyor Massot la lectura d'aquest document ressonà per la sala una llarga ovació.

(Per facilitar la comprensió seguim l'ordre amb què van parlar els oradors i deixem el parlament del senyor Bofill i Mates per al final de la ressenya.)

En Rovira i Virgili

En alçar-se a parlar, se li tributa una llarguíssima ovació, amb el públic a peu dret. Se senten crits de "Visca el nostre legítim diputat!" "Visca En Rovira i Virgili!"

Fet el silenci, En Rovira i Virgili digué:

Ciutadans de Barcelona: Fa molt poques setmanes que jo us parlava des d'aquest mateix lloc, però amb un altre caràcter. Aleshores era candidat a diputat a Corts per Barcelona. D'aquell dia ençà, han passat moltes coses. I avui vinc sense galons, sense entorxats, sense representació parlamentària, desposseït del que m'havien donat. Estic segur que per vosaltres, fet i fet, soc el mateix. (Ovació.) No sento la vanitat. No duc anells als dits ni agulles en cap banda. I així com prescindeixo de les joies, de la mateixa manera prescindeixo dels càrrecs. Però si no soc vanitós, us confesso que soc orgullós. L'orgull sà consisteix precisament en el menyspreu de les ostentacions vanitoses. El que ha passat és tan recent que si jo no hi pensés hi pensaríeu vosaltres.

Un home que fa i desfà diputats a Barcelona va dir que jo havia llançat l'acta pel balcó. Bé, els homes d'Acció Catalana som un xic originals. El que llancem pel balcó bé prou que es cuida d'arreplegar-ho algú! (Aplaudiments.) Ço que no llancem ni llançarem mai és l'honor d'homes i l'ideal de patriotes. (Aplaudiments.)

En una barriada poc científica es pronuncià dies enrera una mena de discurs clandestí contra nosaltres. No cal contestar-lo. Només esmentaré que l'orador va dir que l'ideari d'Acció Catalana era endarrerit. "Quan jo tenia de quinze a vint anys — deia — defensava l'absoluta llibertat de Catalunya; avui, l'experiència em fa defensar una autonomia limitada". A mi em passa al revés. Quan tenia de quinze a vint anys defensava una autonomia limitada, federativa, i avui, per les lliçons de l'experiència, defenso la màxima llibertat de Catalunya. (Molt bé. Aplaudiments.)

Se'ns culpa també de plantejar qüestions prèvies. No som nosaltres el qui les plantegem. Recollia en el míting anterior les paraules d'un polític regionalista que deia al Senat que havíem d'obtenir l'autonomia sempre i precisament dins l'Estat espanyol. Això sí que és plantejar qüestions prèvies.

Es parla de República i Monarquia, se sosté que això són coses secundàries i es recorda aquella Esquerra Catalana. Jo vaig ésser de l'Esquerra Catalana i no en servo un record prou satisfactori. Però em sembla que li carreguen massa culpes. Ella cometé pecats i ho pagà amb la vida. D'altres n'han comès també de pecats, però han estat més destres, i encara no els ha arribat l'hora del càstig. (Molt bé.) Qui sap si en parlar-se de la qüestió prèvia de República i Monarquia s'al·ludeix a la Federació Monàrquica Autonomista, que té per norma una monarquia dels altres. (Aplaudiments.)

Nosaltres rebutgem tota forma de Govern que no ens sigui pròpia. Els regionalistes rebutgen la qüestió prèvia de la forma de Govern. Però la rebutgen quan es tracta de la República. Quan va caure Catalunya, va caure pel rei, per la Cort que hi havia a Castella; Catalunya no va caure concretament per Espanya, que en els temps passats era una cosa incipient, vaga; va ésser aixafada concretament per la monarquia espanyola. (Aplaudiments.)

Acció Catalana davant les formes de govern de la futura Catalunya, sent preferència per la República. (Molt bé.) Si és una República dels altres no ens interessa; en el fons totes dues formes de govern, si no són pròpies, representen la mateixa submissió.

He d'ésser breu. En Bofill i Mates em el seu magnífic parlament us ha explicat la nostra candidatura, tan brillant pels seus noms. Hem d'ésser nosaltres qui l'hem de defensar amb tota l'energia que calgui. No us heu de sentir decebuts pels gestes i les campanyes. Venim de la batalla i hi tornem. L'experiència, però, ens farà anar en compte en les eleccions vinents.

S'ha parlat de concòrdia. Nosaltres sentim la germanor de tots els catalans, i estem disposats a treballar en comú per Catalunya. Però, després de certs fets, tenim dret a voler veure les mans d'alguns que defensen la concòrdia, per mirar si les tenen netes. (Aplaudiments.)

El greuge personal ja el perdonem. Però no tenim jurisdicció per perdonar le greuge contra Catalunya. Déu del cel és misericordiós, i no obstant castiga els pecats dels homes. També perdona, però exigeix el penediment i l'esmena.

Voteu amb entusiasme, ciutadans de Barcelona, la candidatura d'Acció Catalana: estimem els records dolços de les eleccions anteriors, fins que d'una acta escamotejada en surtin sis de ben netes i ben victorioses.

En acabar de parlar En Rovira i Virgili se li tributa una nova ovació, també a peu dret.

A continuació la presidència concedeix la paraula al senyor

Pelai Vidal de Llobatera

Digué:

"Catalans: Molt poques paraules he de dir-vos, car és molt tard i encara us ha de parlar En Nicolau d'Olwer.

Amb l'acte que celebrem, comença Acció Catalana la seva campanya de propaganda per a les eleccions de diputats de la Mancomunitat; i com que tinc la seguretat que de les afirmacions que ací es facin hom farà comentaris insidiosos, i algun periòdic, en donar compte del míting, després de dir que "la platea del teatre estava "bastant" plena", dirà també que els oradors "atacaren durament la Lliga", vull sortir prèviament a la pròpia defensa.

Examinem breument les candidatures dels dos fronts contraris i així restaran plenament justificats els nostres atacs. En primer lloc tenim la radical, i jo entenc, senyors, que aquesta candidatura no mereix ni l'honor del més humil comentari; tot coneixem a bastament els homes radicals i llurs procediments, així com la procedència dels seus vots que tenint-los perduts d'una manera definitiva entre l'opinió ciutadana, tenen de buscar-los entre allò que en diuen una organització electoral sostinguda per la concupiscència dels uns i la sospitosa tolerància dels altres. (Grans aplaudiments.)

Però, enfront de la nostra candidatura s'hi presenta una altra a la lluita que, tanmateix, val la pena d'esmentar; és la que representa una organització política, els directors de la qual han afirmat moltes vegades, que no acceptarien cap solució del nostre problema nacional, que estigui en pugna amb la visió d'aquella Espanya Gran; i no obstant, per oportunisme, aquesta candidatura, continua dient-se nacionalista; i com que aquesta designació equívoca podria esdevenir un esquer de funestos resultats, cal que nosaltres, per Catalunya, desitjem avui fets i conceptes, encara que això pugui semblar fer ús de l'arma dolorosa de l'atac.

L'amic Nicolau d'Olwer us parlarà després de ço que nosaltres pensem realitzar a la Mancomunitat, en obtenir el triomf. Jo vull parlar-vos ara del que he vist en aquella Corporació durant els quatre anys que he estat diputat per Barcelona. La Lliga Regionalista, com a propaganda política, s'atribueix totalment els èxits de la Mancomunitat i encara que jo no vull regatejar-los, he de dir que aquesta obra admirable que ha realitzat la nostra més alta Corporació popular, no és fruit exclusiu del regionalisme.

Però, la vida gloriosa de la Mancomunitat ha trobat en la via ascensional de la seva patriòtica actuació nombrosos i difícils entrebancs que li han anat interposant tothora la perversa intenció dels governants espanyols: un cop ha estat amb el traspàs dels Telèfons, i un altre la qüestió de les delegacions, i un altre la prohibició dels concursos de ramaderia; qüestions totes que afectaven íntimament la vida de la Mancomunitat i que, a més a més, eren un ultratge a la dignitat de Catalunya, i aleshores aquests senyors tan follament intervencionistes, que segons diuen posseeixen la força d'una pila d'actes de diputat i la influència que reporta la convivència amb els opressors, als sitials ministerials, no varen saber impedir que l'Estat espanyol continués la ponentada d'ultratges i malvestats contra la Corporació pública que representa l'ànima de Catalunya. (Aplaudiments que duren llarga estona.)

I he de dir-vos que ja abans de la Conferència Nacional nosaltres, i ... alguns companys que continuen als rengles de la Lliga havíem protestat moltes vegades del desemparament i fins el menyspreu amb què els parlamentaris miraven les qüestions vitals de la nostra Mancomunitat.

Hi han actituds que és difícil de defensar-les i no obstant, cal fer-ho per el estar d'un cop les situacions equívoques.

Tots recordaran la vinguda a Barcelona del mariscal Joffre i dels ... cèlebres aleshores; recordareu també que a conseqüència d'aquests accidents l'Ajuntament i la Mancomunitat es varen reunir i prengueren importants acords que els parlamentaris de Barcelona havien de transmetre a l'Estat espanyol: doncs els catalaníssims parlamentaris contestaven al requeriment de totes dues Corporacions populars, que si ells portaven aquells acords al Parlament "semblaria que hi portessin baralles de verdulera"...

Quan va sorgir la qüestió dels Telèfons formava part del ministeri un capdavanter de la Lliga, i no obstant, la comissió de la Mancomunitat, que havia anat a Madrid per solucionar aquest plet, en retornar, va fer la confessió que les actuacions estaven en una situació molt dolorosa, idèntica a la que els produiria si el titular de la cartera d'Hisenda dugués el nom d'Alba o Bergamín. (Grans aplaudiments.) I s'hagué d'esperar que el ministre de la Lliga deixés la cartera perquè la Mancomunitat pogués iniciar una ferma campanya contra el traspàs d'aquests serveis d'una Companyia al Cos de Telègrafs de l'Estat espanyol.

Posteriorment varen tenir lloc nous ultratges: l'Estat espanyol, per motius inconsistents, prohibia la celebració dels concursos de Ramaderia, que tanta glòria han donat a la Mancomunitat, i tampoc la influència de la Lliga ha pogut defensar els alts interessos de la nostra Pàtria. (Llargs aplaudiments.)

Es En Cambó qui des d'aquest mateix lloc, per justificar el seu silenci desde la cadira ministerial, afirmava un dia que era més fàcil d'aconseguir l'autonomia integral que no pas la solució favorable del plet de les delegacions; d'això fa temps i no obstant haver format part d'altres ministeris mai s'ha dignat plantejar-hi el problema català i per obra d'ells no han donat ni un pas endavant. I ells que, a Madrid, jamai han format el quadre per defensar els interessos de la Mancomunitat, avui s'adjudiquen la patent d'exclusiu amor al nostre incipient Govern Nacional, titllant-nos a nosaltres d'enemics i entrebancadors de la seva obra. I si ara els parlamentaris de la Lliga han anunciat l'abstenció al Govern, la possibilitat de retirar-se de les Cambres i fins de renunciar a les actes, no creiem pas que ho facin pels ultratges sofrits que el Govern ha inferit a la Mancomunitat, sinó perquè sembla que allà dalt hi hagi el ferm propòsit d'escombrar les poques actes aconseguides qui sap com... (Ovació formidable.)

Acabo fent ressaltar l'empenta que podem obtenir pel nostre moviment aliberador amb la victòria de diumenge. (Ovació que dura llarga estona.)

En Nicolau d'Olwer

En alçar-se a parlar se li tributà una nova ovació a peu dret. Després, digué:

Catalans: Sis setmanes després de les eleccions legislatives tornem a convocar-vos per unes altres eleccions. Anem a totes amb el mateix entusiasme, perquè les eleccions, per Acció Catalana, són més que res un mitjà de propaganda per catalanitzar el poble i assolir la llibertat de la Pàtria.

A aquestes eleccions hi anem, però, amb un anhel diferent del que portàvem en les passades. Aleshores cercàvem un representant a les Corts d'Espanya; ara volem concórrer a l'assemblea de la Mancomunitat, que és el Parlament català. A les Corts d'Espanya hi hauríem anat com a embaixadors a formular reclamacions i protestes; a la Mancomunitat, si els vostres vots ens hi duen, hi anirem a treballar, a fer que la seva obra sigui per Catalunya. (Molt bé.)

En Francesc Cambó va dir que posàvem al nostre treball la qüestió prèvia de la llibertat de Catalunya. Si En Cambó hagués llegit millor les conclusions de la Conferència Nacional Catalana, ... aprovades, hauria vist que per a nosaltres "és un fet de l'intervenir i si pot ésser de governar les Corporacions Públiques de Catalunya", precisament perquè no hem posat cap qüestió prèvia al nostre ideari.

Si els vostres vots ens portessin a la Mancomunitat, no hi aniríem com a iconoclastes, no hi anirem a destruir res. A la porta hi trobaríem l'ombra augusta d'En Prat de la Riba que amb el seu prestigi ... la Mancomunitat; hi trobaríem ... l'obra catalanitzadora feta d'ençà de la seva constitució, i la trobaríem ben viva, la tasca feta pels nostres ... amics que hi han actuat fins ara.

Anirem a la Mancomunitat amb l'única aspiració d'enrobustir-la i de donar-li una major força nacionalista. (Aplaudiments.) Els homes que la di-

rigeixen no poden actuar amb tota l'amplitud que caldria, perquè no governen amb una força pròpia, sinó al cap d'una majoria circumstancial on ocupen l'extrema nacionalista; altrament, quan ve l'hora dels atropells i de les injustícies, no poden aixecar la veu contra el Govern central perquè estan massa lligats amb aquells altres homes de les funestes collaboracions. Cal una altra força que pugui parlar clarament, lliurement.

La nostra intervenció seria principalment a l'assemblea que volem dignificar amb un esperit de depuració i d'amor, per donar-li tot el prestigi que cal al Parlament de Catalunya.

En relació amb la Presidència i el Consell, caldrà distingir. Davant de l'enemic exterior ens tindran sempre amb ells per defensar el dret de Catalunya i de la Mancomunitat. Esguardant cap endins, però, no podem garantir de sumar-nos a ulls clucs a la tan ponderada "unanimitat", que sovint ha fet sobrera l'Assemblea El règim democràtic necessita el control d'una fiscalització, que no vol dir pas, de cap manera, una oposició.

Davant de les autoritats espanyoles, les altes i les baixes, les que hi ha fixes i les que vénen de pas, farem el que la consciència ens dicti cada vegada.

Per nosaltres no són autoritats de dret, sinó de fet. Els consideraríem talment com els representants del poble belga, durant la guerra, consideraven les autoritats alemanyes. (Llargs aplaudiments) Els consideraríem talment com els alemanys consideren avui les autoritats franceses i belgues: com un poder d'ocupació. (Molt bé.)

No vol dir això una actitud d'hostilitat, que quan no es té prou força per mantenir-la és ridícula. Cal una actitud de dignitat.

A la Mancomunitat hi duríem un programa i una actuació d'administració política, sense oblidar-nos mai de la llibertat de la Pàtria. (Aplaudiments.) Tanmateix jo no sé pas veure el límit diferencial entre la política i l'administració. Qui sap si una escola, un camí, una xarxa telefònica, obres d'administració, no ho són també de política? Quants cops a les escoles s'ha forjat en el cap dels infants un allunyament de Catalunya! Quants cops per una xarxa telefònica s'han donat ordres perjudicials per Catalunya! Quants cops pels camins que vénen d'Espanya hi han passat actes de traïció a Catalunya! (Molt bé, molt bé.)

Voldríem que la Mancomunitat fos l'estructuració del Govern català i de l'administració catalana. Sabem que Catalunya pot viure d'ella mateixa, però ha d'organitzar tots els seus nuclis centrals, i d'això se n'ha de preocupar la Mancomunitat. Ha d'actuar dins de la nostra terra cercant l'adhesió de la pagesia i la mancomunitat dels Ajuntaments dins de cada una de les nostres comarques, que són la força de Catalunya i en les quals els catalans s'hi senten més catalans. (Molt bé.)

Aniríem a la Mancomunitat, resumint, amb els ulls fits en la llibertat de Catalunya i amb les conclusions de la Conferència Nacional Catalana, com ideari i com normes d'actuació. Hi aniríem també amb tot l'entusiasme i si calgués amb el sacrifici.

En acabar el seu parlament se li tributà una llarguíssima ovació.

En Bofill i Mates

que parlà abans del senyor Rovira i Virgili, digué:

Catalans de Barcelona:

Els nostres candidats us parlaran de les dificultats que troba en el seu camí la Mancomunitat de Catalunya i de quines hi seran les directius de la minoria d'Acció Catalana. Jo faré, avui, unes quantes observacions d'ordre polític, més que per recollir consells o crítiques, per fixar i per justificar la nostra posició i per insistir, envers els qui ens segueixen, en orientacions ja donades.

ÇO QUE NO ES EL FRONT UNIC

Estem avesats a veure, al voltant del nucli polític preponderant, o del cacic proteic, munió d'estols i de personatges amb diferent coloració política, però tots, en realitat, bellugant-se a l'únic compàs que els té supeditats. Mentre dura el compàs, es diuen de vegades, autonomistes, qui sap si nacionalistes i tot; l'endemà podrem veure'n molts de bracet amb els Governs d'Espanya. D'aquesta manera s'obtenen "unanimitats" de tota la gamma política, que no enganyen a ningú; ni a la gent de Madrid.

Això fa que, per dissort del sol polític de les nostres comarques, on la diversitat d'un monstruari frapa l'esguard, hi hagi un subsol de barrija-barreja caciquista. La genteta que s'hi mou té el cos electoral com a suplent. Només hi fa apellació i el sacseja amb el suborn o la coacció; quan les conxorxes no reïxen, quan s'escorre un punt de la xarxa que el suplanta.

Dintre aquesta política amorfa, la Lliga Regionalista, aquí i en molts indrets, tenia mediatitzats els altres partits o simulacres de partits catalans. Als uns els tocava fer d'amics, als altres els tocava fer d'adversari que perd.

Acció Catalana, petita o gran, no s'avindrà mai a anar a raure manyagament al gineceu polític de la Lliga ni de cap altre partit. Per pròpia dignitat política, per no prostituir els nostres ideals, per no fer traïció a vosaltres, electors que ens voteu.

Però nosaltres, que som gelosos de la nostra autonomia com a escola política, procurem tenir, en l'actuació, el sentit de la nostra responsabilitat. Ço que els directors essencials de la Lliga no ens perdonarien, —més clarament, ço que no ens perdonaria En Cambó, l'home que té una visió apassionada i genial de la política — seria el nostre fracàs i el nostre vilipendi. En judicar-nos, per damunt llur instint de conservació i de conveniència que, com en tots els homes, creix amb els anys, sentirien llur dignitat catalana, l'orgull de llur mestratge i el virtuosisme de llur ofici.

Ah, amics meus! Quan vaig ser cridat fa pocs dies pel senyor president de la Mancomunitat, membre de la Comissió d'Acció Política de la Lliga, que ens requerí a una intelligència electoral, vaig preguntar-li — sense esperar una resposta que no calia — que s'estimarien més els prohoms regionalistes: que l'endemà d'haver-nos disputat noblement la representació de la ciutat de Barcelona, els diputats i els regidors d'Acció Catalana, sense prèvia combinació, coincidissin a la Mancomunitat i a l'Ajuntament amb la immensa majoria dels diputats i dels regidors regionalistes, en discutir-se i votar-se qüestions cabdals; o que l'endemà d'una estreta abraçada electoral i de sortir junts de les urnes, els aliats de la Lliga —com tantes vegades ha passat, malgrat ésser cosa prevista la consistència moral de certs personatges — els aliats se n'apartessin per a sempre més, arribant a votar, per l'Alcaldia Popular, polítics forasters i contribuint a formar totes les majories circumstancials que solien congriar-se a l'entorn d'aquells dictàmens administratius que el recte parer de l'opinió ciutadana qualificava, si més no, d'anòmals.

D'aquestes barreges alguns en diuen front únic nacionalista. Això "no és el front únic nacionalista".

ÇO QUE ES EL FRONT UNIC

Els fronts únics catalanistes, habituals i delimitats, solen fer-los els homes que no en parlen. Són fronts nacionalistes l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, la Germanor d'Orfeons, la Comissió d'Educació General i altres benemèrites entitats.

(En aquest moment es senten aplaudiments al fons del teatre. Es que entrava el senyor Rovira i Virgili. Quan la resta del públic se n'adonà es posà a peu dret, tributant-li una llarguíssima ovació que obligà al senyor Rovira a saludar diferents vegades. Se sentiren també crits de "Visca el nostre diputat!" i d'altres de similars, que eren contestats per tot el públic. Fet el silenci el senyor Rovira s'assen al costat d'En Nicolau d'Olwer i el senyor Bofill i Mates reprèn el seu parlament.)

La Conferència Nacional Catalana podia haver-ho estat, així mateix. La Lliga no ho volé o no ho volgué. Ah! si homes representatius de la Lliga Regionalista haguessin tingut el coratge i la generositat d'acudir a aquella Conferència que, en aquelles circumstàncies, només hauria pogut ser presidida pels deixebles que ara som a Acció Catalana, és la cosa més probable que, després d'una formidable explosió passional, després de violentes batusses més verbals que dialèctiques, de les sessions i dels acords d'aquella Conferència n'hagués sortit, no un front únic d'actuació política, que no era possible ni convenient, però sí un front únic de propaganda nacionalista i catalanitzadora.

Dol que als nacionalistes d'una i altra banda, només se'ls acudi proposar-nos de fer el front únic, en èpoques electorals.

El veritable front únic nacionalista, el front nacionalista suprem, és clar que seria polític, en l'accepció més digna de la paraula. Aquest veritable front crec jo que reunirà les següents condicions: serà més fàcil de fer i més sòlid com més sentin els catalans la unitat patriòtica dintre la qual es congriarà i es mourà aquell front de combat; serà una unió circumstancial — el mateix Nacionalisme, com a exèrcit polític o revolucionari, es desfà, quan ha alliberat la pàtria —; tindrà un fi concret — programa mínim, repellir un perill comú, vindicació popular, no ferotges anuncis sino expeditiva actuació, etc. —; estarà compost d'elements polítics diferents i diversificats — de manera que aquelles barreges que deia abans no són un tast sinó un descrèdit anticipat del front nacionalista, no en són la preparació sinó l'obstacle —; d'aquells elements que l'integraran, si no són tots nacionalistes, els qui en siguin donaran al conjunt llur tó, si més no, catalanesc, sino brolla a colp calent, amb un alçament unànime del poble, se'n sospesaran, abans d'assajar-lo, la conveniència i els possibles guanys.

Solidaritat Catalana fou un front únic incipient: es produí com una reacció popular; es basà en l'acceptació general d'un programa mòdic; la seva actuació havia d'ésser electoral i parlamentària; sense, potser, cercar-ho, produí — ço que fou son efecte millor — un proselitisme de primer grau, més sentimental que conscient.

Solidaritat Catalana fou acompanyada d'averanys colpidors; basta retreure la conversió d'aquell polític espanyol, sincer i genial, que era En Salmerón. Altres miracles veuríem quan l'alçament popular tornés a ser veritable.

Per a aquesta mena de front únic nacionalista, podreu comptar, catalans, amb Acció Catalana. Quan els vaixells de la nostra mar esqueixin l'aire amb l'estridència de llurs sirenes, quan les nostres muntanyes ressonin del corn udolant, quan la campaneria de ciutats i vilatges ens desvetlli amb la insistència de llur tritlleig, quan tot això s'esdevingui, estigueu segurs, catalans, que els bons minyons d'Acció Catalana seran dels primers a ocupar llur plaça.

ACCIO CATALANA

Ara anem a dir ço que és, no ço que voldrien que fos, Acció Catalana.

La Lliga Regionalista, barcelonins que m'escolteu, és un rellotge grandiós. Res no li manca: té la poligonia de les campanes tubulars que toquen les hores, les mitges hores i els quarts. Quan elles sonen, s'encenen i apaguen, en renovades combinacions, jocs de bombetes multicolors. Hi surten la puput i el gatx, escenes de caça i pesca, un ermità, un estel, dos enamorats o més de dos... L'única tara d'aquest rellotge és que, moltes vegades, en marcar migdia, el sol "en realitat" no s'escau a passar del meridià. Decididament d'ençà de la mort d'En Prat de la Riba, la Lliga és encara un rellotge grandiós; però diria's que li falta alguna petita roda, alguna molla essencial.

Això us explicarà que aquests dies circuli un retrat d'Acció Catalana, fet amb pinzellades de mestre, més que diferent, contradictori del retrat que no fa gaires mesos en feren els mateixos autors de l'actual.

Ja que no encerten a retratar-nos, procuraré assenyalar, una vegada més, els trets característics d'Acció Catalana.

Es clar que molts de nosaltres, no pas els de més trepidació política sinó els de més pura catalanitat, viuen plàcidament o neguitosa en un estat de separació "moral" respecte dels pobles, de les institucions, de les glòries i de les atzagaiades de Ponent. Però no es pot dir, en justícia, que nosaltres supeditem la nostra actuació a una prèvia separació d'Espanya. No es pas vinguda aquesta separació material, i bé sembla que, mentrestant, Acció Catalana viroteja, fa alguna cosa i preocupa als altres.

Cal només recordar el Manifest que publicàrem convocant a la Conferència Nacional Catalana, cal només recordar les Conclusions d'aquesta, perquè tothom sàpiga que per l'alliberament polític de Catalunya i per l'assaonament de la seva consciència nacional, no ens hem limitat a preconitzar un sol procediment. He vist com fracassava el procediment de l'esquerra—lliscar a la Lliga—, aquella ampullosa i sistemàtica ferrió que, si hagués reeixit a valer a Catalunya, només que l'autonomia, haura calgut celebrar-lo com un truc genial. Algú dels nostres ha fet notar que el procediment intervencionista, o collaboracionista, era únic entre tots els nacionalismes del món. Però si d'altres han dit que, si fracassava la tàctica efusiva, se'n tornaren a casa, nosaltres no em vinculat la nostra causa i la nostra activitat a cap procediment. N'admetem de simultanis. Ni hem rebutjat el d'una senzilla i efectiva pressió parlamentària.

Molt més greu que hipotecar la causa de Catalunya o l'activitat d'un estol nacionalista a qualsevol "procediment", seria, ço que alguns han fet, hipotecar-les a una "solució" —federativa o qualsevol altra— perquè això implicaria un conformisme o una rebequeria "definitius".

Científicament no pot dir-se nacionalista qualsevol solució que no respecti els drets naturals del poble i que no es basi en la pròpia determinació d'ell. El Nacionalisme o és incondicionat o no és Nacionalisme.

Les doctrines han d'ésser lògiques, la terminologia ha d'ésser clara; però no cal confondre l'ideari amb l'actuació política, no hem fet cap afirmació categòrica, almenys en forma preceptiva. Tantes com n'han fetes els directors de la Lliga! Per navegar, fins en política, calen els fars i, presidint el firmament, el més immòbil dels estels. Sense la immobilitat dels principis, corren perill els navegants de perdre's endins, o, el que seria pitjor, d'encallar-se en el llot d'una albufera.

Inici de tot procediment i fins principi de l'alliberació nacional és el proselitisme. Per aquí començarem, suplint la passivitat dels altres, vencent la depressió dels nacionalistes, reaccionant, no diré contra el mot d'ordre, sinó contra la tàcita consigna de no destorbar que, mentre durava la tercera o la quarta experiència intervencionista, feia que les joventuts restessin encongides i ensopides. Podríem dir, usant la frase que s'ha llançat aquests dies, que Acció Catalana comença i prosegueix les seves tasques "conquerint la consciència dels catalans". No cal especificar-les.

Els nostres diputats i regidors continuaren collaborant a les Corporacions públiques, d'ençà de la Conferència Nacional Catalana fins que els en van treure.

LA TASCA D'ABANS

Confessem que aquelles tasques que acavo de retreure, no són d'ara: però [illegible] reprenent-les quan eren sumortes, representa una nova abrivada nacionalista.

Alguns de nosaltres ens formàrem a l'Escola de la Lliga; ho retreia legítimament En Cambó. Potser per això fa un any que a la Mancomunitat diguérem que "no tenim vocació d'energúmens". Si fóssim com ara se'ns retrata, contradiríem una doble llei d'herència: l'herència espiritual de deixebles de l'Escola on ens formàrem i també una herència fisiològica. A cada casa on l'avi potser llegeix encara el Brusi, i el pare actua de regionalista seriós i constructiu, els fills solen ésser generosos seguidors d'Acció Catalana.

Molts de nosaltres, tot d'una que l'edat fou avinent, hem vingut collaborant en les tasques glorioses de vint o vint i cinc anys de l'Escola de la Lliga, que ara es retreuen. Nosaltres aportàrem el nostre esforç personal a campanyes, diaris, mítings, conferències, a la Mancomunitat, a l'Ajuntament, a les institucions d'alta cultura, museus, escoles tècniques... Nosaltres hem contribuït, poc o molt, a les modernes tasques del renaixement literari, científic, artístic; a la revifalla de la pietat popular, a la fuga esportiva. En forma de consecutives revistes i no comptant amb ajuts econòmics, hem sostingut, sense intermitències, planes on collaboraven, aplegats, poetes, prosadors, economistes i polítics. Ara mateix plau-nos, com una honor, que amics nostres collaborin a la Fundació Bernat Metge.

Més encara: la renovada actuació de molts estols nacionalistes, a l'esperó vibrant d'Acció Catalana cal agrair-la. Podríem dir que els mateixos prohoms de la Lliga "treballen per nosaltres", és a dir, han represa i sostenen llur activitat mercès a l'estímul, constant i veí, de les nostres joventuts.

La collaboració d'amics nostres a aquella Escola, respectà, alhora, les conveniències de la disciplina i la llibertat del propi esperit. No esdevenint autòmates, sinó acusant i coordinant amb les altres la respectiva personalitat, serviren fidelment els ideals i els homes que els encarnaven.

Per això oportunament els advertírem de disconformitats nostres, de lassituds i de latent malestar del poble; l'any 1916 una comissió de la Joventut Nacionalista els feia a mans una nota; l'any 1919 m'esqueia de fer-los, en públic, amables i variades observacions; després, públiques i privades, tantes en férem!

DOBLE CONSELL

Si amics i adversaris no ho prenen com a jactància, encara faria als directors de la Lliga un doble i respectuós advertiment. Potser ara, per tal com sa, ara, que a més d'abellir-me, ho considero convenient.

Jo que no he comentat encara el triomf d'Acció Catalana a les passades eleccions i que no he dit res — ço que resulta més excepcional — del pacte de Sans, voldria dir-ne alguna cosa, ara, a més d'abellir-me, ho considero convenient.

Havíem dit que "el meliorisme és la màxima habilitat... fins en política". A les passades eleccions vaig tenir l'alegria de veure confirmada aquella meva convicció, amb el triomf d'Acció Catalana. Vaig tenir l'alegria de veure que la gent s'adonava de la puritat dels nostres ideals i de la nostra actuació. I que ens en sentia grat. De manera, amics meus, que, "també en política, es pot ser ètic i triomfar, es pot ser idealista i triomfar". Mai, com aleshores, havia trobat tan gustós i bell fer de polític.

Del pacte de Sans, una de les coses més greus fou el desprestigi—que podria ser mortal—de la Lliga. Si la indignació general fou la mesura de moltes coses d'aquell Pacte, podríem dir que la mesura d'aquell desprestigi i dels perills que entranyava fou la consternació profunda, evident, emocional dels prohoms regionalistes.

Dit això d'aquelles eleccions i d'aquell Pacte, escolteu el meu doble consell, més ben dit, el meu doble prec als directors de la Lliga Regionalista.

Primerament: que facin un esforç per no envellir abans d'hora.

Cal que vencin, més que la justificada lassitud corporal— que molts d'ells confessen — la perillosa distenció de l'esperit. "Que no perdin la plenitud del seny". Per a Catalunya seria un mal que es precipités la desfeta de la Lliga, que és una vasta organització que sosté moltes coses, que evita organitzacions no tan segures i que seria de mal substituir, sobtadament.

El prestigi de la Lliga era com un ídol dintre molts catalans; això explica l'odi que alguns ara li tenen. A mi em doldria veure com aquell ídol perd les humors de catalanitat que en altre temps l'amorosien, com s'eixerreïs fins a restar només que amb la pell i l'os i les rànules electorals.

Segonament: "que no comprometin el prestigi presidencial i personal d'En Josep Puig i Cadafalch, president de la Mancomunitat", fent-li compartir responsabilitats de política partidista.

Si ells no ho recordessin, jo sempre recordaré que En Puig recollí, més que al despatx de la Presidència, en una cambra de Castellterçol, l'herència d'En Prat de la Riba. En aquella cambra, el mestre, malalt de mort, féu tradició a En Puig, més que del poder, de la seva missió patriarcal. Potser aquesta suprema vocació donava, ara fa un any, al president de la Mancomunitat comprensió de les joventuts que pugen i de les noves possibilitats nacionalistes.

Com més el deslliguin de la Lliga, més fort serà el seu prestigi, per a bé de tots i de Catalunya.

Nosaltres, per la nostra banda, sense coalicions confusionistes, sense intelligències generals, ens comportàrem a les passades eleccions legislatives d'una faisó que ningú ha pogut criticar; i ens volem comportar a les vinents eleccions de Mancomunitat de la faisó que ara veureu en presentar-vos les candidatures d'Acció Catalana.

ACCIO CATALANA, A FORA

Dues notes caracteritzen la intervenció i l'abstenció electorals dels nostres amics en els districtes forans: sobrietat i dignitat.

Com a les eleccions legislatives, es comporten amb sobrietat generosa. A Girona, treballen i votaran per una candidatura de regionalistes i de republicans, d'autoritzada significació catalanista, en la qual, amb consentiment dels nostres amics, Acció Catalana no hi té cap representant. Al districte de Mataró-Arenys, els nacionalistes de Mataró i el nostre Consell Central anunciàrem, davant del cacic, la presentació d'una candidatura francament nacionalista. Davant el perill, que alguns assenyalaren, de produir una divisió entre els catalanistes d'Arenys, desistírem, tots els que l'havíem anunciada, de presentar candidatura. Però, no resignant-se a perdre l'eficàcia catalanista de la campanya electoral, els nostres amics de Mataró han fet saber que es proposen fundar un Centre Nacionalista en aquella ciutat, filials als pobles de la comarca, i el que és més lloable encara, establir unes Escoles catalanes.

Participem a les candidatures nacionalistes de Vilanova-Sant Feliu i d'Olot-Puigcerdà. Per Vilanova-Sant Feliu presentem els dos amics que actualment en són diputats. En Josep Maria Bassols i Iglésias, home de criteri i d'experiència parlamentària, ens semblaria que sense ell mancaria a la Mancomunitat i a la nostra minoria una collaboració insubstituïble. Home de seny, el demostrà justament quan ha extremat davant del Tribunal Suprem d'Espanya, defensant una acta, la nostra posició. Què us diré d'En Manuel Massó i Llorens? Home de cordialitat impetuosa, s'ha escaigut a ésser el paladí de la nostra Llengua en els moments que ha estat més grollerament ultratjada. Ell és habitual delegat de la Presidència per als casos difícils. Per Olot-Puigcerdà presentem En Damià Casanova i Costa, alcalde de Campdevànol, nacionalista exemplar, del qual digué, un dels difunts jerarques de la nostra terra, que era una de les mentalitats més sòlides d'aquelles comarques. Mai electorer, ni per ordre governativa, és curiós de saber que a les passades eleccions no contestà ni complimentà cap dels consecutius oficis i comminacions del Govern civil de Girona. Els noms d'aquests amics nostres van acoblats en candidatura, a Vilanova-Sant Feliu, amb el de N'Antoni Jansana i, a Olot-Puigcerdà, amb el d'En Josep Maria Masramon, candidats de la Lliga, d'acreditada significació nacionalista. Ni a l'un ni a l'altre districte hauríem pogut lluitar sols contra l'enemic comú de tots els sectors catalanistes. Per això ens complaguérem a coordinar esforços amb homes que ens allargaren una mà que fa de bon estrènyer.

En canvi, davant del depressiu espectacle de Vilafranca-Igualada, hem recomanat i recomanem la candidatura d'En Josep Grant i Sala, de la Unió Catalanista, perquè creiem que és la de més eficàcia nacionalista, la de més pura actuació electoral i la que més bé respon a la voluntat dels nuclis nacionalistes d'aquell districte.

ACCIO CATALANA, A BARCELONA

Les característiques locals que cal tenir en compte en preparar eleccions, són molt diferents a la ciutat de Barcelona i als districtes de fora. A fora, els nacionalistes de tots els matisos convinen moltes vegades en una mateixa entitat. A Barcelona, les entitats catalanistes es destrien espontàniament per la definida significació de cada una. A fora, no sol haver-hi motiu ni matèria per una diversificació política dintre les majories o minories nacionalistes que actuen a les corporacions populars. A Barcelona, no cal insistir en la conveniència d'aquesta diversificació, tant a la Mancomunitat com a l'Ajuntament. A Barcelona, finalment, no hi ha cap raó que ens aconselli, per ara, d'acceptar barreges ni combinacions electorals.

Dels noms que integren les candidatures plenes d'Acció Catalana pels districtes segon i tercer de ciutat, us en vaig a parlar, prescindint de títols i merèixements, ja publicats, i mesclant-los de la manera que em semblarà més graciosa.

Polai Vidal de Llobatera. Personifica el dinamisme intelligent, abnegat, ràpid i constant de les joventuts. Per fer-ne l'elogi, cal només dir que, sense ell, a hores d'ara LA PUBLICITAT no s'hauria tornat catalana.

De les noces de Barcelona i el mar, una fillola en pervenia: la barriada a la qual posaren el diminutiu amorós de Barceloneta. D'aquesta barriada, principalment, n'és metge popularíssim **En Lluís G. Nogués i Gurri,** que representa, també, les nostres joventuts.

Ferran de Sagarra i de Siscar. En aquest patrici disert s'és manifestada l'eficàcia rejovenidora dels ideals patriòtics. Escorcollador i collecionador perítíssim dels antics segells catalans, es prepara a alternar les hores d'estudi fasolanes per les frisances polítiques. Sigillògraf segellat d'amor a Catalunya, vibra, aquests dies, transfigurat i fervorós com un apòstol lullià.

Heu's aquí barrejades en les nostres candidatures, les joventuts, no dels anys, sinó de l'esperit, ànimes joves de totes les promocions catalanesques.

Hermenegild Puig i Sais, President del Sindicat de Metges, és a dir, d'un dels nostres estaments intellectuals on solen haver-hi més nacionalistes. La seva fortitud corporal i espiritual és fermança de serenitat. Ell és home incapaç d'obsessions i de claudicacions. Ha excellit pels seus ideals d'envigorir i dignificar, físicament i moral, la Raça. Ell ha estat dels primers i dels que millor s'han captingut del problema, tan greu a Catalunya, de la natalitat. Ell ha pugnat cordialment per l'espiritualitat del nostre poble.

Lluís Nicolau d'Olwer. Hellenista, és a dir, humanista amb gràcia, i ara polític enfervorit. Acreditâ en el Consistori barceloní, presidint la gloriosa creixença de la Comissió de Cultura, la seva capacitat de Govern. Ell, com altres companys pervinguts de l'Escola de la Lliga, ha fet a Acció Catalana rica de l'experiència dels altres, ha vist evolucions necessàries, n'ha viscudes. A l'Ajuntament, demostrà que l'ètica és, també, una elegància; la qual cosa li guanyà les simpaties dels patricis més purs, dels regidors més selectes. L'única glòria que li mancava li és pervinguda per causa d'Acció Catalana: l'odi oficial a Catalunya ha rubricat la faç del nostre amic.

En aquest temps que [...] les altres branques del nacionalisme polític, les més remoroses i les més somortes; [...] aquest temps que molts nacionalistes i regionalistes, des dels que es diuen més radicals fins als que més sollícits es mostren envers l'Espanya gran, claudiquen en llur actuació política, vergonyosament, amb pecats més baixos — que els pecats electorals —, pactant i acomboiant-se fins amb els governs i amb els polítics anticatalans, a Lleyda, a Tarragona, a Barcelona mateix en aquests temps, al districte tercer, a la barriada de [...] on es produí un d'aquells [...] escandalosos, presentem l'home incapaç de pactes, el patrici **Manuel Folguera i Duran**. En aquests moments que altres parlen de fronts únics electorals, ell és el símbol d'un front únic catalanista, sempre i cada dia més oportú. Home de seny, confia a les mans de les joventuts i dels homes d'Acció Catalana el seu prestigi que no és d'ell, ni nostre, exclusivament, sinó de tot Catalunya, de tots els catalans d'Europa, d'Amèrica i del món i, sobretot, de la Pàtria futura, de les nissagues que pugen.

CONTRAST

Aquestes candidatures [...] us acabo d'anunciar són el [...] de la fertilitat espiritual d'Acció Catalana, que no es [...] en la mesquinesa d'un part[...]. La força del conjur patriòtic, baldament formulat pels [...] llavis — suscita en[...]tres, produeix concordants [...] versos i prepara anyades fructíferes. Diria's que la més pura eficàcia de l'Escola de la Lliga és passada en gran part a Acció Catalana. Sobretot que després d'admirar i d'aplaudir la patriòtica mobilització de prohoms com En Puig i S[...] En Sagarra i En Folguera, veiem en altres agrupacions [...] neguit d'assimilacions partidistes o confusionistes, que [...] la Lliga, per exemple, [...] doni a masses menes d'[...] de succió i es conformi [...] proporcionin adhesions [...] esperables com la del senyor Pich (don Rosend).

Davant d'aquest contrast, completant els trets característics d'Acció Catalana que abans us exposava, cal afegir que la nostra catalanitzadora [...] ció és, també, i comença [...] una reacció ètica; una [...] nancia, una rectificació, [...] reactiu, que tantdebó duri malgrat els perills electorals i de la ràpida creixensa.

PER LA MANCOMUNITAT

Aquestes virtuts, Acció Catalana vol afermarles i depurarles amb la santa continuïtat. Nosaltres som els menys pertorbadors perquè **aspirem a la definitiva normalitat nacional de Catalunya.**

Per aquest daler de continuïtat, els nostres amics de Mataró es proposen, com us deia, fundar unes escoles catalanes. Heu's aquí en les nostres candidatures, com una fermança de catalanització escolar, la convergència final de l'obra del [...] ble personificada per En Folguera i de l'obra dels nostres organismes de govern personificada quant a l'Ajuntament, per En Nicolau.

La Cultura magnífica de la vida nacional ens arrela en la tradició i en el futur. Per ella el feixit espiritual de la nissaga esdevé ben trenat i tens, com una corda sonora. Ella dilata, fa més conscient l'Actualitat, que, braços desplegats en el passat i en l'esdevenidor, no és més segura. Per això estimem l'escola, que és fogar de cultura. Al voltant d'aquest fogar, ens plauria de veure els infants —petits Cupidells—jugant, concupiscents, amb el corn de l'abundor. Preferim veure'ls [...] encuriosits i gairebé providents, jugant amb les engrunes extintes del foc de Pometeu; que tantdebó se'ls encenguin [...] les mans!

Aquestes volem que siguin les aportacions d'Acció Catalana a l'obra cabdal de la Mancomunitat. En acabar d'exposar-vos-les, plau-me d'imaginar el bust d'En Prat de la Riba, mig arrecerat al Pati dels Tarongers, esguardant, benèvol, els diputats d'Acció Catalana, amb una comprensió, amb una dolcesa i amb una joia estimuladora, més fortes que l'orba serenitat del bronze.

Adeussiau!

El discurs d'En Bofill, interromput continuament per aplaudiments, fou coronat amb una imponent ovació.

Acció Catalana

Per a la próxima lluita electoral

Oficines electorals d'"Acció Catalana"

OFICINA CENTRAL:

ACCIO CATALANA

Trafalgar, 14, entresol

DISTRICTE SEGON "PROVINCIAL":

Primer municipal (solament el Poble Nou)

Delegació d'Acció Catalana al Poble Nou; Pujadas, 188, baixos (entre Rambla del Triomf i Marian Aguiló).

Segon municipal

Delegació d'Acció Catalana al districte II; Carders, 12, baixos.

Tercer municipal

Ateneu Autonomista del districte III; Caçador, 4, principal.

Quart municipal

Foment Autonomista Català; Passeig de Sant Joan, 113.

Ateneu i Escoles Prat de la Riba; Nàpols, 219.

Sisè municipal (solament la part alta)

Ateneu Nacionalista "Pàtria Lliure"; Consell de Cent, 227, baixos (xamfrà Casanova).

Vuitè municipal (parcial)

Ateneu Nacionalista del districte VIII; Salmerón, 56 principal.

Novè municipal (parcial)

Avenç del Nacionalisme Republicà de Sant Andreu; Sant Andreu, 140, i Passeig de Fabra i Puig, 19.

Casal Nacionalista Guinardonenc; Avinguda de Nostra Dona de Montserrat, cantonada Sales i Ferrer.

Desè municipal

Ateneu i Escoles Prat de la Riba; Nàpols, 219 (Poblet).

Centre Nacionalista Demòcrata del Clot; Muntanya, 7.

Delegació d'Acció Catalana al Poble Nou; Pujadas, 188 (entre Rambla del Triomf i Marian Aguiló).

DISTRICTE TERCER "PROVINCIAL"

Primer municipal (solament la Barceloneta)

Joventut Nacionalista de la Barceloneta: Sant Miquel, 3.

Cinquè municipal

Ateneu Nacionalista del districte V; Sant Jeroni, 10, cantonada a Sant Rafel, 25, baixos. De quatre a onze de la vetlla.

Setè municipal

Llibertat, Ateneu Nacionalista del Districte VII; Rocafort, 8.

Delegació d'Acció Catalana a Sans; Espanya Industrial, 7.

* * *

Continuen obertes les oficines electorals, a les prestigioses entitats nacionalistes de Sans, "Sang Nova" i Foment Republicà Català, per contribuir al triomf de la candidatura d'Acció Catalana al Districte III "provincial".

* * *

Continua oberta a les oficines centrals d'Acció Catalana la subscripció popular per sufragar les despeses de les pròximes eleccions de diputats a la Mancomunitat de Catalunya. Nacionalistes: Per la llibertat de la pàtria i per la dignitat ciutadana, tenim el deure de contribuir-hi!

* * *

Convé molt que tot aquell jovent entusiasta d'Acció Catalana, que encara no te vot, passi a oferir-se per personal d'oficines, per repartidors de candidatures a domicili durant aquesta setmana i per diumenge, a les portes dels collegis.

LA COMISSIO MIXTA DEL TREBALL

En la sessi celebrada per la Comissió Mixta del Treball en el Comerç d'aquesta ciutat, entre altres assumptes es resolgueren algunes propostes dels Comitès Paritaris en reclamacions de dependents contra llurs patrons i altres recursos de revisió contra resolucions de la dita Comissió Mixta.

Es procedí a l'elecció dels càrrecs vacants, o sigui els de vice-president, secretari, tresorer i comptador, essent designats per unanimitat els senyors Ramon Miquel i Planas, Josep Ricart Sala, Victorià Seix, Serafí Vilar, respectivament.

EL CENS PATRONAL I OBRER

La Unió Industrial Metal·lúrgica fa avinent als seus socis la necessitat de donar compliment a les instruccions que els han estat enviades referent a la rectificació del Cens Obrer i Patronal, havent-hi en aquestes oficines (Pla del Palau, 16) les fulles impreses que convingui a cada taller per fer les relacions d'altes i baixes.

Avui han d'ésser remeses les llistes que es demanen.

AL POBLE DE BARCELONA

Quan el salvatge desbordament del terorisme entronitzat a casa nostra tenia tuïda la Ciutat, un grup d'homes de bona voluntat alçaren llur clam des de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, per redreçar la consciyncia ciutadana aclaparada per la imponent quotidianitat de la tragèdia.

U cetenar d'associacions de la més diversa significació, des de les que representaven les seleccions intel.lectuals fins a les uqe aplegaven darrera seu amples sectors polítics, acudiren a la noble crida i designaren d'entre llurs delegats el Comitè que devia representar-les.

Aspiràvem a conctar un formidable gest col.lectiu d'horror i d'indignació, que mostrés al Poder Public la necessitat apremiant d'estroncar d'una vegada aquesta infaant deu de sang humana, amb aquelles mesures de govern que són elementals en tots els pobles dignes del nom de civilitzats.

Desitàvem que el poble en massa s'alcés vindicador enfront de l'Estat espanyo, estigmatitant-lo per les tèrboles complicitats i les cíniques toleràncies mostrades amb tots els instruments de les cent tràgiques formes diverses que el terrorisme ha prés succecivament a casa nostra en aquest cruent calvari que des d'anys i anys travesa la Ciutat.

Volem que aquests infeliços homes que es maten i es fan matar, s'adonessin per la nostra veu de la monstruositat eixorca de llur obra conjunta, con radors dels que desitgen la deshonra l'enfonsament de Barcelona, per ofegar el sagrat dinamisme de Catalunya i amb ell l'únic germe de renovació del xaruc regisme de l'Estat. Els pobres no veuen que el mateix od. que els encega, agermana uneix les mans roges de sang dels uns i els altres, i que les bales que travessen tràgicament els homes, es claven de dret alevosament al cor de la Ciutat, immolada a les més baixes concupiscències.

Trameses les conclusions de la nostra campanya al Batlle de Barcelona, com a primer magistrat de la Ciutat, quedava closa la nostra tasca.

Commoguts, però, ara, amb la virulenta exacerbació de la malura durant aquests dies darrers, un imperatiu moral ens obliga a trencar per darrera volta el nostre angoixat silenci, per tots els homes de consciència execrar l'obra urbicida del terrorisme un i múltiple, que per honrada la sang dels que cauen és tota del mateix color i la mateixa tràgic salabror tenen les llàgrimes de totes les mares endolades.

Nosaltres havem fracassat en la nostra actuació, justa o errada. No era a les nostres mans treure-li la tara de fal.libilitat inherent a les humanes coses. Mes si en cloure la nostra campanya ens enduem el cor dolorit per la tragèdia que perdura, ens aconhorta la veu de la consciència pel deure moral acomplert.

Que tots els ciutadans asprin a dignificarse davant d'ells mateixos amb un generós impuls cordial com el que ens féu acceptar la responsabilitat del lloc que els altres ens assenyalaren, i surtin homes nous, amb igual noblesa i major prestigi, a intentar un suprem esforç per salvar la Ciutat de la ruïna material i de la degradació espiritual a que la tenen condemnada els crims envilidors del terrorisme.— El Comitè d'Actuació Civil.

ACCIO CATALANA

Candidatura de Diputats a la Mancomunitat de Catalunya

El Consell Central d'Acció Catalana proposa als electors de Barcelona compresos en els districtes II i III provincials la candidatura següent:

DISTRICTE II

LLUIS NICOLAU D'OLWER

Doctor en Filosofia i Lletres, Membre de l'Institut d'Estudis Catalans, ex-President de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, Vice-president d'Acció Catalana.

HERMENEGILD PUIG I SAIS

Doctor en Medicina, President del Sindicat de Metges de Catalunya i de la Comissió Mèdica d'Acció Catalana.

FERRAN DE SAGARRA I DE SISCAR

Historiador, Membre de l'Institut d'Estudis Catalans, ex-Regidor de l'Ajuntament de Barcelona.

DISTRICTE III

MANUEL FOLGUERA I DURAN

Enginyer, ex-President de la Unió Catalanista, ex-Diputat a la Diputació de Barcelona.

LLUIS G. NOGUES I GURRI

Doctor en Medicina, Vice-President de la Joventut Nacionalista de la Barceloneta, de la Comissió Mèdica d'Acció Catalana.

PELAI VIDAL DE LLOBATERA

Enginyer, actual diputat a la Mancomunitat de Catalunya per aquest districte.

Per altres districtes de Catalunya, el Consell Central d'Acció Catalana ha acordat, fins ara, proposar els candidats següents:

DISTRICTE DE VILANOVA-SANT FELIU

JOSEP M.ª BASSOLS I IGLESIES

Advocat, actual diputat a la Mancomunitat de Catalunya per aquest districte.

MANUEL MASSO I LLORENS

Enginyer, actual diputat a la Mancomunitat de Catalunya pel mateix districte.

DISTRICTE D'OLOT-PUIGCERDA

DAMIA CASANOVA I COSTA

Industrial, alcalde de Campdevànol.

DISTRICTE D'IGUALADA-VILAFRANCA

Recomanem als nostres amics que votin la candidatura del senyor

JOSEP GRANT I SALA

de la Unió Catalanista.

Acció Catalana encomana a l'entusiasme dels seus amics i a la voluntat de tots els patriotes el fer triomfar aquestes candidatures.

EL NOU GOVERNADOR

Diumenge al matí, en l'exprés de Madrid, arribà el nou governador civil, senyor Barber.

Fou rebut a l'estació per totes les autoritats locals, entre les quals recordem l'alcalde, el bisbe, el delegat d'Hisenda, el capità general, el comandant de Marina, etc. Hi havia també representacions de les Cambres de la Indústria i de la Propietat, Federació Patronal, el senyor Monegal i la major part del personal que depèn del Govern civil. Després de saludar l'alcalde i el capità general, el nou governador es dirigí al Govern civil, on rebé alguns periodistes.

El senyor Barber va dir que no era amic de fixar programes ni avançar propòsits, ja que creu que l'acció del governador ha d'adaptar-se a la realitat de les circumstàncies i aquestes experimenten canvis essencials amb molta freqüència. Jo no porto—va dir—solucions estudiades particularment per a cada problema, puix crec que les solucions han de dictar-les les necessitats en cada cas concret.

Referint-se a les declaracions que li ha atribuït algun diari de Madrid, va dir que eren completament falses, ja que ell no féu declaracions a ningú.

Va repetir que no tenia programa definitiu, sinó que, segons les circumstàncies del moment, adoptarà les mesures que convinguin. Continuà dient que és home d'esquerra i que en el darrer debat del Congrés va deixar ben determinat el sentit de la seva intervenció. Afegí que és home a la moderna i com a tal té de l'autoritat un concepte modern, creient que ha d'intervenir en tots els conflictes que es produeixin, resolent-los amb estricta justícia i basant-se en el que hi hagi escrit.

Finalment manifestà que portava instruccions del Govern, les quals procurarà emmotllar-les a la realitat.

Ahir, a primera hora de la tarda, tornà a parlar amb els periodistes, assegurant que estava practicant gestions relacionades amb el conflicte actual. Digué que procurarà conferenciar el més aviat possible amb els elements interessats en la vaga, ja que ahir per ésser diumenge no va poder parlar amb ningú. Avui—continuà—m'he ficat al llit a les quatre del matí i a les set era al meu despatx. Fins ara he pogut parlar amb les dues parts litigants i he conferenciat amb l'alcalde.

Es negà a dir res quant a aquestes gestions, però esperava que el conflicte se solucionaria ràpidament.

Afegí que desitjava trobar una solució d'harmonia i concòrdia, sense perjudici per a ningú, però si fracassessin aquestes gestions sabrà imposar la solució.

Acabà dient que és molt liberal i molt demòcrata, però per damunt de tot hi ha l'interès públic.

* * *

Ahir al vespre digué el senyor Barber que continuava les seves gestions per arribar a la solució del conflicte. Aquesta tarda, digué, m'he entrevistat amb els representants de les entitats econòmiques de Barcelona, havent escoltat les impressions que m'han donat i la seva protesta per l'actual estat de coses. Jo he cursat al Govern la seva protesta i els he contestat condolent-me de la situació creada a la ciutat per les circumstàncies actuals. Espero, no obstant, que l'ajut de tots aconseguirem trobar la solució aviat.

Afegí que al matí havia conferenciat amb els obrers; es negà a dir res del tractat amb aquests, però digué que estava disposat a què acabi d'una vegada la situació actual. No pot consentir que segueixi la ciutat en un estat semblant i que restin sense feina tants milers d'obrers per manca de primeres matèries. Cal obrar ràpidament en benefici de tots i si els meus desigs de concòrdia no tenen èxit, el compliment del meu deure dictarà la conducta que hagi de seguir.

Abans d'acomiadar-se dels periodistes digué que havia rebut confirmació del governador de Saragossa de la tragèdia ocorreguda en aquella ciutat amb motiu de l'assassinat de l'arquebisbe esdevingut ahir.

Afegí que s'havien pres precaucions i reforçat la vigilància en les estacions i en tots els tren que van o vénen per les línies que surten de la capital aragonesa.

Darrera hora

UNA TOPADA

Ahir vespre a les nou toparen al Passeig de Gràcia, encreuament d'Aragó, l'auto 9810 de la matrícula de Barcelona, amb un cotxe de lloguer, resultant dos ferits: Francesc Martínez, cotxer, de 62 anys, casat, el qual fou auxiliat al Dispensari del carrer Sepúlveda d'una ferida a la clavícula i forta conmoció cerebral, pronòstic reservat; i Josep Recolons, de 21 anys, solter, el qual guiava el cotxe, propietat del seu pare, essent auxiliat al dispensari de la Ronda de Sant Pau de contusions generals.

Resultà mort el cavall.

CRONICA SOCIAL

Els últims atemptats

...EL DE DIUMENGE. — ASSASSINAT D'UN NOI DE SETZE ANYS

Diumenge, a quarts d'onze de la ...t, al carrer de Muntaner, prop de la Gran via Diagonal, uns desconeguts van ferir a trets a Miquel Mediavilla, de setze anys, empleat de la ...ja pública, el qual sortia feia alguns dies amb les brigades a recollir ...escombraries que hi ha apilotades ...ls carrers.

El desgraciat Mediavilla rebé dues ...ides: una a l'esquena, sortint la ...la per l'hipocondri dret, i l'altra ...a regió lumbar, amb orifici de sor...da a l'epigastri.

De moment fou recollit per uns ...nants i portat a la farmàcia establerta al carrer d'Aribau cantonada ...de Coello, però vist el seu estat gravíssim, fou traslladat a l'Hospital Clínic, sala del doctor Battrina, on ...orí a la una de la matinada.

Els agressors, després de cometre el ...t, fugiren sense deixar rastre.

La víctima d'aquest atemptat era un ...oi de setze anys que vivia amb els seus pares a Collblanch. Manava un carret amb un ase i amb el seu treball mantenia la família, ja que el seu pare està paralític i la seva mare vella i no pot treballar.

L'edat de la víctima i les circumstàncies en què es trobava donen a aquest atemptat un caràcter de ferocitat que el fan més repugnant.

ELS D'AHIR

UN POLICIA MORT I UN OBRER GREUMENT FERIT

L'atemptat que hi hagué ahir el ma...tí al carrer del Carme anava dirigit contra l'advocat senyor Homs que, com recordaran els nostres lectors, fou acusat com a complicat en l'atemptat que hi hagué fa algun temps al carrer de Ponent cantonada al carrer del Peu de la Creu, motiu pel qual fou detingut, processat i empresonat, essent alliberat la setmana passada mitjançant fiança.

Donat a la persistència de les amenaces de mort que se li adreçaven, en sortir de la presó es destinà una parella d'agents de vigilància perquè el protegís.

Ahir el matí el senyor Homs sortí de casa seva—carrer del Doctor Dou, cantonada a Fortuny—acompanyat dels dos agents. Al cap de poca estona tornà al seu domicili, per tal de recollir uns documents que s'havia oblidat. En sortir una altra vegada va baixar pel carrer del Carme, en dirigir-se al carrer de Cervelló i aleshores el senyor Homs i els seus acompanyants veieren a la cantonada del carrer de Cervelló un individu sospitós que el senyor Homs coneixia, segons sembla, com a sindicalista d'acció.

Un dels agents va avançar alesbores ...p el que hi havia aturat, amb intenció d'escorcollar-lo, però aquest, veient-se comprovat, començà a engegar trets contra el policia. Tot seguit altres individus que havien d'estar a l'aguait al carrer de Cervelló van tirar nombrosos trets contra l'agent de policia. ...quest, en veure's agredit, es tregué el revòlver i començà a disparar, junt amb l'altre agent, Elies Martínez, el qual, en veure ferit el seu company, respongué a l'agressió engegant nombrosos trets contra els agressors, que fugien pel carrer de Cervelló.

El senyor Homs, en donar-se compte de l'agressió, va fugir, amagant-se a una escala d'allí prop. L'agent Jesús Fernàndez Alegria caigué ferit mortalment pels trets que li engegaren per l'esquena els agressors que intervingueren darrerament a la lluita; fou recollit tot seguit i portat a l'hospital de la Santa Creu, on morí a la poca estona d'haver-hi ingressat, a conseqüència de les ferides rebudes.

L'agent de policia Jesús Fernàndez Elias estava encarregat des de feia ja molt de temps de la vigilància del Sr. Homs i segons ens digueren havia rebut alguns anònims amenaçant-lo de mort.

Resultà ferit també un dependent d'una taverna que passava per allí amb un carretó, entrant-li un projectil pel ventre i ferint-lo greument. Aquest es diu Pere Garriga Busquets, viu al carrer de Miralles, número 17. Fou auxiliat en una farmàcia del carrer del Doctor Dou, però donat el seu estat, fou portat tot seguit a l'hospital de la Santa Creu.

UN PATRO CARRETER AMB FERIDES GRAVISSIMES

A les vuit del vespre d'ahir, el patró carreter Josep Franquesa Sardananys, de 48 anys, casat, estava sentat a la porta de casa seva, carrer dels Enamorats, número 48, baixos, quan de sobte se li presentaren uns desconeguts que li engegaren diversos trets.

L'infeliç carreter fou transportat a la clínica del doctor Bartrina, en una tartana, per dos individus de la Creu Roja, que viuen prop de casa seva.

Té dues ferides al braç dret amb orifici d'entrada i sortida, una altra al tòrax amb orifici d'entrada i sortida i una altra penetrant al ventre que li produí perforacions intestinals, de pronòstic gravíssim.

Se li practicà una operació i després fou extremauncat perquè el seu estat era gravíssim.

Els agressors desaparegueren.

El Franquesa era subcaporal del sometent i havia estat president del Cercle Carlista de Sant Martí.

MANIFEST DEL COMITE D'ACTUACIO CIVIL

Diumenge a la nit va reunir-se el Comitè d'Actuació Civil, amb l'assistència de bona part dels representants de les entitats que el constitueixen, i després d'examinar la situació actual de la ciutat, amb ço que es refereix al terrorisme, acordà per unanimitat la seva dissolució i el publicar un manifest que fou llegit en la mateixa reunió, en el qual s'exposen els motius que fan donar per acabada la seva campanya.

DECLARACIO D'EN PESTAÑA

Ahir prestà declaració al jutjat l'Angel Pestaña en el sumari amb motiu de l'assassinat de l'inspector de policia Joan Escartín, comès el dia 7 de maig al carrer de Vila i Vilà.

De Catalunya

PROCLAMACIO DE CANDIDATS A VILAFRANCA

Diumenge foren proclamats candidats a diputats per la Mancomunitat, el senyor Grant i Sala, de la Unió Catalanista, la candidatura del qual recomana Acció Catalana; els senyors Marí, de la Lliga Regionalista; Pich i Pon, de la Federació Monàrquica Autonomista; Josep Guanyabens, reformista, i Lluís Rausili, republicà. Es parla també una candidatura rabassaire amb el nom d'En Francesc Riera.

REUS

Atropell.—Adhesió.—L'Orfeó Montsià

Ha estat clausurada l'exposició d'aquarel·les del notable pintor En Pere Ifarna, exposició que ha estat molt visitada i elogiada.

— Dimarts a la tarda un carro de Vandellós va atropellar dos nois de pocs anys, fills del senyor Antoni Vernet, amo del bar del carrer de Castelar.

Un dels ferits està greu, però es confia salvar-lo.

— La Joventut Nacionalista Republicana s'ha adherit a l'homenatge a l'au Claris.

— Ha mort el senyor Salvador Folch, ex-contractista del servei de neteja pública, persona molt apreciada en aquesta ciutat.

Avui visitar àaquesta ciutat l'Orfeó Montsià, d'Ulldecona, per la qual visita s'han organitzat diversos actes en honor dels orfeonistes.

VALENCIA

La festa de la Senyera :: Concurs de projectes per carroces

Tots els anys, per la fira de juliol, se celebra a València una cavalcada artística. En 1921 aquesta cavalcada que s'apellà "Cavalcada de la regió", en la qual hi hagueren carrosses representant les distintes comarques del Regne de València, va tenir un savor autòcton molt remarcable. Hom hi recorda com la fusió de totes les terres regnícoles en una mateixa vibració.

Ara el delegat artístic de l'Ajuntament, el pintor senyor Palau, ha proposat a la Comissió de festes per a la propera fira, una cavalcada que portarà per títol "Festa de la Senyera".

"En pensar en aquesta festa—diu el senyor Palau—, sols entrà en el meu ànim cantar un himne en honor de la històrica i gloriosa bandera que cobreix amb belles tonalitats de color, la puixanta regió catalana, les belles illes balears, els altius aragonesos i la nostra formosa regió llevantina.

Aquesta festa recordarà els temps en què el Regne d'Aragó, compost per Catalunya, Aragó, València i les Balears era gran, no sols pels seus fets d'armes i conquistes, sinó també pels seus esforçats varons, que es distingiren en les lletres, les ciències i les arts; que amb llur esperit comercial i amb llurs dots de gran navegants, extengueren les nostres relacions i fama per tots els indrets del món."

D'aquesta manera expressat, no cal dir que el pensament no és completament nacionalista. La cavalcada, però, por ésser una vivificació popular de la nostra història nacional que desvetlli en els pobles que tenim una mateixa bandera i parlem una mateixa llengua, sentiments d'unió més conscients i més profunds.

La Comissió de festes ha acollit la dita iniciativa i ha obert un concurs de projectes per a deu carrosses que han de figurar en l'esmentada festa. Les bases són les següents:

Primera: Cada carrossa haurà d'ésser allegòrica d'un dels fets més notables, a partir de la fundació del Regne aragonès, que abarca; com és sabut, Catalunya, València, Aragó i les Balears, podent els artistes, amb completa llibertat, elegir aquells fets que més s'adaptin a llur fantasia artística, arribant fins al segle XVIII.

Segona: Per a la composició de cadascuna d'aquestes allegories, els senyors concursants han de tenir en compte, ultra els elements històrics i artístics que judiquin oportuns, aquells altres que més caracteritzin les regions que han de representar.

Tercera: Cadascuna de les carrosses i com a complement d'elles, tant per al millor desenrotllament de les idees simbòliques com per al millor lluïment dels festeigs, hauran d'anar precedides d'un herald que indiqui la regió a què pertanyen, amb tots aquells detalls que s'estimin necessaris.

Quarta: Es fixa el preu de 4.500 pessetes per a les nou primeres carrosses i 5.500 per a la carrossa final.

Els materials i tot serà de compte dels artistes constructors. Els projectes han de presentar-se abans del dia 12 de juny, a la secretaria de la Comis-

DISTRICTE II MUNICIPAL
(III PROVINCIAL)

ATENEU AUTONOMISTA
DISTRICTE III
Caçadors, 4, pral.

Demà dimecres a las 10 de la vetlla

MITING

de propaganda de la candidatura d'Acció Catalana
Parlaran els senyors Freixa, Dalmau, Barbey, Martí Esteve i els candidats senyors

Nicolau d'Olwer
Puig i Sais

sió, signats amb un lema i indicant en un envelop separat, la signatura i domicili de l'autor.

Aquestes bases van signades pel president de la Comissió, senyor Marco Miranda, i pel secretari, senyor Fagoaga Barberà.

Les publiquem íntegres per si algun artista català volgués presentar-se al concurs.

IGUALADA

Accident :: Robatori :: Propaganda electoral :: La diada de Corpus

Dilluns passat, al vespre, foren substrets d'alguns rentadors que hi ha als horts de la part baixa de la ciutat, diverses peces de roba, preparada en atuells, a punt de rentar.

A l'endemà, altres malfactors entraren a un pis del carrer del Clos, quan els llogaters n'eren fora, enduent-se'n diversos objectes.

— Mentre estava treballant en la preparació d'una barrinada, a unes obres de desmunt que es fan a Tous, a un obrer va esclatar-li l'explosiu, rebent extenses ferides a la cara, als braços i al pit.

Estant absent el metge de la població, fou cridat amb urgència el senyor Julí Cuñado, el qual li practicà la primera cura. Es molt possible que el malaurat obrer perdi la vida de resultes de les ferides sofertes.

— Al regidor republicà d'aquesta ciutat, senyor Josep Castelltort, a una taverna del carrer de Migdia, a Barcelona, li foren robades 19.000 pessetes.

— El dia de Corpus tingué lloc a aquesta ciutat el primer acte de propaganda electoral a favor de la candidatura nacionalista dels senyors Rossend Pich i Pon i Josep Marí Carretero.

El míting, que fou de presentació dels candidats, va celebrar-se al Mundial Cine, el qual va omplir-se malgrat la seva gran capacitat.

Féu la presentació el senyor Antoni Serra Enric, en nom de la minoria d'aquest Ajuntament, parlant, a més dels candidats, els senyors Ribera i Rovira, Lluís Valeri, Antoni Miracle, Enric Ràfols i altres.

A la tarda es va celebrar un acte semblant a la vila de Capellades.

— La diada de Corpus plogué abundosament a primeres hores del matí; després el cel ha romàs cobert de boires inflades fins a la posta de sol, que s'ha asserenat totalment.

A les sis ha sortit de la parroquial de Santa Maria la processó de la diada, que ha hagut de modificar el curs pel mal estat d'alguns carrers després de la pluja.

L'acte religiós ha estat força concorregut.

Ja fóra hora que es donés a aquests actes una major serietat litúrgica. Entenem que guanyarien una bona cosa retirant-ne aquell reguitzall de penós i aquells pobres tavernacles tintinejants.

— El maig ha vingut regalant-nos tot sovint amb ruixats de més o menys durada.

Malgrat el temps que som, la temperatura és freda.

SABADELL

Conferència del Canonge Carreras :: La festa del Corpus :: Fútbol

La Comissió d'Educació General, d'acord amb la Fundació Bernat Metge, preparen un acte de divulgació de l'obra meritíssima que farà l'esmentada Fundació, per al qual compten amb l'ajut del nostre compatrici el canonge Carrears i Mas.

Aquest acte consistirà en una conferència del doctor Lluís Carreras, la qual serà donada al saló-biblioteca de la Caixa d'Estalvis, a les onze del matí de demà diumenge, dia 3, donant-se per descomptat que hi acudiran, atesa la personalitat del conferenciant i el seu alt prestigi, una gran munió de ciutadans.

— La diada de Corpus a Sabadell és una de les poques festes que té prou vigoria per a lligar als sabadellens a la seva ciutat en dies de festa; és un dels dies de l'any que hom veu pels carrers més gent i sent més xivarri. Hom dubta de si la generació que veu és de Sabadell o és que hi han molts forasters a veure la processó.

Les festes religioses d'aquests Corpus foren atapeïdes de fidels i guanyaren en seriositat i grandesa a les d'anys anteriors, notant-se un evident bon procés en quant a la manera de celebrar-se les funcions d'església.

La processó, així mateix, es veié realment concorreguda, notant-se cada any més, pel si bé és més nombrosa que temps endarrera, ho és gràcies a les joventuts, les quals presten el major seguici a tan tradicional acte, al qual pogueren veure-hi a les autoritats populars de Sabadell, amb la Banda municipal, la més alta clerecia de la ciutat, representacions de les entitats religioses, de cultura i nodrides delegacions dels collegis i escoles locals, especialment de l'Escola Pia, els alumnes de la qual, així com els elements de la Schola Cantorum, cantaren durant la processó lloances al Senyor, marcant així una nova orientació que caldria impellir i ajudar, a fi de què en anys successius pugui extendre's a tot el seguici de les processons.

— En el partit de futbol jugat ahir al camp del Centre d'Esports, d'aquesta ciutat entre l'equip anglès "Bishop" i el "Sabadell", guanyà el nostre equip per quatre a dos, en mig d'un gran entusiasme en honor dels nostres jugadors.

SORT

Apat en honor de l'enginyer N'Angel Esteve

A la propera vila de Gerri de la Sal s'ha obsequiat amb un àpat el distingit enginyer de la Divisió Hidrológica-Forestal, N'Angel Esteve, havent-hi assistit l'Ajuntament i altres autoritats, bon nombre de veins i representants de pobles de la comarca, en agraïment al excel·lent resultat dels treballs que sota la seva direcció s'estan executant i especialment pels ja executats de correcció del barranc i de repoblació forestal de la zona de Gerri-Euseu-Baheut.

L'alcalde, N'Antoni Rocafor, i el secretari, N'Amadeu Rabasa, expressaren l'agraïment de la vila amb sentides i elloqüents paraules, corresponent el senyor Esteve amb un bell parlament, en el qual manifestà que si acceptava l'obsequi que se li oferia era per fer-se present als seus dignes companys que l'havien precedit en tan honrosa tasca i el personal subaltern i obrers que havien col·laborat a la realització d'aquelles obres. S'acordà trametre telegrames expressius al pare de l'homenatjat, i al germà d'aquest, En Bonaventura Esteve.

L'homenatge tributat a N'Angel Esteve és un merescut premi a la seva laboriositat i competència i hauria de servir d'estímul als funcionaris destinats a treballs similars de construcció d'obres públiques, que tan necessitats n'estem en aquestes apartades i oblidades muntanyes.

—Les últimes pluges han millorat de tal manera els camps que fan esperançar una bona collita de grans i herbes.

FIGUERES

Sumari per coaccions electorals

El Jutjat [illegible] de Figueres està tramitant amb gran activitat un sumari a conseqüència de la denuncia formulada pel mossèn de dita ciutat, En Salvador Dalí, d'haver-li estat impedit l'exercici de les seves funcions en les darreres eleccions generals per la força pública i agents governatius.

Han declarat ja en el dit sumari, al que s'han unit altres diligències motivades així mateix per greus coaccions electorals, gran nombre de persones que ha corroborat els fets denunciats pel que es creu a Figueres imminent una enèrgica resolució del Jutjat.

A la capital empordanesa aquest assumpte, per les importants derivacions que es creu que tindrà, és el tema de totes les converses.

VILADRAU

El Corpus

Aquest pintoresc poble, [illegible] ha celebrat la diada del Corpus amb variats actes religiosos i festes.

A les deu del matí se celebrà l'ofici diví, a l'església, la qual es veié plena de gom a gom, oficiant nostre senyor rector.

A les tres de la tarda començaren a guarnir-se balcons amb llors en havent de passar la processó. En molts d'ells s'hi veia la bandera catalana.

Tot el curs de la processó fou cobert de ginesta i rosselles, produint un bell efecte.

Al Patronat a la nit se celebrà una funció teatral per aficionats de la vila. Llàstima que les obres no haguessin estat un poc menys [illegible].

No obstant, s'hi veié el fi moral que perseguia l'autor, però hom creu que en el teatre català es poden trobar altres obres per a infants més substancials. El que agradà més fou el ball de bastons.

En aquest ball-sainet s'hi exhibiren unes decoracions que uns joves pintors van confeccionar generosament, en prova de llur estimació al Patronat. Foren molt del gust del públic.

— Es diu que aviat Viladrau tindrà una societat eminentment catalana de cultura i esports. La nostra felicitació si es realitza tan bel propòsit.

Subscripció Pública de 16.000 Obligacions Hipotecàrias
DE LA
SOCIETAT PRODUCTORA DE FORCES MOTRIUS
Al 6 per 100 d'interès anual
lliura d'impostos presents i futurs, que es portarà a cap l'11 del corrent mes de juny
AL TIPUS DE 92 PER 100

ANTECEDENTS

LA SOCIETAT PRODUCTORA DE FORCES MOTRIUS, domiciliada a Barcelona, Diagonal, 468, es creà en 31 de març de 1917, amb un capital de pessetes 6.500.000 elevat posteriorment a 10 millions i a 30 millions per recent acord de la seva Junta General.

L'objecte de la Societat es construir i explotar salts d'aigua i subministrar fluid elèctric. Té construïts:

Salt d'aigua de Pobla de Segur (Lleyda), derivat del riu Flamisell, amb 24.000 HP. installats.

Salt d'aigua anomenat : Congost, derivat del mateix riu, la potència del qual és de 2,500 HP.

Salt d'aigua anomenat de de Cledes, entre Bosost i Lés (Vall d'Aran), amb 16,000 HP. installats.

CARACTERISTIQUES

Les obligacions que s'emeten són al portador, de 500 pessetes nominals, al 6 % d'interès anual, pagador per cupons trimestrals que venceran en 31 de març, 30 de juny, 30 de setembre i 31 de desembre, lliures d'impostos presents i futurs, amortitzables en 40 anys a partir de juny de 1928.

GARANTIES

Les 16.000 obligacions han estat creades per escriptura atorgada davant del notari de Barcelona En Josep M.ª Aguirre, a 29 de maig de 1923, i gaudeixen de garantia especial hipotecària sobre els salts de Cledes i Congost i sobre les ampliacions del de Pobla de Segur, la primitiva installació del qual, de 16.000 HP. ha estat elevada a 24.000 HP.

Aquests títols produeixen al canvi d'emissió al 6'60 net

CONDICIONS DE LA SUBSCRIPCIO

Les 16.000 Obligacions han estat preses en ferm per un grup assegurador i seran ofertes al públic

el dia 11 del corrent mes de juny

al tipu de 92 per 100, o siguin 460 pessetes per títol

pagadores contra lliurament de carpetes provisionals que portaran adherit el CUPO DE 30 DEL CORRENT.

Les demandes se serviran per l'ordre que es rebin a títol irreductible.

LLOCS DE SUBSCRIPCIO

BANC DE CATALUNYA — BANC DE VALORS I CREDIT
BANC ALEMANY TRANSATLANTIC
BANC HISPANO-AMERICA — BANC ESPANYOL DEL RIU DE LA PLATA
BANC CENTRAL
BANC DE BARCELONA — BANC ESPANYOL DE XILE
BANCA MIR S. A. - BANCA LOOPEZ QUESADA - BANC DE TERRASSA
JOVER I CIA. — FILLS DE MAGI VALLS
ROSES I CIA. — CHAVES & CIA., S. EN C.

NOTA: Es gestionarà la inclusió de les obligacions a la cotització oficial d'aquesta Borsa i llur pignoració en el Banc d'Espanya.

GASETA LOCAL

Ahir a la tarda un automòbil atropellà a Francesc Vidal Lorose, produint-li una ferida greu a l'antebraç dret. El fet ocorregué a la plaça d'Urquinaona.

NEVERES
i geladores de les millors marques. Palles gelats, etc. Llorens Gus. Rambla Flors, 30.

Durant el mes passat la Guàrdia Urbana va fer 3.004 serveis, en els quals hi han: 2 per detencions per mort, 17 per ferides, 18 per furt i robatori, 5 per estafa, 2 per fer passar moneda falsa, 33 per ordre superior, 653 per haver auxiliat a persones malaltes o que havien pres mal, 150 per haver recollit menors, 17 per haver recollit vells, 15 per incendis, 90 per beneficència i 1.750 per infraccions a les Ordenances Municipals.

Festa Major d'Olesa de Montserrat - 1923
Dies 24, 25 i 26 de juny

Pinzells, Llapis, Gomes tintes, papers, etc.
Vidua de Josep Solernou.
Diputació, 174
(entre Casanova i Villarroel)

Avui, dimarts, a les sis de la tarda, tindrà lloc a la Caixa de Pensions, la conferència a càrrec del Dr. En Manuel Salvat, desenrotllant el tema "Causes patològiques que poden pertorbar l'evolució psíquica".

Amb dit acte es donarà fi al cicle de conferències organitzat per l'Escola d'Infermeres de Santa Madrona.

SASTRERIA STANDARD
Carrer de Colomb, 2 (Plaça Real. - Casa Francesa)
Abans d'encarregar els vostres
VESTITS
Per a la vinenta temporada, visiteu la casa
STANDARD
i estalviareu un 30 per 100
Vestits a mida per a senyors i per a senyores. Reparació i reforma de vestits a preus moderats.

El Foment del Treball Nacional ha dirigit un telegrama al president del Congrés de Diputats d'Espanya, preguntant-li que faci rectificar l'afirmació del senyor Prieto, que digué que el Foment havia convocat al seu local les representacions consulars.

CADBURY
Bombons. Xacolata. cacao

El Consell Directiu del Casal Nacionalista Guinardonenc, pensa obsequiar la seva Secció Choral amb un àpat la data de la celebració del qual no ha estat encara designada per les circumstàncies actuals. El preu del cobert pels socis no cantaires és de 13 pessetes. El termini d'inscripció finirà el 8 del que som.

AIGUA IMPERIAL

Coronat amb les més altes calificacions ha obtingut el títol de mestra nacional la distingida i formosa senyoreta Dolors Serra i Galvagni.

CORDILLERA
Vi blanc, 0'75 amp. litre
Cellers ARNO & MARISTANY

Ahir començaren els exàmens dels alumnes del Conservatori del Liceu. Els exàmens duraran fins el dia primer de juliol, de 9 a 1, de 4 a 8 i de 10 a 1.

[illegible] VILANOVA UNIDES

Diumenge a la tarda, al carrer de [illegible], Francesc Gil Gil fou atropellat per un auto, el qual li produí diverses ferides greus a tot el cos i probable fractura de la base del crani.

CARTUJANO
Vi blanc, 0'85 amb lit.
Cellers ARNO & MARISTANY

Volent pujar a un carro al carrer de Bailèn Miquel Blanc Besó, de 40 anys, caigué, trencant-se la cama i el peu esquerres.

VINOS [illegible]
Portaferrissa, 10

El "Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria" de Terrassa, està organitzant uns Jocs Florals Infantils per a últims d'aquest mes i a llicència conviden a tots els nens i nenes de Catalunya que no passin de 16 anys, a pendre part en aquest concurs literari.

Dintre pocs dies publicarà la convocatòria, posant de per endavant que compta ja amb nombrosos i valuosos premis.

Hem de remarcar que els temes escollits són molt variats, havent-n'hi molts de lliures.

Per a remetre els originals, com és de costum en aquesta mena de concursos, hom s'ha de dirigir al senyor Secretari dels Jocs Florals Infantils del "Centre de Dependents del C. i de la I" de Terrassa.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te dansant de 5 a 2/1 de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

La Secció de Geologia i Geografia del Centre Excursionista de Catalunya, celebrarà junta general ordinària demà, dimecres, a les deu de la vetlla.

Si encara no useu la làmpara
VUL AN ½ WAT
assageu-la i l'adoptareu
Rambla Flors 26, botiga

La Junta Organitzadora del V Congrés de Metges de la Llengua Catalana, que se celebrarà a la Casa de Lleida els dies 24, 25 i 26 del corrent mes, en compliment del article segon del Reglament del citat Congrés, s'ha dirigit als senyors Presidents de la Mancomunitat de Catalunya, de les quatre Diputacions catalanes, de les tres valencianes i de la de les Balears, notificant-los que dit Congrés es posa baix el Patronat dels expressats organismes oficials.

Teresa Garcia Pinyalver fou atropellada per un auto a la muntanya de Montjuïc. Al dispensari d'Hostafrancs se li apreciaren diverses ferides greus a tot el cos i fractura de la base del crani.

DESSUADORS IMPERMEABLES PER A VESTITS
Extens assortit
CASA ROSICH
Ronda de St. Pere, 7
Plaça Santa Anna, 6
Tapineria, 33
Encerats i impermeables
ROSICH S. A.
BARCELONA

Josep Maria Ubeda [illegible], de 20 anys, anava en un tramvia de circumval·lació i en passar per la Ronda de Sant Pere el vent se li emportà el capell. Ell s'avançà per a agafar-lo al vol, quan topà de cap amb un pal de la línia, el qual li produí fortes contusions i commoció cerebral, de pronòstic greu.

Josep Parramon Llaves, de 62 anys, es trencà el braç esquerre a conseqüència d'haver caigut casualment al carrer d'Olià.

PARAIGÜES
Ferran 14 casa CLAPES

LIQUIDO un important lot de calçat de senyor, de color i negre. Sabates de diferents models, de senyora, en xarolina, 12 i dongola. TOT A 15 PESSETES PARELL.
Taller de Calçat LA VERDAD.
Tapineria, 23.-Barcelona.

A les sis de la tarda d'ahir fou curat al dispensari de Santa Madrona Ramon Segura Pons, de 58 anys, vidu, habitant al carrer del Comte de l'Assalto, en un barracó que hi ha al costat de la Font d'En Conna. El Segura d'ofici és carreter.

Presentava una ferida contusa al malar esquerre, de pronòstic lleu. Li fou produïda per Alexandre Badia, de 27 anys.

El Badia explica que ferí el Segura perquè aquest, a casa seva (carrer de Borrell, 54, fonda), li digué que faria anar uns pistolers perquè el matessin i alhora va fer una actitud de pegar-li. Aleshores el Badia, per defensar-se, li donà un cop de puny.

Després de curat, el ferit fou portat a la delegació de policia.

La Unió de Fabricants de Pastes per a Sopa de Barcelona, tal com havia acordat, féu el passat diumenge la visita al Santuari de la Verge de Montserrat. Va celebrar-se un ofici solemne en el qual va cantar-se la Salve per l'Escolania. Al migdia es congregaren al restaurant de Sant Joan els associats de la Unió, celebrant un àpat familiar, puix assistiren la major part dels fabricants amb llurs famílies.

PANYOS
J. MIR VIVES, S. A.
Ronda de Sant Pere, 15
Rebudes totes les novetats de la temporada en Panyeria per a senyores senyors i nens
La casa millor assortida en estams de molt bona qualitat a preus baratissims
Tots els dilluns i divendres venda de retalls

Joaquim Marsans Peix
AGENT DE CANVI I BORSA
PASSEIG DE GRACIA, 11
Compliment lació d'ordres de Borsa en valors al comptat i en monedes estrangeres. Intervenció de contractes comercials i préstecs sobre mercaderies o valors; subscripcions a emprèstits, etc. etc.
Direcció telegràfica "MARSENTE"
Telèfons: 445 A. i 599 A.

URALITA
Per a COBERTES PER A RECOBRIMENT
Xapa Ondulada Canaleta
tamanys 114 × 185 cm. i 75 × 120 cm.
Plaques "A" de 40 × 40 cm.
Xapes "B" per a recobriments
tamanys 120 × 120 cm. 120 × 190 i 120 × 250 cm.
Uralita S. A.
MADRID - LLEYDA - VALENCIA - SEVILLA - SALAMANCA
CENTRAL: BARCELONA
Plaça A. López, 15
Telèfons: A 1646, A 55

Reclam: Llonganissa ent Sitèria, a ptes. 4'50 quilo. Mantega de porc pura Sitèria, a ptes. 2'75 pot de quilo. Vicens Ferrer i C.ª, Plaça de Catalunya, 12. Telèfon 912 A.

Llet condensada
EL PAGES

TENIM EL MILLOR assortiment en Galons cachemir i altres fantasies per adornament dels vestits d'istiu. Sempre articles nous. Bons preus. Pana des i Carbo. Carme, 16. Telèfon 5396 A.

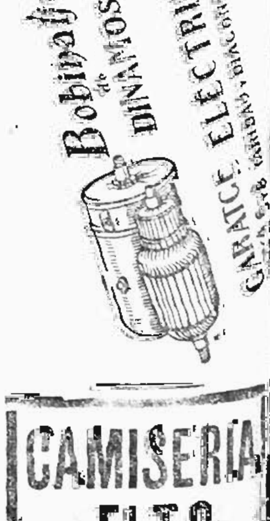

CAMISERIA FITO
Jaume I, núm. 11
Bastons americans JACK, a 15 pessetes, exclusiva d'aquesta casa.
Gran baratura de preus

INFORMACIO D'ESPORTS

Els actes de diumenge

(De la nostra edició especial de dilluns)

CICLISME

FINAL DE LA QUINTA VOLTA A CATALUNYA. — EL QUE FOU LA DARRERA ETAPA. — LA CLASSIFICACIO GENERAL

Són les 6'15 quan prenen la sortida els corredors per emprendre el camí que els ha de portar a la final de la ... Figueres, de la mateixa manera ... dispensà la gran acollida als corredors a llur arribada, ha acudit al ... de sortida entusiàsticament i en gran nombre.

Som ben prop de Girona quan Dorfeuille, ajudat pels seus companys, inicia una fugida, que dóna èxit solament uns vint metres, car són seguidament aconseguits per Musió.

En passar per Girona l'escamot és ovacionat pel públic.

Musió, sabent la curta diferència de la seva classificació amb l'Otero inicia una fugida en un moment que semblava estar desprevingut el corredor ... Els francesos, recordant-se ... de les angúnies que els donà en l'etapa anterior, es disposen seguidament a emprendre la seva persecució. Segueixen una cinquantena de quilòmetres en què els corredors es mantenen agrupats, portant-se però, un tren ... dur. Els corredors de les categories segones i terceres van perdent-se ... a un fins a quedar un escamot de ... tots ells "asos", eliminant-se solament a alguns tanteigs i sense portar ... a cap la sortida.

Així anem fins a Mataró, on comença la desfilada.

L'ARRIBADA

A l'Arc del Triomf una gentada d'una colla de milers espera els corredors; l'absència d'autoritats fa témer que pugui ocórrer alguna desgràcia.

El nostre pilot avisa l'arribada d'un escamot nombrosíssim a la meta.

El públic es fa incontenible, i allà ... un grup de quinze corredors disputant-se els llocs d'honor a l'embalatge. La cridòria és enorme i el descontrol també. La gent envaeix tot el Passeig essent impossible tota maniobra als controls per imposar l'ordre. Sentiment lamentable!

Els corredors passen de la manera que poden.

CLASSIFICACIO

1.—Ville, en 6 h. 16 m.
2.—Solanas, en 6 h. 16 m.
3.—Pelletier, en 6 h. 16 m.
4.—Nat, en 6 h. 16 m.
5.—Dorfeuille, en 6 h. 16 m.
6.—Otero, en 6 h. 16 m. 30 s.
7.—Tresserras, en 6 h. 17 m.
8.—Musió, en 6 h. 17 m. 40 s.
9.—Del Val, en 6 h. 18 m. 20 s.
10.—Torres, en 6 h. 21 m.
11.—Bisbal, en 6 h. 22 m.
12.—Antón, en 6 h. 23 m.
13.—Garcia, en 6 h. 25 m.
14.—Alegre, en 6 h. 25 m.
15.—Sanz, en 6 h. 25 m.
16.—Farré, en 6 h. 25 m.
17.—Sant, en 6 h. 31 m.
18.—Vergara, en 6 h. 31 m.
19.—Carratalà, en 6 h. 31 m.
20.—Franci, en 6 h. 31 m.
21.—Soler, en 6 h. 58 m.
22.—Cabrera, en 7 h. 35 m.
23.—Regolf, en 7 h. 35 m.
24.—Armengol, en 8 h. 15 m.
25.—Roura, en 8 h. 15 m.
26.—Escrich, en 8 h. 15 m.
27.—Domènech, en 8 h. 15 m.

En Musió.—fill de Barcelona, els seus pares naturals de Vilaseca (Tarragona) desconegut dins del ciclisme fins ara, és el nou campió de Catalunya. Va aprendre d'anar en bicicleta i es traslladà a França. Allí prengué afició al ciclisme i volgué córrer. En anar a treure la llicència a la Unió Velocipèdica Francesa no l'hi fou concedida, pel motiu d'ésser estranger. Sol·licità la llicència a Barcelona i li fou donada sense cap trava.

Amb tot i això crec que hi ha algú que s'interessa perquè sigui considerat estranger, per tal de cobrar els beneficis propis.

L'absurd és tan gran que aquest propòsit no pot prosperar de cap manera, puix la nacionalitat catalana del nou campió queda a bastament demostrada.

LA CLASSIFICACIO GENERAL

1.—Maurici Ville (francès), 26 h. 36 m.
2.—Josep Pelletier (francès), 26 h. 49 m. 10 s.
3.—Josep Nat (francès), 26 h. 56 minuts 57 s.
4.—Victori Otero (espanyol), 27 h. 3 m. 35 s.
5.—N. Musió (català), 27 h. 7 m. 40 s.
6.—Esteve Dorfeuille (francès), 27 hores 8 m. 12 s.
7.—Miquel Garcia (espanyol), 28 h. 3 m. 12 s.
8.—Francesc Tresserras (català), 28 h. 3 m. 30 s.
9.—Joan Solanas (català), 28 h. 4 m. 2 s.
10.—Josep M. Sans (català), 28 h. 15 m. 40 s.
11.—Guillem Anton (espanyol), 28 h. 17 m. 30 s.
12.—Manuel Alegre (català), 28 h. 32 m. 35 s.
13.—Demetri del Val (espanyol), 29 h. 10 m. 20 s.
14.—Josep Carratalà (espanyol), 29 h. 34 m. 38 s.
15.—Pere Sant (català), 29 h. 53 m. 56 s.
16.—Manuel Torres (espanyol), 30 h. 5 m. 50 s.
17.—Jordi Bisbal (català), 30 h. 35 minuts.
18.—Manuel Cabrera (català), 31 h. 2 2m. 4 s.
19.—Josep Farré (català), 31 h. 54 m. 15 s.
20.—Eliseu Regolf (català), 32 h. 19 m. 56 s.
21.—Ramon Vergara (català), 33 h. 6 m. 56 s.
22.—N. Franzi (català), 32 h. 52 m. 50 s.
23.—J. Soler (català), 34 h. 19 m. 50 s.
224.—S. Armengol (català), 34 h. 36 m. 12 s.
25.—Pere Escric (català), 34 h. 36 m. 35 s.
26.—Joan Roure (català), 34 h. 36 m. 47 s.
27.—Josep Domènech (català), 35 h. 55 m. 42 s.

EL QUE ENS HA ENSENYAT LA CURSA

S'ha celebrat la V Volta a Catalunya. Aquesta empresa, que molts

La Unió Esportiva de Sans hi ha posat tots els seus entusiasmes i la seva fe per donar-li tot l'esplendor possible.

Prenguin exemple les altres entitats de Catalunya perquè a l'avenir procurin totes, a mida que els sigui possible, emprendre actes que, com aquest, tant enalteixen l'esport català.

Tècnicament, la cursa ens ensenya que els nostres corredors no estan pas prou preparats a manifestacions tan dures; no val a parlar de l'estat de les carreteres, puix que pels francesos igual era.

El cert del cas és la manca de preparació que ha reportat l'abandó en què es tenen a la nostra terra les proves sobre carretera. Es indubtable que si aquestes curses es prodiguessin quelcom més, fent sovintejar els 150 ó 200 quilòmetres, els nostres "routiers" ni millors ni pitjors que els altres, podrien anar colze a colze amb els dels restants països. Esperem, repetim-ho, que aquest noble esforç dels elements de Sans no cauran al buit i que altres manifestacions semblants es veuran més sovint a l'avenir.

Finalment, remarquem l'elogi que els corredors han fet de certes parts del trajecte recorregut i, oh coincidència! sempre s'ha escaigut que eren ramals a càrrec de la Mancomunitat de Catalunya, que mostra molta més cura que l'Estat espanyol en tot el que afecta aquesta qüestió tan important

A organitzadors i actors principals d'aquesta cinquena volta a Catalunya, efusiva enhorabona.

AUTOMOBILS
Overland
12-15 HP.
es el més BARAT, RESISTENT i ben ACABAT de tots els automóbils lleugers presentats fins avui.
PESSETES 5.750
el model turisme, equipat de compte quilómetres fanals, llum al tauler, engegador i llum eléctrica, rodes amb cércols canviables i joc de ferramentes
No compreu el vostre automòbil sense abans consultar-me
Agent per a Catalunya, Aragó i Balears
PERE CISA ALSINA
Claris, 98 i 100 BARCELONA

LA RODA
RUDGE WHITWORTH
aconsseguelx definitivament el
Trofeu Armaugué

AUTOMOBILISME

EL III TROFEU ARMANGUE

L'EXIT DE L'ORGANITZACIO

Si en quant a l'èxit esportiu, aquesta carrera ha sobrepassat les altres, el d'organització ha estat esclatant. L'any passat semblava que el Moto Club havia fet tot el que es podia fer, però enguany encara ha fet més. A cada volta apareixia en el rellotge del corredor que passava els minuts i segons que havia emprat en fer-la, i una col·lecció de siluetes retallades figurant els cotxets, amb el seu número d'ordre, eren canviades constantment de lloc, segons el que fos el que en aquella volta ocupaven a la carretera.

Això és el que el públic veia de l'organització, més la cosa important era el mecanisme intern i el seu estudi i preparació, car quan menys, representava l'insiniestrament d'un batalló d'homes per cuidar dels rellotges i siluetes transmetent per aquest mitjà al públic les noves que els telèfons i cronometradors els anaven donant. No pretenem descriure tot quant en aquesta cursa s'ha fet tocant a organització, però hem volgut donar aquesta petita mostra perquè tothom pugui capir la gran tasca que ha dut a terme el Moto Club de Catalunya.

ELS INSCRITS -:- LA SORTIDA

A les 10'35 el jutge donà l'ordre de sortida, prenent-la de mig en mig minut tots els inscrits, que són:

Categoria 1.000 c/c:

Número 1, "Defrance", Breithenstein.
2. "Senechal", A. Díaz.
3. "Rally-Chic", Joan Jover.
4. "David", X. X. Vinyac.
5. "Delfosse", Eznar.
6. "Loryk", Comte Sert.
7. "Delfosse", Delfosse.
8. "Elizalde", Josep Feliu.
9. "Defrance", Bardebay.
10. "Senechal", Frick Armangué.
11. "Defrance", Vasini.
12. "Salmson", Lucien Desvaux.
13. "Elizalde", Ferran de Vizcaya.
14. "Salmson", Robert Benoist.
15. "Loryk", P. de Satrústegui.
16. "M. A.", Jesús Batlló, Categoria 750 c/c.
17. "B. N. C.", Artur Gaston.
18. "J. B. R.", Josep Boniquet.
19. "Senechal", Palazón.
20. "Benjamín", Mme. Violette Gouraud Morris.

LA CLASSIFICACIO

L'ordre d'arribada al final, ha estat el següent:

LA RODA
RUDGE WHITWORTH
aconsseguelx definitivament el
Trofeu Armangué

Categoria de 1100 c. c.

1. Desvaux, 4 h. 13 m. 22 s., promedi de 86 km. hora.
2. Benoist, 4 h. 22 s. promedi 83 km. hora.
3. Satrústegui, 4 h. 32 m. 37 s., promedi de 80'200 km. hora.
4. Feliu, 4 h. 51 m. 46 s. promedig de 75 km. hora.
5. Vizcaya.
6. Delfosse.
7. Bardebay.
8. Vasini.

Categoria de 750 c. c.

1. Boniquet, 5 h. 9 m. 26 s. promedi de 70'700 km. hora.
2. Mme. Gourand.

Hom pot veure que la lluita s'establí principalment entre els dos Salmson i el Loryk, cotxe número 15.

FUTBOL

LA NOVA VICTORIA DEL BARCELONA SOBRE EL DUNDEE, PER 3 A 1

Hi ha qui proferirà més el d'ahir; però entenem que el primer dia fou més abundant en bon joc; almenys aquest estigué apartat de tota la duresa que aquest segon anà prenent en certs moments.

De bell antuvi es veieren en els escocesos, disposicions menys "pacífiques" que dijous; es coneixia bé que llur derrota primera, els costava de pair.

I atacaren fort, fins que l'interior dreta tirant un brutal xut que reboté al pal, sorprenia a tothom. Poc després i a conseqüència d'un "free-kick" tirat arran de la porta, el propi Cowan, ficà la bala d'esgaire i tan ràpidament que assolien el primer gol. Anaven 15 minuts de joc.

Més refets els blau-grana atacaren; una jugada malaurada d'un mig a l'àrea fatídica, féu que es tirés un penal que En Sagi tingué cura de convertir en l'empat.

Aquest càstig fou vivament protestat pels britànics, els quals des de llavors anaren desenrotllant un joc més fort, sense arribar a una duresa excessiva.

La resta d'aquesta primera part anava transcorrent sense gaire més coses d'interès, fins que un penal contra els catalans fou donat. Expectació. Curà de tirar-lo l'avantcentre, el qual visiblement desorientat per les gestes d'En Platiko, féu aquest que la bala li anés a les pròpies mans, la qual cosa li valgué l'ovació més xardorosa que hom pot imaginar. I a poc, s'arribava al descans.

A LA SEGONA PART

En Piera hagué de reemplaçar Stamper, per trobar-se lesionat; al lloc d'aquell s'hi posà Cella II.

Els escocesos anaren desenrotllant un joc violent "in crescendo", al qual corresponien — cal dir-ho també — els *nostres*. Tot plegat féu que el joc anés perdent en bellesa, si bé de tant en tant es veien coses notables, sobretot en els nostres, als quals En Piera, si bé abusant del joc alt, passava magníficament.

Fou així que una preciosa passada d'En Sagi a Martí, que tornà a passar a l'Alcàntara, féu que aquest aconseguís el seu millor gol d'una certera "bolea" de mitja volta que deixà estupefacte al porter britànic.

Els fogosos aplaudiments del nostre públic enardiren més als jugadors locals, que podien aconseguir un tercer gol després d'un atac fortíssim, amb repetits xuts que per rebotre al pal uns, i per haver estat trets casualment, altres, acabà finalment essent l'Alcàntara qui el rematà amb el cap.

A partir d'allavors, el joc anà fent-se d'una duresa antipàtica que treié al match tot l'agradable gust que havia deixat al públic en el transcurs de l'encontre.

De l'arbitratge en prenguè cura En Vela, qui es mostrà enèrgic per tal de suavitzar el joc, que cada vegada es feia més dur.

Els equips eren:

Dundee: Tottingham-Brown, Hilley-Ross, Rankine, Coyle-Know, Cowan, Bird, Mc Donald i Holiday.

Barcelona: Platko-Planas, Samitier-Torralba, Estamper (després Piera) i Carulla-Piera (després Cella II), Martí, Gràcia, Alcàntara i Sagi.

EL SABADELL BAT L'ESPANYOL PER 2 A 1

Diumenge, a la veïna ciutat, jugaren aquests dos primers equips, resultant un conjunt de molt poc interès.

De bell antuvi semblava que la partida havia d'ésser molt animada, però després la cosa anà fent-se cada cop més ensopida.

Per demés, l'Espanyol se salvà d'un desastre gràcies en bona part a la magnífica actuació d'En Vilarrodona, que deturà l'imparable.

A la primera part, el Sabadell aconseguí els seus dos gols per mitjà d'En Morera i d'En Bertran, i el de l'Espanyol obra de Llauger.

L'arbitratge anà a càrrec d'En Bertran, i els qui més es lluïren dels guanyadors foren Bertran, Montané i Desvens.

Excel·lent En Vilarrodona, per l'Espanyol.

L'EUROPA GUANYA AL BADALONA PER 6 A 3

Al camp de l'Europa, i davant de nombrosa concurrència, es disputà un interessant encontre entre els clubs que encapçalen aquestes ratlles.

Arbitrà En Ramon Pons, havent-se presentat els equips en la forma següent:

C. D. Europa.—Jaumandreu, Serra, Garrobé, Javier, Pelaó, Artisus, Pellicer, Alegre, Olivella, Vidal i Alcàzar.

F. C. Badalona.—Bru, Massanet, Bau I, Espuny, Mauricio, Gamir, Villà, Bau II, Benages, Cella II i Aleu.

Ja de bell començament els de Badalona arrencaren decidits, aprofitant una fallada d'En Serra, que no va costar un gol als campions per un veritable miracle.

Seguidament un contraatac de l'Europa, portat hàbilment per En Pellicer, fineix amb el primer gol de la tarda, rematat amb el cap per l'Olivella.

Pocs minuts després, i també a causa d'una vigorosa arrencada de l'extrem dreta europeu, s'apunten els campions el segon gol, en circumstàncies verament extraordinàries, puix que l'Alegre, en intentar rematar perd l'equilibri i cau a terra, aprofitant, però, l'esmentat Pellicer per "perforar" la xarxa badalonina.

L'Europa domina completament, però el Badalona no es desanima i respon amb valentia a les escomeses dels cadets de l'amic Matas.

No triguen els campions a fer el tercer gol, essent aquesta volta l'autor En Javier.

Els costa poc als europeus acostar-se novament a gol, marcant per quarta volta l'Olivella, recollint un bon centre de l'Alcàzar.

En aquests moments l'Europa té materialment "embotellat" al Badalona, succeint-se els atacs sense interrupció, fins que l'àrbitre dóna el senyal d'haver-se finalitzat el temps reglamentari.

Si la característica del primer temps ha estat el domini complet de l'Europa traduït en un quatre a zero, en aquesta segona part el Badalona, picat per l'amor propi i fent els seus equipiers un esforç suprem, han aconseguit imposar-se en qualques ocasions, arribant a marcar fins tres gols, els quals, junt amb dos més de l'Europa, són el resultat final de l'interessant encontre.

Malgrat que el tantejador acusa gran superioritat de l'Europa, el partit ha tingut fases força interessants, restant el públic molt satisfet.

El Badalona s'ha presentat complet, causant bona impressió de conjunt a la segona part especialment, en la qual ha tingut moments molt afortunats que han posat en greu perill el marc defensat per En Jaumandreu.

EL "MARTINENC" BAT EL "GRACIA ESPORTS CLUB" PER 5 a 4

Nombrosa concurrència assistí al partit aquest, el qual acabà amb la victòria dels campions del grup B, si bé fou de "justesse" tenint d'emprar-se a fons per contenir les escomeses dels antics jugadors espanyolistes.

El públic es retirà satisfet.

CURSES DE CAVALLS

ELS RESULTATS DE DIUMENGE

Premi Esperança. — Nacional. 2,000 pessetes. 900 metres.

"Poncella" y. a. 3. (50 quilos, Jiménez), d'A. Barreiro, nascuda a casa D.

Premi Rabassada.—De venda. 1,500 pessetes. 1,900 metres.

1.—"Reverter" (3000) C. c. (48'3 quilos. Méndez), de V. i M. de la Cruz.

2.—"Capucine" (3000) (56 q. Jiménez).

Temps: 1' 42, 2/5.

Premi Lisbon. — Nacional. Handicap. 2.500 pessetes, ofertes per la Reial

1.—"Maruxa", y. a. (62 q. Lewis) del regiment de caçadors de Tetuan.

2.—"Tàpsia" (56 q. Romera).

Temps: 2' 21" 2/5.

Premi Catalunya.—2,500 pessetes i una copa, ofrena de la casa Masriera germans i J. Carreras. 2,100 metres.

1.—"Santander II", C. a. (64 q. Gibert) de J. Lieux.

2.—"Wys Valley (57 q. Guzman).

Gran Steeple Chasse. — 5,000 pessetes. 4,500 metres.

1.—"Laredo", C. c. (75 q. Broquere) d'A. Barreiro.

2.—"Bon Papa" (7 q. senyor Sanz).

Temps: 5' 51" 1/5.

Premi Segre.—Tanques. 2,000 pessetes. 2,800 metres.

1.—"Miss Lang", y. c. (67 q. Vivo), d'E. Bertrand.

2.—"Rigoletto" (65 q. Lewis).

REM

AL CLUB DE MAR

REGATES ELIMINATORIES PER ALS CAMPIONATS

En la segona prova de les eliminatòries per al campionat de iols de mar a quatre remers, disputada ahir al matí, han deixat de presentar-se alguns dels equips que corregueren la primera, havent obtingut els altres els següents resultats:

Equip Anglada: 8 m. 12 s.
Equip Cabaner: 8 m. 14 s.
Equip Pedrol: 8 m. 19 s.
Equip Bover: 8 m. 21 s. 3-5 1-2.
Equip Hernàndez: 8 m. 21 s. 4-5.

Resumint les dues proves, i addicionant els temps d'aquells, queden els equips concurrents classificats com segueix:

1. Equip Anglada.—Temps total: 17 m. 45 s. 1-5.
2. Equip Pedrol. — Temps total: 17 m. 47 s.
3. Equip Bover. — Temps total: 17 m. 48 s. 3-5 1-2.
4. Equip Cabaner. — Temps total: 17 m. 51 s. 1-5.

En les eliminatòries d'"outriger" a quatre, pel mateix objecte, quedà classificat l'equip Raldiris per haver-se retirat el seu contrincant, essent doncs aquest el designat per representar el Club en el Campionat.

BOXA

DEL MATCH CRIQUI KILBANE

(Per telègraf)

París, 4.—La Premsa publica àmplies informacions del match de boxa celebrat dissabte al Polo Ground de Nova York davant de 50.000 persones i en el qual el boxador francès Criqui arrabassà a Kilbane el campionat del món del pes ploma.

Al primer round Criquí prengué l'ofensiva; al segon rebé un advertiment de l'àrbitre per un cop baix; al tercer prossegueix Criqui els seus atacs per dretes i esquerres, dirigits a la cara, contentant-se Kilbane amb esquivar-los i mantenint-se a la defensiva. Durant tot el quart round els boxadors escampen esquerres i dretes a la cara. Al cinquè round Criqui aconsegueix entrar a la guàrdia de Kilbane, col·locant nombrosos cops al cos i a la cara, que semblen cansar a Kilbane.

Al sisè round a un atac de Kilbane al maxilar, Criqui respon amb un esquerre a l'estómac. Kilbane va a parar a les cordes. Tot seguit es refà, però Criqui el rep amb una dreta a la mandíbula. Kilbane trontolla i cau. Aconsegueix posar-se de genolls, però en comptar l'àrbitre el sisè segon torna a caure i resta Criqui campió del món del pes ploma. Després del combat Criqui abraça a Kilbane.

La notícia, rebuda a París a les onze del vespre, fou acollida amb entusiasme pels nombrosos esportius que l'esperaven davant les pissarres dels diaris d'esport.—Radio.

BASE-BALL

INAUGURACIO DE TEMPORADA

Va tenir lloc al camp de l'Hipòdrom el gran partit de Base-Ball amb el qual ha fet el seu debut la Societat Hispano-Americana.

Tot comentari sobre aquest espectacle esportiu resultaria deficient per ressenyar les habilitats de què han fet gala les novenes contendents lluitant amb esforç fins decidir el triomf, que ho fou per a la novena Espanya, per tres carreres d'avantatge sobre l'Amèrica.

Entre les bones jugades realitzades pels jugadors de tots dos equips mereixen especial esment els senyors Cruz, Saprisa i Gutiérrez, per l'Amèrica, i el tinent coronel La Rúbia, Oromí, Torrent, i López per l'Espanya.

Va actuar d'umpire principal En Joan Plaja i de camp En Carles Voltia, procedint dintre del seu càrrec amb la major imparcialitat.

La valuosa copa, premi d'aquesta lluita fou adjudicada a l'equip vencedor juntament amb les artístiques medalles commemoratives de l'èxit assolit en el primer encontre d'aquest partit inaugural.

L'afluència al camp fou molt nombrosa.

PILOTA BASCA

AL FRONTO COMTAL

Continuant els partits d'entre socis de la S. E. B. jugaren ahir al Frontó Comtal primerament:

Vermells: Thomas-J. Bo contra
Blancs: Llopart-Garcia.

Guanyaren els vermells, per 6 punts d'avantatge.

A continuació ho feren:

Vermells: Boldú-Mas.
Blaus: Cuchy-Borguñó

vencent aquests darrers, que deixaren als seus contrincants al 34.

Els dos partits foren d'un interès molt casolà i cap d'ells passarà a la història.

Trofeu Armangué 1923
Els primers premis s'obtingueren amb
Gasolina Shell
Societat Petrolífera Espanyola
MADRID: P. de Recoletos, 8
BARCELONA: P. de Colomb, 7

LA RODA
RUDGE WHITWORTH
triomfa sempre en totes les curses
Concessionaris exclusius per Espanya i Portugal
E. i J. Pujol Xicoy
València, 267 Telèfon 371 G.
BARCELONA

SOCIETE GENERALE
de Banque pour l'Etranger et les Colonies
Sucursal de Barcelona
Plaça de Catalunya, 20
Tota mena d'operacions de Banca i de Borsa
CAIXES DE LLOGUER

TROFEU ARMANGUE
Categoria 1110 c. c. PRIMER, Devoux, sobre Salmson
SEGON, Benoist, sobre Salmson;
Categoria 150 c. c. PRIMER, Boniquet, sobre J. B. R.
SEGON, Mme. Gourand, sobre Benjamin
TOTS
lubrificats amb OLI YACCO l'únic oli mineral que substitueix l'oli de reïna
proveïts d' ESMORTUIDOR HARTFORD
i de compta revolucions i compta-quilómetres GAEGER
Agent Exclusiu Francesc Quintana Llúria, 127-129 BARCELONA

MAS i ROCA

Camiseria - Corbateria - Gèneres de Punt - Mitgeria

24-26-PORTAFERRISSA-24-26- TELEFON 1574 A.

Camises americanes «Gran Moda», obertes dalt baix amb dos colls, 12 ptes. Tres per 35 ptes.
Camises Esport «Colors novetat» amb zèfir fi i colls i punys cosits, 12 " " " 35 "

CONFECCIO I MIDA ESPECIALITAT

• Calçotets Blancs "Classe Extra" forma americana curts amb pretins piqué a 5'75 pessetes
Tres per 16'50 pessetes

Calçotets Fantasia "Colors sòlids" forma americana curts amb pretins piqué a 5'75 pessetes
Tres per 16'50 pessetes

ELS ESPECTACLES

··TEATRES··

Teatre Català Romea

8 úniques i extraordinàries funcions, 8. Per l'eminent artista
ENRIC BORRAS
secundat per valuosos elements de la companyia de Romea. Debut, dissabte, 9 nit, amb la grandiosa obra
EL FERRER DE TALL
Es despatxa a comptadoria

TIVOLI

Companyia de sarsuela i opereta Pinedo-Ballester del Teatro de la Sarsuela, de Madrid

Avui, dimarts, tarda:
LA ESTRELLA ERRANTE
i **LA MONTERIA**
Nit, succés creixent:
¡ DON JUAN DE SERRALLONGA
Divendres pròxim, tarda i nit, grans funcions en honor i benefici de la simpàtica tiple còmica
VICTORIA PINEDO

Teatre Novetats

Temporada d'istiu 1923
Gran companyia còmico-dramàtica del
Teatro Lara, de Madrid
Director d'escena
RICARD SIMÓ-RASO
Avui, dimarts, nit, a les deu
Estrena
de la comèdia en tres actes, original de Joan Josep Lorente,
EL MADRIGAL DE LA CUMBRE
estrenada per aquesta companyia amb èxit extraordinari al teatre Lara l'última temporada d'hivern. — Demà, nit, a les deu. Segon abonament a Moda,
El madrigal de la cumbre
Es despatxa a comptadoria

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil i grans espectacles de
BERGES I SANTPERE
Primera actriu,
ASSUMPCIO CASALS
Avui, dimarts, 5 de juny. Tarda, a les cinc. Entrada i butaca, UNA pesseta. Estrena de
LA TRAGEDIA DE L'OPI
Nit, a les deu: Memorable èxit de la narració arrogstica en quatre actes i sis quadros
CLAVE

Demà, dimecres, tarda,
PETIT I PATAUD, S. EN C.
Nit, i totes les nits, el sucés èxit
CLAVE

Tot Barcelona desfilarà pel GRAN TEATRE ESPANYOL per admirar tan grandiosa obra.

Aquest teatre el perfumen diàriament amb perfums ASTRA les Camiseries IDEAL, del carrer de Sant Pau, 74, i Sant Ramon, 9.

Teatre Victòria

Avui, dimarts, 5 de juny de 1923
Gran esdeveniment teatral
Nit, a tres quarts de deu
Èxit de la colossal atracció
EL GRAND RAYMOND
El rei de la màgica i el més gran illusionista del segle XX. Programa estupend, format per tres parts: de màgica, illusionisme, sessió mística, absurds còmics, sorpreses inexplicables, magnetisme. Manifestacions del sesperits, etc., etc. Vegeu els cartells per a més detalls. Tots al Victòria a admirar el màgic dels nostres dies.

Teatre Còmic

Avui, dimarts, tarda, a dos quarts de quatre, gran matinée popular amb la sarsuela còmica en 3 actes,
EL REY QUE RABIO
Butaques primera classe, 2 pts.; segona, 1'50; franques les altres localitats.
Nit, a dos quarts de deu, èxit mai vist de la sarsuela en tres actes,
MUJER Y REINA
Triomf de la música espanyola! Colossal interpretació, presentació acurada, decorat nou dels reputats escenògrafs **Joan Morales, Rafel Garcia, Valera i Zabala.**
Dissabte, debut de la primera tiple còmica **Antonieta Fuentes** i del primer actor **Francesc Gómez Rossell**

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia del Teatre Infanta Isabel de Madrid

Direcció, Artur Serrano

Cada dia, l'exitàs creixent

EL PASO DEL CAMELLO

ELDORADO

Gran companyia de sarsuela i opereta
ZUFFOLI-PEÑA
Avui, dimarts, **benefici de Eugènia Zuffoli.** Tarda, no hi ha funció per a l'assaig general de **Mamà Felicidad.** Nit, a les deu. Benefici de **Eugènia Zuffoli. Estrena** de l'opereta en tres actes, el primer dividit en dos quadros, original de Carles Allens Perkins, música del mestre Acevedo,
MAMA FELICIDAD
Decorat nou d'Olalla i Pastor. Riquíssim vestuari de la casa Paquita. Fi de festa, **Couplets per la Zuffoli.** — Demà, dimecres, tarda i nit, **Mamà Felicidad.**

Teatre Barcelona

Telèfon 514 A
COLISEU DE VARIETATS
Temporada 1923-24
Avui, dimarts, tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. Programa de notables pellícules. La genial ballarina **Maria Pujol.** La famosa troupe japonesa **Fuji.** Els aplaudits artistes **Trio Plazetis.** Grandiós èxit de la eminent cançonetista
MARIA COMESA
Repertori nou i exclusiu. Riquíssima presentació en decorat i vestuari. — Demà, dimecres, **debut de la formosa** cançonetista
OFELIA DE ARAGON

Teatre Nou

Companyia de vodevil líric i sarsuela dirigida pel graciosíssim primer actor
SALVADOR VIDEGAIN
Funció per a avui, dimarts, 5 de juny 1923. Debut de la companyia. Nit, a tres quarts de deu. 3 estrenes, 3. 1. La zarzuela jocunda en un acte, dividit en tres quadros i un lleng, original de Ferran Luque, música dels mestres Sotullo i Vert, **La Venus de Chamberí.** 2. La humorada lírica en un acte, tres quadros i un radiograma de matinada, original i en prosa d'Antoni Paso i Josep Rosales, música del mestre Luna, **Ojo por ojo.** 3. **Estrena sensacional,** la sarsuela bufa en un acte, dividit en cinc quadros, un pròleg i un gat que també bufa, original de Ferran Luque, música dels mestres Sotullo i Vert, **El present de boda.** Luxosa presentació. Nota: Demà, dimecres, dues grans funcions. Tarda, a dos quarts de cinc i nit, a tres quarts de deu.

—CINEMES—

Saló Catalunya

Avui, dimarts, sorollós èxits: **La muntanya de les bruixes,** formosa pellícula Rialto; **El Quixot modern, ropresa,** per Douglas Fairbanks; **El cavaller de l'armadura,** de molt riure, i la d'actualitat **Curses d'autocicles Trofeu Armangué.** Demà, gran estrena del Programa Ajuria: **Què fa el teu marit?,** deliciosa comèdia pel simpàtic Douglas Mac-Lean. Preus corrents.

Diana Argentina Excelsior

Avui, dimarts, primera jornada de **L'home sense nom, Cleo la franceseta, La juguesca d'un milió, La banyera automàtica, L'entremaliat Cupido.**

Teatres Triomf i Marina
I CINEMA NOU

Avui, dimarts, **L'home sense nom,** primer llibre; **Tres setmanes de vacances, L'ós Jimmy,** segona i última jornada; **L'entremaliat capità, La promesa recuperada, La filla indòmita,** 13 i 14 jornada.

KURSAAL

ARISTOCRATIC SALO
PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA
Avui, dimarts, el més gran esdeveniment de la temporada. Estrena de la superproducció dramàtica, marca Metro,
DONES FRIVOLES

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, dimarts, tarda i nit, grandiosos programes: Les pellícules còmiques **Que venen els lleons!** i **L'entremaliat Cupido;** l'artística comèdia **La juguesca del milió;** el cinedrama **William Ratcliff;** la interessant i formosa pellícula de la marca Universal **Cors humans;** 1 jornada de l'extraordinària sèrie alemanya, en deu parts, **L'home sense nom.**

Palace Cine

GRAN SALO DE MODA
PROGRAMES SELECTES
Avui, dimarts, tarda i nit: Les divertides pellícules **L'entremaliat Cupido** i **Que vénen els lleons!;** la instructiva **Marsella;** l'interessant cinedrama **William Ratcliff,** i 1 jornada de la gran sèrie Gaumont **El fill del pirata,** per Sandra Milowanoff, Aimé Simon, Gérard i Biscot. Dijous, quatre estrenes: **Una filla model, Hotel modernista, Rondant la promesa** i **El promès a crèdit**

Monumental - Padró - Walkyria

Avui, dimarts, **Vint anys després,** 4 capítol; **Cors humans,** gran drama; **William Ratcliff, El llop de la muntanya, Que arriben els lleons!** — Dijous, estrenes: **Vint anys després,** 5 capítol; **Carmody el descuidat,** per William S. Hart; **A la llum del dia,** i altres.

Cinema Princesa

Gran via Layetana
El local més còmode i fresc. —Avui, dimarts, grandiós programe. El gran film d'interès, **El món i la dona,** per Geraldine Farrar; **L'home sense nom,** interpretant-se la primera jornada, per Harry Liedke, la millor cinta que s'ha projectat en sèries; **Vídua per podors,** per Margarida Clark; **La filla indòmita,** 13 i 14 jornada, últimes, pels asos de la Comèdia Française; **La banyera automàtica,** de broma contínua. — Dijous, grans estrenes, entre elles, **Cors humans,** i la gran cinta **La oblidada dels déus.** Programa Ajuria.

:: CONCERTS ::

Associació Musica Camera

Darrers concerts del present curs. Dues magnífiques sessions de trios, a càrrec d'illustres artistes:
ALFRED CORTOT
JACQUES THIBAUD
PAU CASALS
Dimecres, dia 6 de juny:
SESSIO BEETHOVEN
Exclusivament per als socis.—AVIS: els socis ingressats darrerament s'havien inscrit com a socis aspirants a començament del passat mes de novembre. Aquelles persones que desitgin ingressar durant el curs vinent cal, doncs, que s'apressin a presentar llur proposta d'aspirant el més aviat possible

MUSIC-HALLS

EDEN CONCERT

Asalto, 12.—Telèfon 3332 A.
El music-hall de les cares boniques.—Avui, a dos quarts de quatre i a tres quarts de deu nit, cinc formidables atraccions: **Marietina** i els nous debuts: **Marta Sevilla, Gran Olivares, Lou et Janot,** gran novetat coreogràfica i la cèlebre ingènua **Blanca de Navarra.** Avis: En diumenges i dies festius els preus seran: Tardes, entrada amb consumació, 1'50 pessetes. Nit, cadires laterals, 2 pessetes. Nova direcció de cuina. Selectes coberts a 6 pessetes. Entremesos especials. **La millor cuina de Barcelona!!**

-- ESPORTS --

Frontó Principal Palace

Avui, dimarts, tarda, a un quart de cinc. Interessant partit de pilota a cistella. **Argoitia** i **Ichazo** contra **Vicente** i **Palau.** Abans es jugarà un altre partit a cistella per aplaudits pelotaris. Nit, a un quarts d'onze. Colossal partit de pilota a cistella. **Soto** i **Salsamendi** contra **Barrenechea** i **Urquidi.** Després es jugarà un segon partit a cistella.

— DIVERSOS —

TURÓ-PARK

PARC DE MODA
Sensacionals atraccions, entre les quals figuren l'agradós i admirable **Nan Francisquet.** Totes les nits, Concert per la Banda de Caçadors de Barcelona. Cafè-Restaurant de primer ordre. Nota: Per al proper diumenge ha aconseguit aquesta empresa la repetició del
SALT DE LA MORT
en vista del sorollós èxit que assolí tan emocionant salt.

PARC

L'espectacle més nou de Barcelona
PISTA DE GEL
ESPORT DE MODA
Installat al Gran Casino, amb esmerat servei de Cafè - restaurant i salons especials per a banquets. Jazz-Band Verdura. Tots els dies 3 sessions de patinatge: d'11 a 1 especial pera a lliçons; de 6 a 8 **Sòcié Te,** patinatge general i lliçons; de 10 a 1 de la nit, patinatge general, lliçons i exhibició per la formosíssima professora Mlle. Else Derksen i el notable professor Mr. Angola. Totes les nits funcionament de les atraccions del PARC.

LA PUDA DE BANYOLES

Aigües sulfhídriques, sulfhidratades sòdiques, silicatades i radioactives. Anàlisi del doctor Oliver i Rodés.
Són les que contenen més sílice colloïdal i silicat sòdic.
La Puda de Banyoles, per les seves Sales d'inhalacions i pulveritzacions, departaments de banys i dutxes, és de les millors d'Espanya.
La seva temporada comença el primer de Maig i fineix el 31 d'Octubre.
Produeix miraculosos efectes: en les dolències de la pell, en l'escrofulisme i pretuberculosis, en les afeccions cròniques de l'aparell respiratori, en la litiasi renal, en la faringitis de caràcter artrític i demés manifestacions de l'artritisme.
Per als avariòsics i mercurialitzats, les aigües de Banyoles són substitutives de les **d'Archena.** En tres hores es va de Barcelona a Banyoles, trobant-se situada "La Puda" prop del seu formosíssim llac, de vuit quilòmetres de perímetre.

CATARROS ó antiguos y recientes
TOSES, BRONQUITIS
CURADOS radicalmente por la
Solución Pautauberge
que procura PULMONES ROBUSTOS y preserva de la TUBERCULOSIS
L. PAUTAUBERGE, 10, R. de Constantinople, PARIS

CALÇATS SIMON

Liquido a la fàbrica mateix les mostres i calçats amb tares que no podem lliurar als comerciants
PREUS DE SALDO
Fàbrica de calçat: —— **LLULL, 21**
(darrera el Parc)

Es la reina de les aigües de taula
LA DE LA VALL DE SANT DANIEL
Depositari: JOSEP PAGANS, Ponent, 28

RAY

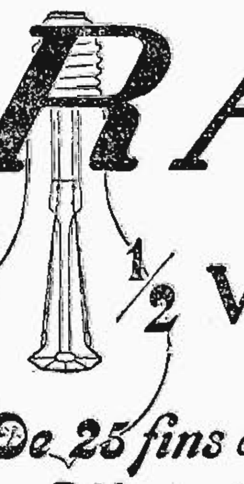

½ Watt
De 25 fins a 3000 bugies
—Rbla de les Flors, 16.—

G. Alomar Vies urinàries. Curació ràpida i segura mitjançant aparell especial. Arbau, 5. — De 12 a 2 i de 4 a 6. Festius, de 10 a 12 (econòmica. Unió, 20, de 7 a 9.

CALCAT

higiènic amb SOLA DE GOMA marca FORD, Box-calf, tall anglès, doble sola de cuiro
$14^{'50}$ i $15^{'50}$ Ptes. parell
VENDES AL DETALL
Carrer ANSELM CLAVÉ, 9 (Final de les Rambles)

Clínica Vies Urinaries

del Dr. Gimbó, Rambla Pla Boqueria, núm. 6, 1.er (entre Hospital i Sant Pau). — Veneri, impotència, sífilis. Especials tractaments per al guariment ràpid de les malalties secretes: Matèria, pell, bufeta, pròstata. Consultes de 9 a 12 i de 3 a 8, econòmica per a empleats i obrers. Plaça del Sol, 6.

LADILLAS
INSECTICIDA PARADELL
Al minuto. Caja 1 Pta.
Asalto 28 Farmacia

FONDA SIMON

MENJARS A LA CATALANA
ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA
Telèfon 1378 A.

COSTA BRAVA

Lloguen formoses torres per a la temporada estiuenca
:: Situació immillorable ::
:: Preus econòmics ::
Raó: JOAN ROS GROS
LLORET DE MAR

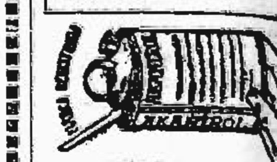

Xinxes

Un flasco patentat d'AKANTROL les extermina per a sempre. Cinc pessetes que es ven a prova en el despatx Dou, 14. De venda: Srs. Banús i fills, Vicens Ferrer, Monegal, Dalmau i Oliveres, Vidal i Ribas, Cañivell, El siglo i principals drogueries. Diploma d'honor a l'Exposició d'Higiene.

Casa amoblada

per llogar a Santa Coloma de Farnés, a deu minuts de les "Termes Orion". Detalls: Portal Nou, número 46, segon, primera.

JOVE funcionari, acceptaria administració de finques o treballs festius. Raó, LA PUBLICITAT.

Ferrè. - Pintura: Decorat

Sant Domingo del Call, 4-Tel. ...
ANUNCIS, RÒTULS, FAÇANES
OBRES i TREBALLS D'ART

Pensió Lloret

Jaume I, 14. pral. Tel. 3007 A. Coberts. Abonaments, tiquets setmanals i mensuals. Pensió dia i temporada

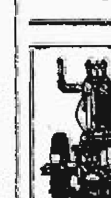

MOTORS "REUS" a gasolina. Promeses de vi i oli, ... ma, contínues, hidràuliques, installacions completes. LLUIS FELIU, Urgell, 120, BARCELONA

ADMINISTRACIO de finques, J. ... De 5 a 7. Muntaner, 28, pral.

Estiuejants

Al cor de la Costa Brava, gran edifici, ex-convent, amb cel·les disponibles per a famílies. Aigua riquíssima i abundant que naix de roca al mateix convent. Vista panoràmica del Golf de Roses, Illes Medes i Cap de Creus. A minuts de la casa hi ha una bella platja per a banys de mar. Centre d'excursions. Per a informes a l'Administració d'aquest diari, de 9 a 10 i de 7 a 8.

TORRE

per vendre, amb tot confort i esplèndid jardí, als afores de Barcelona.
Raó a LA PUBLICITAT

VENDA

Una casa a Badalona, botiga i dos pisos, magnífic pati, prop de mar i de l'estació. Informa carrer Salvá, 26, 3-2.

LABORATORI ESPECIAL PER **ANALISIS** MODERNS D' **ORINES** DR. VELLVE UROLEC Ferran, 59 - BARCELONA DEMANEU EL FASCICLE ILLUSTRAT